

BUDAPEST SZÉKES FŐVÁROS STATISZTIKAI HIVATALÁNAK
KÖZLEMÉNYEI.

XXVIII.

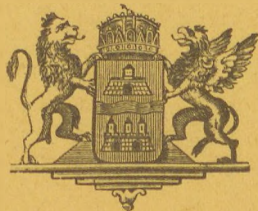
AZ 1885—1895. ÉVI
BUDAPESTI ÉPÍTKEZÉSEK.

IRTA

DR. KÖRÖSY JÓZSEF,

a főv. statisztikai hivatal igazgatója.

Egy grafikus rajzzal.

BUDAPEST, 1898.

GRILL KÁROLY UDVARI KÖNVEKERESKEDÉSE.

Ára 75 kr.

MAGY. AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

BUDAPESTI ÉPÍTKEZÉSEK
AZ 1885—1895. ÉVI

BUDAPESTI ÉPÍTKEZÉSEK

AZ 1885—1895. ÉVI

AZ 1885—1895. ÉVI

BUDAPESTI ÉPÍTKEZÉSEK.
BUDAPESTI ÉPÍTKEZÉSEK.

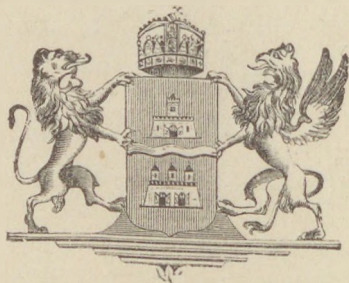

BUDAPEST SZÉKES FŐVÁROS STATISZTIKAI HIVATALÁNAK
KÖZLEMÉNYEI.

XXVIII.

AZ 1885—1895. ÉVI

BUDAPESTI ÉPÍTKEZÉSEK.

BUDAPEST, 1898.

GRILL KÁROLY UDVARI KÖNVEKERESKEDÉSE.

AZ 1885—1895. ÉVI

BUDAPESTI ÉPÍTKEZÉSEK.

IRTA

DR KÖRÖSY JÓZSEF,

a főv. statisztikai hivatal igazgatója.

Egy grafikus rajzzal.

BUDAPEST, 1898.

GRILL KÁROLY UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSE.

Magyar Tudományos Akadémia
1885-1886 évi

BUDAPESTI ÉRTKEZÉSEK

1885-1886 évi

BUDAPESTI ÉRTKEZÉSEK

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

BUDAPEST 1886

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

ELSŐ FEJEZET.

Az összes építkezések áttekintése.

(Vesd össze az 1. és 2. számú táblákat.)

A jelen közlemény a fővárosi építkezések statisztikájával foglalkozó kiadványaink sorozatában az ötödik. Miután három első ilyenmű közleményünk (az V., VIII., és XII. számú) az 1870—1874. évek építkezési mozgalmát egyenként, vagy két évet összefoglalva tüntette fel, a hivatalunkra rótt munkatömeg szaporodásával abba a kényszerhelyzetbe jutottunk, hogy az építkezéseknek évenként nagyobb terjedelemben való feldolgozásáról és külön kiadványban való közzétételéről le kellett mondanunk, csakis a főbb szempontoknak a Statisztikai Havi Füzetekben cikk alakjában való közlésére szorítkozzván. Helyénvalónak találtuk azonban, hogy hosszabb időközökről összefoglaló áttekintést nyujtsunk a főváros építkezési mozgalmának menetéről. Ezen első áttekintő feldolgozást a főváros egyesítését követő első évtizedre, t. i. az 1875—1884. évekre vonatkozólag, a XX. számú közleményben ki is adtuk. A következő összefoglaló munkálatban az 1885—1894. évekre kellett volna kiterjeszkednünk; czélszerűnek látszott azonban ez alkalommal a tíz évet egy tizenegyedikkel (az 1895. évvel) megtoldani, hogy összefoglalásaink, melyeket a jövőben esetleg öt évenként is fogunk közzétenni, az időszámítás rendes évtizedeivel és évtödeivel megegyezzenek.

Az építkezési statisztika *anyagában* az előző évekhez képest lényegesebb változás nem állott be. Az építkezési statisztika ma is azon statisztikai főlételeken alapszik, melyeket előbb a fővárosi építési felügyelők, majd — a kerületi előljáróságok újjászervezése (1894. augusztus) óta — a kerületi mérnökök a lakhatási engedély kiadását megelőző helyi szemle alkalmával eszközölnek és hozzánk esetről-esetre (az előljáróság útján) beküldenek. Ezen statisztikai kimutatások az 1886. év eleje óta (a fővárosi Tanácsnak 45.829/1885. számú végzése értelmében) nemcsak azon építkezések után állítandók ki, melyekre nézve a lakhatási engedély kiadásának szüksége forog fenn, hanem minden olyanmű építkezés után is, melyre a szabályok értelmében, vagy az adómentesség elnyerése érdekében lakhatási vagy használhatási engedély (mint pld. középületeknél) nem kell. Ezen intézkedés által eleje vétetett ama lehetőségnek, hogy ily építkezések befejezése a statisztikai hivatal tudomására ne jusson, a mint ez a megelőző években emelt középületek egynémelyikével megtörtént, melyeknek elkészültéről hivatalunk csak elkésve nyert tudomást. Ugyanezen okból újabban az összes építési

engedélyekről — nagyon is terhes — nyilvántartást vezetünk mindaddig, a míg az azoknak megfelelő építkezési statisztikai ívek hivatalunkba be nem érkeznek, vagy az építkezés elmaradásáról az illetékes kerületi előljárárság részéről értesítést nem nyerünk.

A *feldolgozást* avval bővítettük, hogy az 1886. évtől kezdve a beépített terület nagyságát is feldolgozzuk, még pedig a rajta emelt épület minősége és magassága szerinti megkülönböztetéssel.

Ezek után áttérve az 1885—1895. évi építkezési mozgalom jellemzésére, a mi mellett a fontosabb szempontok tekintetében a testvérvárosok egyesítéséig (1874) tekintünk vissza, először is az *összes építkezések számát* pillantjuk át.

A főváros egyesítése óta lefolyt 22 év lefolyása alatt az építkezésben egy csökkenő és egy emelkedő irányzatot különböztethetünk meg. A főváros építkezési fejlődése már annak egyesítése előtt is, közvetlenül az alkotmány visszaállítása után és kétségkívül annak hatása alatt, hogy Budapest csak akkor vált igazában az ország politikai központjává, nagy lendületet vett. Az építkezésekre vonatkozó statisztikai adatok azonban csak Pest városáról és csak az 1870—1873. évekre vonatkozólag vannak meg, és ezekből kitűnik, hogy ezen évek mind-egyikében négyszáznál, sőt ötszáznál több építkezés fordult elő. Az 1873. évi pénzügyi válság hirtelen megakasztotta e nagyjelentőségű tevékenységet; 1874-ben ugyan — a dolog természeténél fogva — még kevésbé érezhető a visszaesés, mivel az előző években megkezdett tömeges építkezések jórészt csak ezen évben jutottak befejezésre és így statisztikánkban itt szerepelnek; a rákövetkező években azonban erősen érvényesül az 1873-diki gazdasági válság hatása, mely az építkezési kedvet 1878-ban és 1879-ben bénította meg a legerősebb mértékben, a midőn ugyanis az egész főváros területén csak 196 építkezés és azok közt csak 53 új lakóház építése fejeződött be. A viszonyok consolidálásával azonban az építkezési kedv és tevékenység is újból feltámadt, még pedig oly rohamosan, hogy már 1885-ben meghaladta a hetvenes évek élénkségét és azóta állandóan igen jelentékeny magasságban (700-on felül) tartja magát; maximuma 1893-ban 1055 építkezéssel következett be, a melyen — különösen ha az építkezések minőségét tekintjük — a rákövetkező évek is csak kevésbé maradtak alul.

Az összes építkezések száma ugyanis 1874-től 1895-ig, jobb- és balpart szerint részletezve, a következő volt:

Összes építkezések száma:

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1874	44	332	376
1875	57	191	248
1876	54	278	332
1877	44	193	237
1878	41	176	217
1879	42	154	196
1880	48	184	232
1881	60	199	259
1882	90	238	328
1883	93	358	451

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1884	97	429	526
1885	173	460	633
1886	190	664	854
1887	235	725	960
1888	189	640	829
1889	192	536	728
1890	330	373	708
1891	202	515	717
1892	226	543	769
1893	366	689	1.055
1894	228	639	867
1895	226	620	846

Az egyes évek közt mutatkozó, időszaki ingadozások eliminálása céljából öt évi időszakokra vonván össze a fentebbi adatokat, azon eredményre jutunk, hogy az építkezés — az 1876—1880-iki évötöd kivételével — állandóan emelkedő irányt követ; a legújabb időben beállott meglassulás azonban arra látszik utalni, mintha e mozgalom tetőpontját immár elhagyta volna. Megtudjuk továbbá azt is, hogy a főváros egyesítése *ardnylag* a jobbparti részekben fejlesztette az építkezést nagyobb mértékben, mivel ott ma átlag ötször annyi építkezés fordul elő évenként, mint 1874-ben, míg a pesti részekben csak háromszor annyi.

A hosszabb időre vonatkozó összegek, illetve átlagok a következők:

Összes építkezések száma:

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1874—75	101	523	624
1876—80	229	985	1.214
1881—85	513	1.684	2.197
1886—90	1.136	2.943	4.079
1891—95	1.243	3.006	4.254

Évi átlagban:

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1874—75	50	262	312
1876—80	46	197	243
1881—85	103	337	440
1886—90	227	589	816
1891—95	250	601	851

Ha azonban az építkezési tevékenység tényleges számadatait vesszük figyelembe, természetes, hogy ebben a tekintetben a nagyobb, népesebb és gazdagabb balparti városrészek lépnek előtérbe. Az alábbi összeállításból, melyben az összes építkezéseket kerületenkint és ötévi időszakok szerint mutatjuk ki, kitűnik ugyanis, hogy a főváros egyesítése óta 3.227 építkezés esett a jobbparti és 9.141 a balparti részekre. De az egy Józsefvárosra a 22 év összes építkezéseinek jó hatodrésze (2.119) esik; a Teréz- és Erzsébetváros egyenként közel 1.400, a Ferencváros 1000 építkezéssel szerepel. A többi kerületekben ennél jóval kevesebbet építettek, legkevesebbet természetesen a már leginkább kiépített Belvárosban, a hol 22 év alatt mindössze csak 206 építkezést foganatosítottak. Igen élénk építkezés folyt a külterkeken; ennek kétségkívül igen jelentékeny része a X. kerületre esik, mely hányad azonban táblánkból fel nem ismerhető, mivel abban az összes kerületek külterkei egy tételbe vannak összefoglalva.

Íme az idevonatkozó adatok:

Összes építkezések száma:

	I.	II.	III.	Kült.	Összesen jobbpart	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X. és kültelek	Összesen balpart
1874—75 . .	27	20	15	39	101	30	19	91	94	152	53	84	523
1876—80 . .	50	63	48	68	229	47	35	174	133	283	156	157	985
1881—85 . .	78	102	125	208	513	36	49	311	262	466	183	377	1.684
1886—90 . .	214	216	247	459	1.136	54	122	361	408	723	351	924	2.943
1891—95 . .	200	145	264	639	1.248	39	103	440	492	495	274	1.163	3.006

Évi átlagban:

	I.	II.	III.	Kült.	Összesen jobbpart	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X. és kültelek	Összesen balpart
1874—75 . .	13	10	8	19	50	15	9	46	47	76	27	42	262
1876—80 . .	10	13	9	14	46	9	7	35	27	57	31	31	197
1881—85 . .	16	20	25	42	103	7	10	62	52	93	37	76	337
1886—90 . .	43	43	49	92	227	11	24	72	82	145	70	185	589
1891—95 . .	40	29	53	128	250	8	21	88	98	99	55	233	601

A főváros fejlődésének ismertetése céljából érdemesnek látszik, hogy az épületállomány lassankénti nagyobbodását és elváltozását hosszabb időszakon át is szemléljük. De az egyes évek mozgalmának feljegyzése csakis hivatalunk felállítással, tehát az 1870-iki évvel vette kezdetét. Előbbi időkről csakis annyiban alkothatunk magunknak némi ítéletet, a mennyiben a háztömegnek időközönkénti megolvasása szintén enged az építkezési tevékenységre következtetni.

Budapestnek, azaz a korábban önálló Budának, Pestnek és Ó-Budának házairól csakis igen kevés évről állanak rendelkezésre egy és ugyanazon időpontra vonatkozó adatok. Ezek szerint volt az épületek száma:*)

1820-ban	6.859
1857-ben	8.444
1870-ben	9.951
1881-ben	10.748
1891-ben	13.066
1896-ban	14.628

E szerint volt a szaporulat

	Összesen	évi átlagban
1820—1857-ig	1.585	43
1857—1869-ig	907	75
1870—1880-ig	1.397	127
1881—1890-ig	2.318	232
1891—1896-ig	1.562	260

E felsorolásból kitűnik, hogy ma már évenként hatszor több házat építenek, mint századunk első felében; míg akkor az épületek évi szaporulata alig kétharmad százalékot tett, addig az ma már két százalékra is rug.

*) Az 1857—96. évekre vonatkozó adatok a népszámlálások eredményéből vannak merítve, míg a népszámlálások közötti évekre az épületek számát az építkezési statisztika adatai alapján szoktuk megállapítani. Ezen nyilvántartás és a népszámlálási felvétel eredményei közt kisebb eltérések szoktak felmerülni, melyek a felvételt eszközölő közegek eltérő felfogásából erednek; minthogy azonban a népszámlálás adatait megbízhatóbbaknak kell tekintenünk, ezeket fogadjuk el mindig a további előírás alapján.

Az építkezési tevékenységnek hasonló módon való folytatása mellett mondhatni, hogy fővárosunk építkezési jellegének teljes, azaz száz százalékra becsülhető elváltozása 50 év alatt fog bekövetkezni.

A fővárosban az utolsó tizenegy év alatt előfordult 8,966 építkezés közt volt az 1. számú tábla szerint:

új építés	5,885,	köztük lakóház	3,954
emeletfelrakás	225,	»	» 188
toldalékpépítés	2,286,	»	» 1,840
átalakítás	570,	»	» 394

Összehasonlítva ezen adatokat az 1875—1884. évekről a XX. számú Közleményünkben közzétett adatokkal, azt tapasztaljuk, hogy a második időszakban az építkezés minden nemében igen nagy volt a fejlődés. Az összes építkezések száma a legutóbbi évtizedben közel háromszor akkora volt, mint az előző évtizedben. Még nagyobb a szaporulat az új lakóházaknál, a hol ugyanis 1.105-tel 3.954 áll szemben.

Ezen építkezéseknek az egyes kerületekre való eloszlását a 11 év mindegyikéről, még pedig az új építkezések, reáépítések, toldalékpépítések és átalakítások megkülönböztetésével, valamint a nemlakások részletezésével a 3—7. számú táblák nyújtják. A mennyiben a főváros fejlődésének szempontjából az új építkezések és ezek közül a lakóházak érdemlik meg a legnagyobb figyelmet, a következő fejezetben ezekkel fogunk legtúzetesebben foglalkozni.

MÁSODIK FEJEZET.

Az új építkezések, különösen a lakóházak.

(V. ö. 3., 4. és a 8. sz. táblákat.)

Azon 8.966 építkezés között, mely az 1. sz. tábla tanúsága szerint székes fővárosunkban 1885-től 1895. végéig befejeztetett, 5.885 teljesen új építkezés volt, míg a többi 3.081 eset kisebb toldalékepítkezések és átalakítások közt oszlik meg.

Az új építkezéseknek mintegy két harmadrésze (3.954 épület) rendes lakóház, míg a fennmaradó 1.931 épület, melyeknek részletezését a 4. sz. tábla nyújtja, részint középület, részint ipari, kereskedelmi, közlekedési vagy gazdasági célra szolgáló épület, mely tehát nem tekinthető lakóháznak.

Áttérve immár a lakóházakra, és itt is a kisebb toldalékepítések és átalakítások figyelmen kívül hagyásával tisztán csak az ujonnan épített lakóházakra terjeszkedvén ki, úgy találjuk, hogy ezeknek száma a főváros egyesítése óta lefolyt időszakban és a két part szerint részletezve a következő volt: *)

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1874	8	123	131
1875	18	69	87
1876	15	109	124
1877	8	67	75

*) Meg kell e helyen említeni, hogy a lakóházak közé 1894-ig nincsenek számítva a *nyaralók*; minthogy ilyenek évenként nagyobb számmal szoktak keletkezni, ezeknek tekintetbe vétele az építkezések összképét is némileg — bár nem lényegesen — módosítja, miért is az 1895. évtől kezdve a nyaralókat a lakóházak közé soroltuk. Az előző évekre vonatkozólag itt közöljük az épült nyaralók számát, még pedig a két part elkülönítésével.

Az épült nyaralók száma volt:

	Jobbpart	Balpart	Budapest		Jobbpart	Balpart	Budapest
1875	6	12	18	1885	28	8	36
1876	5	2	7	1886	29	2	31
1877	5	8	13	1887	20	3	23
1878	4	—	4	1888	18	8	26
1879	8	8	16	1889	21	2	23
1880	7	6	13	1890	23	6	29
1881	18	7	25	1891	21	7	29
1882	18	1	19	1892	15	3	18
1883	13	2	15	1893	54	5	59
1884	22	4	26	1894	24	2	26

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1878	12	61	73
1879	11	42	53
1880	7	76	83
1881	8	90	98
1882	19	102	121
1883	25	164	189
1884	21	181	202
1885	39	183	222
1886	53	318	371
1887	66	357	423
1888	61	284	345
1889	64	251	315
1890	93	185	278
1891	46	259	305
1892	53	265	318
1893	120	354	474
1894	101	358	459
1895	122	322	444

Ezen felsorolásból kitűnik, hogy a lakóházak építkezésének az utolsó huszonkét év alatti menete, teljesen egyezik azon mozgalommal, melyet az összes építkezésekre vonatkozólag már fentebb vázoltunk volt. Az időszak elején észlelhető csökkenés itt is jelentékeny emelkedésnek enged helyet, és maximumát 1893-ban éri el. Az építkezési görbének menete mind két parton nagyon hasonló.

A könnyebb áttekintés kedvéért itt is ötévi időszakokká egyesítve az egyes évek adatait, a következő eredményre jutunk:

Összes új lakóházépítkezés:

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1874—75	26	192	218
1876—80	53	355	408
1881—85	112	720	832
1886—90	337	1.395	1.732
1891—95	442	1.558	2.000

Évi átlagban:

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1874—75	5	38	43
1876—80	11	71	82
1881—85	22	144	166
1886—90	67	279	346
1891—95	88	312	400

Ezen számokat az összes építkezésekről fentebb közölt adatokkal összevetve, kitűnik, hogy az építkezések legnagyobb része új épület. Minél szerényebbek a viszonyok általában, annál csekélyebb a vállalkozási kedv és annál nagyobb a csak toldalék-, ráépítkezésekre és kisebb átalakításokra szorító építkezési tevékenység. Minél elevebb az építkezési kedv, annál nagyobb

az új építkezések száma. Így a főváros egyesítésekor az összes építkezéseknek csak egy hetedrésze volt új lakóház, később mind ritkábbá válnak az apróbb építkezések és mind gyakoribbá az új építkezések, melyeknek aránya ma az összes építkezéseknek közel felét teszi. Ezen észlelés a jobb- és balpart összehasonlításában is talál igazolást; a jobbparti városrészekben még ma is aránylag csekély az új építések száma, ellenben igen sok a nem önálló jellegű kisebb építkezés; az utolsó években azonban itt is tetemes haladás észlelhető. Az új lakóházépítkezések aránya ugyanis következő volt (az összes építkezések százá-lékában kifejezve):

	Jobbpart	Balpart	Budapest
1874—75	10·0	14·5	13·8
1876—80	23·9	36·0	33·7
1881—85	21·4	42·7	37·7
1886—90	29·1	47·4	42·4
1891—95	35·2	51·9	47·0

Áttérve ezek után az új lakóházépítkezéseknek az elmúlt 11 év alatti kerületenként való eloszlására, mindenekelőtt az tűnik szemünkbe, hogy a legtöbb új építkezés a pesti kültelkeken történt. E mellett azonban figyelembe veendő, hogy ezen tételben nemcsak a magában véve erősen épülő Kőbánya, hanem az összes balparti kerületek rendkívül nagy kiterjedésű kültelke is befoglaltatik. Ennek egyes részei pedig, mint a Váczi-körút tájéka és az Erzsébetváros külső részei rohamosan épülnek be. Hasonlóképen nagymérvű volt az építkezés a jobbparti kültelken is, mely szintén három kerület külső részeit egyesíti magában. A beltelki kerületek közül az Erzsébetvárosban épült a legtöbb új lakóház (a 11 év alatt 590), de a Teréz- és Józsefváros (533 és 504 épülettel) nem messze maradnak mögötte; a többi kerületekben mindenütt jóval csekélyebb volt az építkezések száma: legcsekélyebb a Belvárosban és Lipótvárosban, azután a három budai kerületben.

Az utolsó 11 év alatt elkészült új lakóházak következőkép oszlanak meg egyes kerületekre:

	I.	II.	III.	Kül- telek	Jobb- part	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X. és kültelkek	Balpart	Budapest
1885 . .	13	6	16	4	39	3	7	44	35	29	14	51	183	222
1886 . .	14	11	15	13	53	2	7	54	62	57	14	122	318	371
1887 . .	17	25	7	17	66	8	18	68	60	47	18	138	357	423
1888 . .	10	23	7	21	61	6	7	42	51	58	22	98	284	345
1889 . .	12	7	12	33	64	2	12	35	49	44	15	94	251	315
1890 . .	9	10	21	53	93	5	5	17	19	43	26	70	185	278
1891 . .	9	9	17	11	46	3	9	59	57	34	20	77	259	305
1892 . .	5	6	12	30	53	2	12	47	59	40	14	91	265	318
1893 . .	28	7	20	65	120	5	7	82	72	50	22	116	354	474
1894 . .	35	12	10	44	101	4	10	45	62	62	18	157	358	459
1895 . .	20	6	11	85	122	4	9	40	64	40	31	134	322	444
Összesen	172	122	148	376	818	44	103	533	590	504	214	1.148	3.136	3.954

Az utolsó 21 évi építkezésnek feltüntetése céljából egymás mellé állítjuk az utolsó két évtizedben emelt új lakóházak számát, hozzácsatolván a 21-dik (1895-diki) év adatait is:

	1875—84	1885—94	1895		1875—84	1885—94	1895
I. ker.	32	152	20	VI. ker.	264	493	40
II. »	47	116	6	VII. »	152	526	64
III. »	29	137	11	VIII. »	198	464	40
Jobbpart kültelek	36	291	85	IX. »	71	183	31
Összes jobbpart .	144	696	122	X. » és kült.	215	1.014	134
IV. ker.	32	40	4	Összes balpart .	961	2.814	322
V. »	29	94	9	Budapest	1 105	3.510	444

Az új lakóház-építkezéseknek *emeletek* szerinti eloszlása (v. ö. a 8. sz. táblát) azt mutatja, hogy a főváros területén még jelenleg is igen sok földszinti ház épül, bár az előző évtizedhez képest a magasabb épületek építésében jelentékeny fellendülés állott be. Az utolsó évtizedben emelt földszintes lakóházak ugyan az összes építkezéseknek még mindig valamivel több mint felét teszik, míg az előző évtizedben 63°/o-ára rugtak. Hogy még folyton oly nagy számmal keletkeznek földszintes házak, az leginkább annak tulajdonítható, hogy városunk igen erősen terjeszkedik a határszélek felé, a hol pedig természetesen, alig épül más mint földszintes ház. Így az elmúlt 11 évben épült 2115 földszintes ház közül nem kevesebb mint 1348, tehát kétharmad rész, a kültelekekre esik, a melyeken pedig magasabb ház mindössze csak 176 emeltetett. Jelentékeny azonban a magasabb házak építésében beállott élénkülés, különösen a 2 és 4 emeletes épületek tekintetében. A két évtizedet egymással összehasonlítva, azt találjuk, hogy az épített lakóházak közül volt

	1875—84	1885—95
földszintes	62·9 ^o /o	53·5 ^o /o
1 emeletes	15·5 »	13·9 »
2 »	8·4 »	13·7 »
3 »	12·3 »	16·9 »
4 »	0·9 »	2·0 »

Ha pedig az utolsó két évtizedben újonnan épített házaknak magasság szerinti kategoriáit egymással összehasonlítjuk, azt találjuk, hogy az utolsó 11 évben az összes magasságok átlagában fennálló 358°/o-nyi szaporulat mellett

földszintes házból	304 ^o /o-al
1 emeletes »	323 »
2 » »	581 »
3 » »	490 »
4 » »	800 »

több épült, mint a megelőző évtizedben.

Az új lakóházaknak emeletek szerinti eloszlását a következő összeállítás tünteti fel évről-évre:

	Földszintes	1 emeletes	2 emeletes	3 emeletes	4 emeletes	Együtt
1885	133	41	28	20	—	222
1886	243	53	41	29	5	371
1887	247	71	55	43	7	423
1888	186	66	40	46	7	345
1889	181	43	37	50	4	315
1890	172	28	36	37	5	278

	Földszintes	1 emeletes	2 emeletes	3 emeletes	4 emeletes	Együtt
1891	120	53	62	68	2	305
1892	138	31	58	80	11	318
1893	237	53	70	105	9	474
1894	234	57	61	92	15	459
1895	224	56	52	97	15	444
Összesen . .	2.115	552	540	667	80	3.954

A városunkban divó építési mód jellemzésére ki kell még emelnünk, hogy az egy lakóházak közt a legnagyobb számot tevő földszintes házak után a háromemeletes házakkal találkozunk leginkább, melyek száma u. i. nemcsak a kétemeletes, hanem immár az egyemelteseken is tútesz.

Az egyes kerületek viszonyaira menve át, itt, szemben a pesti kerületeknek a magasba való építkezési törekvésével, mindenekelőtt szemünkbe ötlük az alacsonyabb építkezésnek a budai kerületekben való gyakorisága. A budai részekben az összes építkezéseknek három negyedrésze földszintes, míg a pestiekben valamivel kevesebb mint a fele. De ha ezen átlagokat kerületekre bontjuk szét, úgy azt látjuk, hogy a balparton is vannak kerületek (mint a Ferenczváros), melyek az I. és II. kerülettel (45—47% földszintes építkezéssel) egy magasságon állanak és hogy csakis Ó-Buda és a kültelkek építkezései — Kőbányát is ideértve — emelik a földszintes házak átlagos arányát oly magasra; Ó-Budán és Kőbányán például alig épül más mint földszintes ház. A többi kerületekben az épülő földszintes házak aránylag jóval kevesebbre, t. i. az összes épülő lakóházak 10—30 százalékára rúgnak.

A középmagasságú (1—2 emeletes) házak az I. és II. kerületben épülnek aránylag leggyakrabban, a hol ugyanis az összes épülő házak fele ilyen. A pesti kerületek közül az Erzsébet- és Józsefvárosban leggyakoribbak az ilyen építkezések (40—44%), míg a többiekben az építkezési tevékenység inkább magasabb épületek emelése felé fordul.

A legmagasabb (3—4 emeletes) lakóházak a Belvárosban, Lipót- és Terézvárosban épülnek aránylag legsűrűbben; de igen nagy az élénkség az Erzsébet-, József-, sőt a Ferenczvárosban is. A jobbparti kerületekben és a kültelkeken ily házak csak kivételesen keletkeznek.

Összehasonlítva mármost ezen állapotokat az előző évtizeddel, mondhatjuk, hogy majdnem mindenütt észrevehető az emeletes építkezésekre való hajlam térfoglalása. Tényleg — a budai kültelket és a Lipótvárost kivéve — mindenütt csökkent a földszintes építkezések aránya, míg az emeletes házaké igen erősen fel szökött. Így az 1 és 2 emeletes házak a II. kerületben, továbbá a VII., VIII. és IX. kerületben szaporodtak el feltűnően, mely három utóbbiban a legmagasabb (3—4 emeletes) házak építése is a legnagyobb mértékben fokozódott, a mennyiben ezek ott az utolsó évtizedben az összes építkezések 20—34 százalékát tették, az előző évtizedben ellenben csak 4—7%-ot.

Az alábbi összeállításban közöljük az erre vonatkozó számadatokat, még pedig úgy a nyers számokat, mint az ezekből számított százalékos arányokat.

Az új lakóházépítkezéseknek magasság szerinti eloszlása.

a) Építkezések tényleges eloszlása.

	1875—1884-ig						1885—1894-ig					
	földsz.	1 em.	2 em.	3 em.	4 em.	össz.	földsz.	1 em.	2 em.	3 em.	4 em.	összesen
I.	18	10	4	—	—	32	79	65	17	11	—	172
II.	28	8	5	6	—	47	58	44	19	1	—	122
III.	28	1	—	—	—	29	142	6	—	—	—	148
Kültelek . . .	31	5	—	—	—	36	345	31	—	—	—	376
Össz. jobbp.	105	24	9	6	—	144	624	146	36	12	—	818
IV.	—	2	8	17	5	32	—	—	10	31	3	44
V.	5	3	4	17	—	29	29	10	14	41	9	103
VI.	89	63	37	72	3	264	67	88	116	240	22	533
VII.	96	35	10	11	—	152	127	76	185	182	20	590
VIII.	146	25	15	10	2	198	164	90	116	117	17	504
IX.	55	6	7	3	—	71	101	36	33	36	8	214
X. és kült. .	199	13	3	—	—	215	1.003	106	30	8	1	1.148
Össz. balp. .	590	147	84	130	10	961	1.491	406	504	655	80	3.136
Budapest . .	695	171	93	136	10	1.105	2.115	552	540	667	80	3.954

b) Százalékos eloszlás.

	földszintes		1—2 emeletes		3—4 emeletes	
	1875—84	1885—95	1875—84	1885—95	1875—84	1885—95
I.	56·3	45·9	43·7	47·7	—	6·4
II.	59·6	47·5	27·7	51·6	12·7	0·9
III.	96·5	95·9	3·5	4·1	—	—
Kültelek . . .	86·1	91·8	13·9	8·2	—	—
Jobbpart . . .	72·9	76·3	22·9	22·3	5·2	1·4
IV.	—	—	31·3	22·7	68·7	77·3
V.	17·2	28·2	24·1	23·3	58·7	48·5
VI.	33·7	12·6	37·8	38·3	23·5	49·1
VII.	33·2	21·5	29·6	44·3	7·2	34·2
VIII.	73·7	32·5	20·2	40·9	6·1	26·6
IX.	77·5	47·2	18·3	32·2	4·2	20·6
X. és kültelek	92·6	87·4	7·4	11·9	—	0·9
Balpart	61·4	47·6	24·0	29·0	14·6	23·4
Budapest . . .	62·9	53·5	23·9	27·6	13·2	18·9

Felmerül immár az a kérdés, vajjon a magasabb házak építésének mindinkább való terjedése a közegészség szempontjából kedvezőnek nevezhető-e, avagy nem. A nagy épületekről, melyekben százával laknak az emberek, rendszerint azt tartják, hogy azokban kevésbé kielégítőek a közegészségügyi viszonyok s járványok idején nagyobb a fertőzés veszélye, mint a családi házakban. Másrészt azonban legujabban éppen Londonban, a hol leginkább családi házakat építenek, azt konstatálhatták, hogy az u. n. »flathouses« egészségi állapota, még ha azokban — mint a Peabody-házakban — kizárólag szegények laknak is, kedvezőbb, mint a körülöttük fekvő, világos és levegőt nélkülöző családházaké.

Ha fővárosunkban, dacára annak, hogy itt az építkezés előszeretettel a nagy bérházak emelése felé hajlik, mégis a közegészségügy határozott javulását konstatálhatjuk, ez részben abban találja magyarázatát, hogy az ily kaszárnya-rendszerű építkezések sok esetben régi keskeny zugutczák lebontásával és széles, világos és szellős utak nyitásával jár karöltve, másfelől pedig, hogy az ilyen rendezéssel a többnyire zsúfolt lakású, egészségtelen régi házak és viskók nagy száma

teljesen eltűnik s helyükbe a modern kényelemnek megfelelő, a közegészségügy vívmányaival, mint vízvezetékekkel, fürdőszobákkal stb. ellátott, tiszta, világos és szellős lakásokból álló, tehát lényegesen egészségesebb épületek lépnek. E mellett még számba veendő az is, hogy az ilyen díszesebb (s ezzel kapcsolatban költségesebb) épületek térfoglalásával a szegényebb osztályok mindinkább a város külső részeibe szorulnak, a hol a lakosság tömörülése — már az épületek kisebb-volta folytán — sem ölthet oly mértéket, mint a főváros sűrűbben beépített belső részeiben. Szemmel tartva tehát fővárosunk helyi viszonyait, nem mondhatjuk, mintha a mindinkább nagyvárosias jelleget öltő építkezés a közegészségügy rovására történnék.

Fővárosunknak 1874. óta való építkezéseit és az ezek által a lakóházak számában beállott változásokat az ezen közleményhez mellékelt rajzban is ábrázoljuk. Ezen rajz egyikét képezi ama 14 darabból álló rajzsorozatnak, melyben hivatalunk az 1896. évi ezredéves országos kiállításon az elmúlt két évtized építkezéseit áttekinthető és könnyen érthető módon bemutatta. E rajzoknak célja volt, szemléltetővé tenni, mekkora volt az 1874. évben létezett háztömeg, mennyi romboltatott le ebből és mennyi új építkezés járult hozzá a lefolyt 21 év alatt, végre mily nagy ezen változások következtében a fővárosnak jelenlegi lakóházállománya, mindezt emeletek szerint kitüntetve. Ezen célból a rajz egy többemeletes ház homlokzatát ábrázolja, a hol minden emelet homlokzatának hossza az ezen magasságban emelt, illetve lebontott lakóházak számának felel meg, még pedig oly módon, hogy minden (kettős) ablak 200—200 házat képvisel; tehát minden földszintes (kettős) ablak 200 földszinti házat, minden egyemeletes ablak 200 egyemeletes házat s így tovább. E rajzban a keresztben vonalkázott rész az 1874. óta lebontott házakat, az egyszerű, de sűrűbb vonalkázású rész az 1874-iki házállományból a lebontások után még fennmaradt részt, a kettő együtt tehát az 1874-ben létezett egész házállományt tünteti fel. A vékony vonalkázású halvány épületrész az 1874—1894. évi új építkezéseket, az egész rajz tehát (a lebontások elhagyásával) az 1894. évi állapotot tünteti fel. Ily szerkezetű rajzban mutattuk be az orsz. kiállításon minden egyes kerület beltelki részének, továbbá a pesti és budai külteleknek építkezéseit, valamint külön Budának, Pestnek és az egész fővárosnak építkezését és házállományát. E rajzok igen világosan tüntették fel az egyes kerületek építkezési jellege közti nagy különbségeket. A jelen közleményünkhez csatolt rajzból, mely az egész főváros építkezéseit ábrázolja, könnyen felismerhető, hogy a főváros 1874. évi házállományából mily jelentékeny részt tettek a földszintes házak, míg ezzel szemben a magasabb házak, különösen a 3 és 4 emeletesek, mily ritkák voltak. A 21 év alatt a már meglévő állományhoz képest aránylag kevés földszintes és egyemeletes ház csatlakozott, két-három- és négyemeletes ház ellenben sokkal több mint a mennyi 1874-ben egyáltalában létezett.

Befejezésül felemlítjük, hogy az 1885—95. évi időszakban a lakóházakon kívül 1,931 egyéb épület is emeltetett. Ezek közül volt 221 középület, 383 lakás céljára szolgáló épület (melyeket azonban nem oszthattunk be a rendes lakóházak közé), 168 ipari célra szolgáló épület, 1,088 melléképület, 54 gazdasági és 17 vasuti épület.

Ezen épületek közül legnagyobb számmal voltak a következők:

nyaraló	299	órház	33
istálló	211	mosókonyha	32
raktár	191	pincze	31
műhely	171	iskola	29
szin	113	szálloda, vendéglő	27
gyár	66	árubódé	27
gépház	47	közigazgatási épület	26
kamara	45	gazdasági épület	26
fészer	37	fényképészeti műterem	21
üvegház	36		

Ezenkívül kiemelendők még a következő nevezetesebb építkezések: 12 színház és mulatóhely, 12 kaszárnya, 10 fürdő, 9 magasabb tanintézet, 9 kórház, 7 jótékony intézet, 6 templom, 3 múzeum és 3 kiállítási épület (állandó), 2 árvaház és 1 indóház.

Ezen épületek részletezését a 4. számú tábla adja.

HARMADIK FEJEZET.

Kisebb építkezések és lebontások.

(V. ö. az 5—7. sz. táblákat.)

Kisebb építkezések neve alá foglaljuk mindazon építkezéseket, melyek által az épületek számában változás nem áll be, nevezetesen: *ráépítések* vagy emeletfelrakások, *toldaléképítések* és *átalakítások*. Ezeknek száma az elmúlt 11 évben 3.081 volt, melyek közül 2.422 a lakóházakra, 659 pedig az egyéb épületekre esett. Volt ugyanis:

	lakóházaknál	egyéb épületeknél
ráépítés	188	37
toldaléképítés	1.840	446
átalakítás	394	176

Ezen építkezéseknek kerületek szerinti eloszlása némileg eltér az építkezés általános mozgalmától. A legnagyobb élénkség ugyan e tekintetben is a balparti kerületekben észlelhető; de ezen kisebb építkezések a jobbparton aránylag jóval gyakoribbak, mint az új építkezések, a mi arra utal, hogy a jobbparton a fokozódó lakásszükségletnek inkább a már létező házak megnagyobbítása által, mint új házak építése által igyekeznek megfelelni. Ennek megfelelőleg elenyésző csekély a ráépítések száma a jobbparton (t. i. 225 közül csak 35 esik Budára). A toldaléképítéseknek ellenben már 30°/o-a (t. i. 2.286 közül 687), az átalakításoknak pedig épen 45°/o-a (t. i. 570 közül 259) esik a jobbparti kerületekre, holott ezzel szemben az összes új építkezéseknek alig negyed-része (t. i. 5.885 közül 1.576) emeltetett ott. Az egyes kerületekre térvén át, azt találjuk, hogy ráépítések a VI., VII. és VIII. kerületben fordultak elő legnagyobb számmal; a toldaléképítések, melyek túlnyomó részben szintén lakóházaknál fordultak elő, a Józsefvárosban, a Ferenczvárosban, Ó-Budán és mindkét part kültekén voltak a legszamosabbak. Átalakítások végül a budai részekben és a VIII—IX. kerületben történtek leggyakrabban.

Ezen, a maguk összességében mégis jelentékeny tényezőként szereplő kisebb építkezéseknek kerületenkénti eloszlását az alábbi felsorolás tünteti fel:

	Ráépítések		Toldaléképítések		Átalakítások	
	lakóház	egyéb épület	lakóház	egyéb épület	lakóház	egyéb épület
I.	4	2	80	33	52	27
II.	7	4	104	11	58	27
III.	3	4	191	59	54	12
Kültelek	8	3	130	80	17	12
Jobbpart	22	13	505	[182	181	78
IV.	7	2	14	6	10	10
V.	17	1	17	8	11	8
VI.	44	2	137	15	19	9
VII.	42	6	153	21	23	9
VIII.	34	5	475	54	50	30
IX.	10	5	208	46	44	16
X. és kültelek	12	3	331	114	56	16
Balpart	166	24	1.335	264	213	98
Budapest . . .	186	37	1.840	446	394	176

Végül meg kell még emlékeznünk azon változásokról, melyek az épületek állományában *emeletfelrakás* által állottak elő. Ily építkezések az egyes magassági kategóriák arányát módosítják, a nélkül azonban, hogy az épületek számában változást idéznének elő. Emeletfelrakás által eltűnt 128 földszintes, 44 egyemeletes és 14 kétemeletes ház, ellenben hozzájött 119 egyemeletes, 45 kétemeletes, 21 háromemeletes és 1 négyemeletes ház. Ily változások — miként már említettük — leginkább a balparti városrészekben történtek, még pedig legnagyobb számmal a Teréz-, Erzsébet- és Józsefvárosban.

A lebontott lakóházak száma az 1885—95. években 556 volt. Az egyéb épületek lebontására vonatkozó adatok — sajnos — nem állanak rendelkezésünkre. A lebontások száma tehát az előző évtizedhez képest (a melyben csak 77 ház bontatott le) nagyon emelkedett. Ezen emelkedés azonban részben csak látszólagos, a mennyiben az előző évtizedben a lebontásokat nekünk még csak igen hiányosan mutatták ki. A lebontásoknak teljes számban való bejelentését csakis az 1896. évi 9182/III. számú tanácsi határozat tette az előljáróságok kötelességévé és így voltaképen csak innen kezdve lehet szó teljesen megbízható lebontási statisztikáról. Hogy azonban a most letelt 11 év alatt a lebontások száma tényleg nagyobb volt, mint az előző évtizedben, azt már a nagyon megélnékült építkezés is engedi feltételezni, minek következtében (igyekezetesen a nagy körút mentén) régi házakat tömegesen lebontottak.

A lebontások jelentősége a lebontott helyiségek mennyiségéből ismerhető fel leghelyesebben. A mint a következő fejezetben közölt adatok igazolják, fővárosunkban az utolsó évtizedben több lakóhelyiség (szoba és konyha) bontatott le, mint a mennyi egyes vidéki városainkban, p. o. Komáromban vagy Maros-Vásárhelyt egyáltalában létezik. Mondhatjuk tehát, hogy a fővárosban eszközölt lebontások egy közép nagyságú vidéki város összes házállományával érnek fel.

A lebontott épületek túlnyomó része (459) földszintes volt, de lebontás alá került 87 egyemeletes, valamint 10 kétemeletes ház is.

Az egyes kerületek közül a Józsefvárosban történt a legtöbb bontás (184), utána az I. kerület, az Erzsébetváros és a Terézváros következnek. Az I. kerület nagyszámú lerombolásai a Gellérthegy oldalában szabályozás és szépítés céljából lebontott kis házak eltávolításából magyarázhatók.

A lebontott házaknak kerület szerinti eloszlása a következő:

I.	82	VI.	53
II.	48	VII.	67
III.	10	VIII.	184
Kültelek	5	IX.	43
Jobbpart	140	X. és kültelek	13
IV.	48	Balpart	416
V.	13	Budapest	556

NEGYEDIK FEJEZET.

Keletkezett új lakóhelyiségek és egyéb épületrészek.

(V. ö. a 10. és 11. sz. táblákat.)

Az építkezési mozgalom jelentőségének megítélésére csupán a foganatosított építkezések vagy a keletkezett házak száma nem elegendő. Az egyes építkezések közt, azoknak nagyságát és így jelentőségét tekintve, ugyanis nagy eltérések vannak. Helyes mértékét csak a bennök foglalt lakóhelyiségek száma, illetve — a midőn az építkezések közgazdasági jelentőségéről van szó — a befektetett tőke nagysága nyújthatja.

Építkezési statisztikánk fennállása óta ez okból fordítunk gondot az építkezések által keletkezett, úgyszintén a lebontások által megszűnt lakóhelyiségek, valamint az építkezésekbe befektetett tőke kimutatására. A mi ezen adatgyűjtés első részét illeti, hivatalunk a népszámlálás alkalmából megállapítja a lakóhelyiségek (utczai, udvari és előszobák, hálófülkék, konyhák és éléskamrák), valamint azon helyiségek számát, melyek szorosan véve a lakás kellékeihez nem tartoznak, minők: bolt, műhely, raktár, istálló, szin és fészter, végül mosókonyha és egyéb (nem részletezett) helyiségek. Mindezek a szaporulat és lebontás feljegyzése által évről-évre nyilvántartatnak.

Táblázataink eredménye gyanánt mondhatjuk, hogy az 1885—1895. évi építkezések által nem kevesebb, mint 108.000 új szoba keletkezett, míg az összes újból keletkezett helyiségek száma 216.590-et tesz, mi közül 184.119 a lakó- és 32.471 az egyéb helyiség, úgymint:

szoba	108.251		bolt	4.355
még pedig utczai szoba .	42.141		műhely	1.495
udvari szoba	50.445		raktár	5.435
előszoba	15.665		istálló	1.276
hálófülke	5.506		szin, fészter	701
konyha	45.758		mosókonyha	2.705
éléskamara	24.604		egyéb	16.504

Ellenben lebontások által eltűnt 5.868 szoba, 177 hálófülke, 2.697 konyha és 712 éléskamara, végül 1.517 egyéb helyiség, melyet alább fogunk részletezni

Az összes keletkezett helyiségek közül a lakórészeket illetvén meg a legnagyobb jelentőség, először is ezekkel, nevezetesen a *szobákkal* óhajtunk foglalkozni.

Figyelmén kívül hagyva a csekély számuknál fogva úgy sem nagy jelentőségű lebontásokat, az elmúlt 11 év alatt újból keletkezett szobák számát 108.251-re tehetjük. A keletkező szobák száma eszerint évről-évre fokozatosan emelkedik, még pedig oly erős mértékben, hogy az utolsó két év alatt több szoba épült, mint az 1875—84-diki évtizedben. Visszapillantva ugyanis az elmúlt 21 évre, ekként látjuk a keletkezett szobák számát:

1875	2.041	1882	2.582	1889	7.224
1876	4.627	1883	3.963	1890	6.283
1877	2.288	1884	4.664	1891	10.009
1878	962	1885	6.172	1892	11.377
1879	1.066	1886	7.245	1893	14.668
1880	1.324	1887	9.696	1894	13.385
1881	2.568	1888	8.213	1895	13.979

A maximum tehát 1893-ban volt észlelhető, de a reá következő két év csak kevéssel maradt mögötte, sőt — az itt tárgyalt időszakon már kívül eső — 1896-ik évben még jóval magasabbra (20.000-nél többre) emelkedett az újonnan keletkezett szobák száma.

A keletkezett szobák számának az építkezések számával való egybevetése határozottan arra utal, hogy jelenleg átlag sokkal nagyobb házakat építenek, mint azelőtt, a mit egyébiránt a házaknak emeletek szerinti eloszlása is igazol. Mindazáltal nem vagyunk képesek pontosan kifejezni, hogy egy-egy új házra jelenleg átlag hány szoba jut és hány jutott reá korábban, mivel a lakhelyiségek táblázatában az összes építkezések által keletkezett szobák (tehát az átalakítások, toldalékepítkezések stb. által létrejötték is) egybe vannak foglalva, mely okból a szobák számát sem az összes új építkezésekkel, sem a lakóházakkal nem állíthatjuk szembe.

Az építkezési tevékenység alakulásáról már fentebb elmondottakból előre láthatjuk, hogy a keletkezett szobák tekintetében is a város balparti (pesti) része jár legelől. A mennyiben az építkezési tevékenység jelentősége helyesebben a keletkezett szobák számából, mint az épületek számából ítélhető meg, a balpart túlsúlya még nagyobbnak tűnik fel, jelöl annak, hogy a jobbparti építkezések jóval kisebbszerűek, mint a balpartiak. Az újonnan épített házaknak ugyanis egynegyed része jut a budai oldalra, ellenben az összes keletkezett szobák közül csak $\frac{1}{11}$ rész, t. i. 10.046, a balpart 98.205 szobájával szemben.

Íme az egyes kerületekben keletkezett szobák száma összevetve az előző évtized adataival:

	1875—84	1885—95		1875—84	1885—95
I.	523	3.514	VI.	9.632	27.129
II.	1.221	2.986	VII.	3.413	26.301
III.	291	1.048	VIII.	3.376	18.471
Kültelek	756	2.498	IX.	1.573	6.456
Jobbpart	2.791	10.046	X. és kültelek .	1.779	11.817
IV.	2.026	2.490	Balpart	23.294	98.205
V.	1.495	5.541	Budapest	26.085	108.251

Szembeállítva a két évtizedet, úgy találjuk, hogy a másodikban általában véve sokkal nagyobb volt az építkezés, mint az elsőben: eltekintve a Belvárostól, melyben a két évtized közt nagyobb eltérés nincs, az utóbbi évtizedben 2—5-ször, sőt az Erzsébetvárosban *hét-szer* annyi szoba épült, mint az 1875—84. években. Az első helyen álló Erzsébetvároshoz legközelebb áll a budai I. kerület és a pesti kültelek, utánuk a József- és Ferenczváros, mint ez az alábbi összeállításból kiderül, mely kerületenkint mutatja, hogy az 1885—95. években hány százalékkal volt a szobaépítés nagyobb, mint az előző évtizedben:

I.	572 ‰	VI.	182 ‰
II.	145 ‰	VII.	671 ‰
III.	260 ‰	VIII.	447 ‰
Kültelek	230 ‰	IX.	310 ‰
Jobbpart	260 ‰	X. és kültelek	564 ‰
IV.	23 ‰	Balpart	322 ‰
V.	270 ‰	Budapest	315 ‰

A keletkezett szobák közül — mint említők — 42.141 utcza, 50.445 udvari és 15.665 előszoba volt. Az *udvari szobák* száma mindig valamivel nagyobb, mint az utcza szobáké; az egyes kerületek tekintetében azonban némi eltérések mutatkoznak. Így p. o. az I. és II. kerületekben az udvari szobák száma csekélyebb, mivel itt számos kisebb családi ház épül, mely építkezéseknél az udvar kevésbé szokott kihasználtatni, mint a nagyobb, bérházépítkezéseknél.¹⁾ Keletkezett ugyanis:

	utcza szoba	udvari szoba	előszoba
I.	1.651	1.369	494
II.	1.429	1.112	445
III.	377	618	53
Kültelek	252	2.050	196
Összesen jobbpart	3.709	5.149	1.188
IV.	1.006	1.064	420
V.	2.290	2.305	946
VI.	10.217	12.069	4.843
VII.	10.261	11.907	4.133
VIII.	7.730	8.322	2.419
IX.	2.538	3.175	743
X. és kültelek	4.390	6.454	973
Összesen balpart	38.432	45.296	14.477
Budapest	42.141	50.445	15.665

Vagyis százalékokban kifejezve (és az előbbi évtized adataival összevetve) 100 utcza szobára jutott hány udvari:

¹⁾ Ezzel ellentétben látszik lenni, hogy a budai külteleken, a hol különösen sok nyaraló épül, utcza szoba úgy most, mint az előző évtizedben, felette kevés keletkezett (t. i. a mostani időszakban 2.050 udvari szoba mellett 252 utcza, az előző évtizedben 554 mellett csak 144). E jelenség nyilván az utcza és udvari szoba fogalmának helytelen magyarázatából ered; a mennyiben ugyanis a többnyire kert közepén álló nyaralók szobái tényleg nem nyílnak utczára, az építkezési adatokat gyűjtő hatósági közegek ezen épületek szobáit udvari szobáknak tüntették ki. Oly építkezések szobái részére, melyek nem utca mentén keletkeznek, hanem kertben vagy egyéb szabad helyen, az utcza és udvari szobákon kívül szorosán véve tehát még egy harmadik kategóriát kellene fölláttani.

	1875—84	1885—95
I.	63	83
II.	117	78
III.	169	164
Kültelek	385	813
Jobbpart	145	139
IV.	130	106
V.	86	101
VI.	105	118
VII.	135	116
VIII.	169	108
IX.	134	125
X. és kültelek	191	147
Balpart	125	118
Budapest	127	120

Figyelmet érdemel az *előszobák* eloszlása is, a mennyiben külön előszobák rendszerint csak nagyobb vagy kényelmesebb lakásoknál szoktak előfordulni. A midőn tehát azt látjuk, hogy az utolsó 11 év alatt száz utczaí és udvari szobára a balparton 14·7 előszoba jutott, a jobbparton ellenben csak 11·8, úgy, arra következtethetünk, hogy a balparton több nagyobb lakás keletkezett mint a budai részekben. Ezen, már magában véve is megálló következtetést támogatja még az az észlelés, hogy a legtöbb előszobás, tehát felfogásunk szerint nagyobb lakás, a IV.—VII. kerületben jött létre, tehát azon kerületekben, melyekben a nagymérvű építkezés egyuttal a nagyobb lakások keletkezésével jár együtt. Ennek ellenkezője áll a kültelekekről, Ó-Budáról és a Ferencvárosról.

Száz utczaí és udvari szobára jutott ugyanis előszoba (az 1885—95. évi építkezések szerint):

I.	14·1	VI.	17·8
II.	14·9	VII.	15·7
III.	5·0	VIII.	13·1
Kültelek	7·9	IX.	11·5
Jobbpart	11·8	X. és kültelek	8·2
IV.	16·9	Balpart	14·7
V.	17·1	Budapest	14·5

A szobáknak *emelet szerinti eloszlását* a 11. számú tábla mutatja,¹⁾ melynek adatai szerint keletkezett az utolsó 11 évben (összehasonlítva a megelőző évtized adataival):

	1875—84	1885—95
pinczeszoba	291	797
földszinti szoba	9.483	35.551
I. emeleti »	6.283	31.771
II. » »	4.086	23.361
III. » »	2.590	14.730
IV. » »	168	1.994
padlásszoba	7	47
Összesen	22.808	108.251

¹⁾ Az emelet szerinti részletezés az előszobák beszámításával történt, míg az 1875—85. évi adatokban az emeletek szerinti részletezésben az előszobák benn nem foglalvák.

A két évtizedben keletkezett szobák e szerint ekként oszolnak meg emeletek szerint:

	1875—84	1885—95
pinczeszoba	1·2 ⁰ / ₀	0·8 ⁰ / ₀
földszinti szoba	41·6 »	32·8 »
I. emeleti »	27·3 »	29·4 »
II. » »	17·7 »	21·6 »
III. » »	11·4 »	13·6 »
IV. » »	0·8 »	1·8 »

Ezen százalékos eloszlás is világosan mutatja, hogy a legutóbbi évtizedben mennyire terjedt a magasba való építkezés. A beállott változásról még világosabb képet nyerünk, ha az utóbbi időszak építkezését az előbbi évtizedéhez hasonlítjuk. Ez esetre ugyanis azt találjuk, hogy míg az utolsó 11 év alatt négyszer annyi földszintes szoba keletkezett mint az előző évtizedben, addig ötször annyi egyemeletes, hatszor annyi két- és háromemeletes és tizenkétszer annyi négyemeletes. Öröndetes javulás mutatkozik a pinczeszobák arányának alábbszállásában is, a mi a hatóságnak e tekintetben gyakorolt szigorú felügyeletében találja magyarázatát.

Az alábbiakban közöljük az utolsó 11 év alatt keletkezett szobáknak emeletek szerinti eloszlását, és pedig az egyes kerületek szerint:

	pincze- szoba	földszintes szoba	I. e m e l e t i s z o b a	II.	III.	IV.	padlás- szoba	Összesen
I.	88	1.543	1.142	500	223	14	4	3 514
II.	73	1.334	987	493	95	—	4	2.986
III.	110	813	84	8	33	—	—	1.048
Kütelk . . .	148	1.927	393	4	—	—	26	2.498
Jobbpart . .	419	5.617	2.606	1.005	351	14	34	10.046
IV.	8	374	660	748	579	121	—	2.490
V.	37	1.032	1.524	1.533	1.253	252	—	5.631
VI.	82	6.152	8.116	7.126	5.189	452	11	27.128
VII.	48	6.380	8.544	6.854	3.861	613	1	26.301
VIII.	17	5.691	5.693	4.187	2.524	369	—	18.481
IX.	17	2.393	1.898	1.236	768	144	—	6.456
X. és kült.	169	7.912	2.730	762	205	29	—	11.807
Balpart . . .	378	29.941	29.165	22.356	14.379	1.980	13	98.212
Budapest . .	797	35.551	31.771	23.361	14.730	1.994	47	103.251

Ezen viszonyoknak százalékos eloszlását vizsgálva, a mutatkozó eredményeket röviden a következőkben foglalhatjuk össze:

A jobbparton harmademeleti szobák alig keletkeztek; ellenben erős túlsúlyban vannak a földszinti szobák, és pedig leginkább a III. kerületben és a kütelkeken, a hol az összes új szobák 77⁰/₀-át teszik, míg az I. és II. kerületben nagyobb számmal jöttek létre első- és másodemeleti szobák is. A balparton a földszintes szobák aránya csak a kütelkeken rug igen magasra (67⁰/₀), míg a többi kerületekben 20 és 40 közt ingadozik, sőt a Belvárosban és Lipótvárosban 15-re és 18-ra száll alá. Az elsőemeleti szobák aránya az összes kerületekben majdnem ugyanaz, t. i. 26 és 32⁰/₀ közt ingadozik s csak a kütelken száll alá 23⁰/₀-ra. A másodemeleti szobák arányában sem mutatkozik — a IX. kerülettől és küteltektől eltekintve — valami nagy eltérés; a határok 23 és 30⁰/₀. A harmademeleti szobák aránya a belteki kerületekben 12 és 23⁰/₀ közt váltakozik, míg a kütelken csak 1·8⁰/₀. Negyed-

emeleti szobák csak a Lipót- és Belvárosban keletkeztek nagyobb arányban (4:6 és 4:9%), a többi kerületekben — nagyobb abszolút számok mellett — gyakoriságuk aránylag igen csekély.

A keletkezett szobák kerületenként ugyanis ekként oszlanak meg, százalékokban kifejezve:

	pincze- szoba	Földszintes szoba	I.	II. e m e l e t i s z o b a	III.	IV.	padlás-szoba
I.	2·5	43·9	32·5	14·3	6·3	0·4	0·1
II.	2·4	44·7	33·0	16·5	3·2	—	0·2
III.	10·5	77·6	8·0	0·8	3·1	—	—
Kültelek . .	5·9	77·2	15·7	0·2	—	—	1·0
Jobbpart . .	4·2	55·9	25·9	10·0	3·6	0·1	0·3
IV.	0·3	15·0	26·6	30·0	23·2	4·9	—
V.	0·7	18·3	27·1	27·2	22·2	4·5	—
VI.	0·3	22·7	29·9	26·3	19·1	1·7	—
VII.	0·2	34·3	32·5	26·0	14·7	2·3	—
VIII.	0·1	30·8	30·8	22·7	13·6	2·0	—
IX.	0·3	37·1	29·4	19·1	11·9	2·2	—
X. és kült.	1·4	67·0	23·1	6·5	1·8	0·2	—
Balpart . . .	0·3	30·5	29·7	22·8	14·7	2·0	—
Budapest . .	0·7	32·9	29·3	21·6	13·6	1·9	—

A szobákon kívül, mint már említettük, az 1885—95. években még 108.339 helyiség keletkezett, még pedig 75.868 lakóhelyiség és 32.471 egyéb helyiség. A lakóhelyiségek között van 5.506 hálófülke, 45.758 konyha és 24.604 éléskamara. Miután feltehető, hogy a legtöbb lakásnak konyhája van, és csak kevés lakás épül konyha nélkül, a konyhák száma a keletkezett lakások száma felől is adhat némi felvilágosítást. Ez alapon feltehető, hogy a főváros az elmúlt 11 év alatt mintegy 45—50.000 lakással gazdagodott, egy lakásra pedig átlag 2 szoba jutott, tehát valamivel több mint az 1891. évi népszámlálás eredményei szerint (1:6). Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ezen összegekben a középületek és egyéb nemlakóházak szobái (tehát iskolai-, hivatali-, kórházi stb. szobák is) bennfoglaltatnak. Minthogy ezek a szobák szorosán véve nem tekinthetők lakóhelyiségeknek, a tulajdonképeni lakásoknak imént kimutatott átlagos szobaszáma valamivel alacsonyabbra tehető.

A mi azon helyiségeket illeti, melyek nem lakás céljaira épültek, hanem üzleti, gazdasági, közlekedési vagy egyéb érdekeknek szolgálnak, úgy általánosságban mondhatjuk, hogy ezek a jobbparti (budai) kerületekben aránylag csekély számmal keletkeznek, az összes efféle helyiségeknek csak nyolczad része esvén Budára. Aránylag legkevesebb ott a bolt és raktár (t. i. az összes boltoknak csak huszadrésze esik a jobbpartra), jelölül annak, hogy az üzleti élet csekély mértékben keresi fel a főváros jobbparti részét. Ezzel szemben aránylag sűrűn épülnek ott színek, fészerek és istállók, kapcsolatban ezen városrésznek erősebb mezőgazdasági jellegével.

Az egyes kerületek közül a VI., VII. és VIII. kerületben keletkezik a legtöbb ilyen helyiség, leginkább üzleti helyiség, bolt és raktár. Elég jelentékeny azonban ezeknek száma Kőbányán és a balparti kültereken is, a mi arra utal, hogy az üzleti élet, követve a kerületek terjeszkedését, lassankint ezeknek külső részeire is terjed ki.

Ezen helyiségeknek kerületenként való eloszlása a következő felsorolásból ítélhető meg:

kerület	bolt	műhely	raktár	istálló	szín, fészer	mosó- konyha	egyéb	mindössze
I.	69	34	103	33	22	139	784	1.184
II.	82	69	147	23	19	121	606	1.067
III.	34	49	38	35	50	37	165	408
Kültelek . .	24	32	87	115	66	105	1.115	1.544
Jobbpart . .	209	184	375	206	157	402	2 670	4.203
IV.	174	47	178	2	8	53	396	858
V.	200	54	299	44	22	100	844	1.563
VI.	991	254	1.050	112	103	510	3.747	6.767
VII.	1.179	279	1.228	170	100	577	3 615	7.148
VIII.	866	243	1.009	200	83	478	2.317	5.196
IX.	322	116	415	116	42	177	885	2.073
X. és kült.	414	318	881	426	186	408	2.030	4.663
Balpart . . .	4.146	1.311	5.060	1.070	544	2 303	13.834	28.263
Budapest . .	4.355	1.495	5.435	1.276	701	2 705	16.504	32.471

Végül áttérve az utcák physiognomiáját is jellemző *utcai ablakok* számára, megemlítjük, hogy az a következő volt: .

	1875—84	1885—95	Százalékokban	
			1875—84	1885—95
pinceszében	710	987	3·5	1·3
földszinten	7.662	25.538	37·9	33·0
I. emeleten	5.388	22.414	26·6	29·0
II. »	3.719	16.740	18·4	21·6
III. »	2.540	10.279	12·6	13·3
IV. »	212	1.399	1·0	1·8
Összesen	20.231	77.357	100·0	100·0

A szaporodás az előző évtizedhez képest a földszinti ablakoknál 233%, az első emeletieknél 316, a másodemeletieknél 350, a harmademeletieknél 304 és a negyedemeletieknél 560%.

Az utcai ablakoknak kerületenkénti eloszlása a következő volt:

Kerület	1875—84	1885—95	Százalékokban	
			1875—84	1885—95
I.	641	2.888	3·2	3·7
II.	1.129	3.157	5·5	4·1
III.	275	795	1·4	1·0
Kültelek	159	592	0·8	0·8
Jobbpart	2.204	7.432	10·9	9·6
IV.	1.315	1.990	6·5	2·6
V.	1.331	4.455	6·8	5·8
VI.	7.842	18.450	38·8	23·9
VII.	2.775	18.429	13·7	23·8
VIII.	2.431	14.508	12·3	18·7
IX.	1.063	4.844	5·2	6·2
X. és kültelek . . .	1.070	7.253	5·8	9·4
Balpart	18.027	69.927	89·1	90·4
Budapest	20.231	77.357	100·0	100·0

Az előző évtizedhez viszonyítva a szaporulat legnagyobb a VII. kerületben, a pesti külteleken és a Józsefvárosban, a hol az 564, illetve 520 és 485 százalékra rug.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A beépített terület.

(V. ö. a 12. számú táblát.)

Építkezési statisztikánk keretét 1886 óta a *beépített területnek* kitüntetésével is bővítettük ki. Ez a mozzanat különösen akkor volna érdekes, hogyha kapcsolatba hozhatnók a főváros egész területének még beépíthető részével. Ily adatok hiányában, pusztán az évenként beépített terület kimutatása is tanulságos és pedig annál inkább, mivel már tíz évről állván ily adatok rendelkezésünkre, ezek máris elég élénk világot vetnek a viszonyok alakulására. A beépített terület kimutatásának értéke emelkedik azért, hogy képesek vagyunk azt az épült házak magasságával kapcsolatba hozni. Nyilvánvaló, hogy egy városra nézve, különösen egészségi, de közgazdasági, sőt adminisztratív szempontból is, nem lehet közönyös, vajjon földszinti, avagy 3—4 emeletes házakkal épül-e be; úgyszintén világos, hogy ily adatok a laksűrűség megítélésére is hasznos szolgálatot tehetnek.

Visszapillantva az elmúlt évtizedre, azt találjuk, hogy a beépített terület az utolsó három évben volt legnagyobb, a midőn ugyanis évenként meghaladta a 300.000 négyszögmetert, maximumát 1895-ben 340.120 méterrel érvén el, míg a minimum az évtized közepén, 1890-ben, 148.604 méterrel volt észlelhető. A beépített területnek legnagyobb része (55—70 százalék) a lakóház-építésekre, még pedig majdnem kizárólag új építkezésekre jut, úgy hogy az új lakóházakkal beépített terület az összes beépült területnek rendszerint valamivel több mint felét veszi igénybe.

Beépített terület ugyanis:

Év	Mindössze négyezög méter terület	Ebből		Százalékokban		
		lakóházakkal	egyéb házakkal	lakó- házakkal	még pedig új lakó- házakkal	egyéb épületekkel
1886	196.282	130.501	65.781	66.5	54.1	33.5
1887	252.273	160.615	91.658	63.7	52.9	36.3
1888	240.236	143.594	96.642	59.8	48.5	40.2
1889	202.843	133.887	69.456	65.8	55.5	34.2
1890	148.605	105.345	43.260	70.8	58.3	29.2
1891	198.695	142.534	56.161	71.7	59.6	28.3
1892	237.408	152.586	84.822	64.3	53.1	35.7
1893	324.080	202.554	121.476	62.5	53.9	37.5
1894	307.718	205.645	102.073	66.8	61.2	33.2
1895	340.120	189.884	150.236	55.8	49.4	44.2

Áttérve annak vizsgálatára, hogy a beépített terület mily magasságú házakkal építettett be, az alább következő felsorolásból kitűnik, hogy mind-nagyobb mennyiségben és mindnagyobb területen keletkeznek a magasabb épületek; míg 1886-ban az új lakóházakkal beépített területnek még két ötödrészen épült földszintes, és csak egy ötödrészen három- vagy négyemeletes ház, addig 1895-ben ez az arány már 23 és illetve 44% volt, a viszony tehát teljesen megfordult. Ezt tanúsítja az a jelenség is, hogy ma, sokkal nagyobb mérvű építkezések mellett is, földszintes házakkal sem építették be nagyobb területet, mint egy évtizeddel ezelőtt, míg háromemeletes épületek háromszor, négyemeletesek éppen hatszor, sőt hétszer nagyobb területen épülnek. A rendszerint kisebb jellegű toldaléképítkezésekben nem ismerhető fel lényegesebb változás.]

Beépítettett ugyanis:

	földszintes	1 emeletes	2 emeletes új lakóházakkal	3 emeletes	4 emeletes	lakóház- toldalékokkal
	négy szög méter terület]					
1886	42.617	21.489	20.762	18.651	2.781	24.201
1887	46.558	24.511	25.880	31.668	4.809	27.189
1888	31.455	27.925	19.854	29.554	7.711	27.095
1889	46.557	16.909	17.933	27.697	3.520	20.771
1890	31.004	9.510	19.632	23.101	3.335	18.763
1891	23.452	20.656	31.433	41.641	1.250	24.102
1892	24.396	13.810	27.542	52.232	3.171	26.435
1893	44.916	24.693	32.373	65.828	6.208	28.036
1894	51.469	25.623	34.354	57.082	19.920	17.197
1895	38.956	25.851	29.817	61.265	12.144	21.851

A beépített területnek kerületenként való eloszlása megfelel az egyes kerületek azon általános építkezési jellegének, melyet már az előző fejezetekben ismételve kiemeltünk volt. A balparti városrészeknek intenzív építkezése itt is világosan jut kifejezésre, szemben a jobbpartnak sokkal lassúbb mozgalmával, a hol egyébránt az utolsó három évben szintén erős fellendülés tapasztalható.

A beépített területből esik:

	a jobbpartra	a balpartra	Százalékokban	
	négy szög méter		jobbpart	balpart
1886	28.140	168.142	14.3	85.7
1887	31.930	220.343	12.6	87.4
1888	23.323	216.913	9.7	90.3
1889	24.560	178.283	8.8	91.2
1890	32.035	116.570	21.6	78.4
1891	24.076	174.619	12.1	87.9
1892	39.959	197.449	16.8	83.2
1893	63.245	260.785	19.5	80.5
1894	55.903	251.815	18.2	81.8
1895	73.443	266.677	21.6	78.4

Az utolsó 11 évben az egyes kerületek közül — a bal- és jobbparti kültelkektől eltekintve — a Teréz- és Józsefvárosban épült be a legnagyobb terület, t. i.

HATODIK FEJEZET.

Építkezési költségek.

(V. 6. a 13—15. sz. táblákat).

Az építkezési költségek kimutatása igen érdekes anyagot nyújt az építkezések gazdasági jelentőségének méltánylására. Az idevágó adatainkból az tűnik ki, hogy az előző évtizedben 73¹/₂ millió forint fordított magán- és középítkezésekre, az 1885—95. években ellenben nem kevesebb mint 208 millió forint. Ez a nagy különbség felismerni engedi, mennyivel élénkebb és intenzívebb volt az építkezés az utolsó évtizedben, mint a főváros egyesítését követő első tiz év alatt. Ez az időszak is még az 1873-ik évi gazdasági és pénzügyi válság utóhatása alatt állott. Nagy arányokban csak 1884-ben indult meg újból az építkezés, mely aztán az utolsó három év alatt érte el tetőpontját (évi 25—27 millió forinttal).

Fővárosunk egyesítése óta évenként a következő összegeket fordították építkezésre:

1874	15,971.372 frt	1885	15,309.844 frt
1875	6,421.550 »	1886	14,866.185 »
1876	12,077.229 »	1887	19,963.859 »
1877	6,909.101 »	1888	16,882.324 »
1878	2,163.035 »	1889	14,492.794 »
1879	2,385.901 »	1890	12,677.653 »
1880	3,172.898 »	1891	16,932.984 »
1881	5,852.742 »	1892	19,887.898 »
1882	6,084.622 »	1893	25,157.550 »
1883	8,541.902 »	1894	26,337.487 »
1884	19,908.234 »	1895	27,038.884 »

Öt évi időszakok szerint foglalva össze ezen adatokat és egyuttal megkülönböztetve a jobb- és balpart építkezéseit, azon eredményre jutunk, hogy az építkezési összegeknek mintegy kilencz tizedrésze állandóan a pesti kerületekre esik és csakis egy tized jut a jobbpartra. De a hetvenes évek elején ezen arány a jobbpartra nézve csak 7⁴/₀ volt. Ezen adatokból látható, hogy a testvérváros egyesítése a budai részek építkezési fejlődésére jótékony hatást gyakorolt. Míg azelőtt az építkezés Budán teljesen stagnált és új építkezés ott a ritkaságok közé tartozott, ma évenként mintegy száz új lakóház épül; míg továbbá a főváros egyesítését követő évtödben Budán évenként átlag fél millió forint fordított építkezésekre, addig ma már 1¹/₂—2 millió forint.

Az építkezési költség ugyanis ekként oszlik meg:

Összes építkezési költség (forintokban).				Az összes építkezési költség-ből esik a balpartra
	Jobbpart	Balpart	Budapest	
1874—75	1,663 166	20,729.756	22,392.922	92·6 ^o / _o
1876—80	2,762.116	23,946.048	26.708.164	89·6 »
1881—85	6,591.396	49,105.948	55,697.344	88·2 »
1886—90	8,699.556	69,633.259	78,332.815	88·9 »
1891—95	13,010.464	101,843.839	114,854 303	88·6 »
Egy évi átlagban (forintokban).				a jobbpartra
1874—75	831.583	10,364.878	11,196.461	7 4 ^o / _o
1876—80	552.423	4,789.210	5,341.633	10 4 »
1881—85	1,318.279	9,821.189	11,139.468	11·8 »
1886—90	1,739.911	13,926.652	15,666.563	11·1 »
1891—95	2,602.093	20,368.768	22,970.861	11·3 »

Az elmúlt 11 év alatt építkezésre fordított költségekből jut:

Lakóházépítésekre	163,642.973
még pedig: új építkezésekre . . .	144,927.359
toldalékepítésekre . . .	13,603.748
ráépít. és átalakításokra . . .	5,111.866
Egyéb építkezésekre	44,853.989

E szerint az összes építkezési költségeknek 78·5°/_o-a jutott lakóházakra, míg az előző évtizedben csak 59·4. Ennek megfelelőleg az egyéb építkezések ezelőtt az összes költség 40·5°/_o-át vették igénybe, jelenleg azonban csak 21·5°/_o-ot. Szembeötlő tehát a lakóházak építésének igen jelentékeny fellendülése; míg a lakóházakra fordított összeg 43·6 millió forintról 163·6 millió forintra emelkedett, tehát közel megnégyszereződött, addig az egyéb czélokra szolgáló épületekre 30 millió forinttal szemben csak 45 millió forint fordítottatott. Az elmúlt évtized építkezését tehát leginkább a lakóházak rohamos építése jellemzi.

Az építkezési költségek következőleg oszlanak meg kerületek szerint:

	Lakóházak építésének	Köz- és egyéb épületek költségei	Összes épületek forintokban
I.	5,282.363	2,322.380	7,604.743
II.	4,808.722	1,560.178	6,368.900
III.	1,291.181	1,682.740	2,973.921
Kültelek	2,285.192	4,269.558	6,554.750
Összesen jobbpart	13,667.458	9,831.856	23,502.314
IV.	5,130.063	558.599	5,688.662
V.	9,334.918	4,908.882	14,243.800
VI.	42,301.353	3,377.070	45,678.423
VII.	38,624.436	2,953.266	41,577.702
VIII.	29,024.705	3,675.896	32,700.601
IX.	10,024.525	3,569.409	13,593.934
X. és kültelek	15,535.515	15,976.011	31,511.526
Összesen balpart	149,975.515	35,019.133	184,994.648
Budapest	163,642.973	44,853.989	208,496.962

Ezen összeállításból kitűnik, hogy az összes építkezési költségeknek átlag 11·1 százaléka jut a főváros jobbparti részeire, és ebből legkevesebb — t. i.

csak 1% százalék — Ó-Budára. A balparti kerületek közül a Teréz- és Erzsébet-városra az összes költségeknek 22 és 20 százalékára, a Józsefvárosra közel 16% jut. Jelentékeny hányaddal szerepel még a pesti kültelek is (15%), míg a többi kerületekre aránylag csak csekély összegek jutottak. A pesti oldalon, legkisebb volt az építkezésekre fordított összeg a Belvárosban.

Az összes építési költség ugyanis (százalékokban kifejezve) ekként oszlik meg az egyes kerületek közt:

I.	3·7%	VI.	22·0%
II.	3·0 »	VII.	19·9 »
III.	1·3 »	VIII.	15·7 »
Kültelek	3·1 »	IX.	6·6 »
Jobbpart	11·1 »	X. és kültelek	15·1 »
IV.	2·8 »	Balpart	88·9 »
V.	6·8 »	Budapest	100·0 »

Ha már most szemügyre vesszük, hogy az egyes kerületek építkezési költségeinek mekkora része jut a lakóházakra és mekkora az egyéb épületekre, úgy azt látjuk, hogy a nemlakóházak költségeinek aránya a jobbparton jóval nagyobb mint a balparton, amott ugyanis az összes költségek 41%-a, itt ellenben alig 19%. Ezen jelentékeny eltérés onnan ered, hogy a jobbparton nagyobb összeget igényeltek a nagy számmal épült nyaralók, melyek táblázatainkban nincsenek a lakóházak közé foglalva, továbbá a gazdasági épületek, melyek leginkább a külteleken és Ó-Budán épülnek nagy számmal; innen a nemlakóházak költségeinek magas aránya e két kerületben, t. i. 65 és 52%. A balparton csakis a külteleken emelkedik ezen arány 50-re, még pedig nem annyira a nyaralók és gazdasági épületek nagy száma, mint inkább jelentékenyebb középületek (kórházak, kaszárnyák, vasuti épületek) emelése által. Magasabb költség fordított nemlakóházakra még a Lipót- és Ferenczvárosban, úgyszintén az I-ső kerületben, a hol szintén nagy középületek keletkeztek (így az V. kerületben a miniszteriumi épületek, törvénykezési palota, a IX. kerületben nagyobb iskolaépítkezések, az I. kerületben a Mátyástemplom restaurálása stb.)

Az összes költségek közül ugyanis a nemlakóházakra jut (kerületenként és százalékokban kifejezve):

	Lakóházak	Egyéb épül. (bezárólag középül.)		Lakóházak	Egyéb épül. (bezárólag középül.)
I.	69·5%	30·5%	VI.	92·6%	7·4%
II.	76·5 »	23·5 »	VII.	92·9 »	7·1 »
III.	48·3 »	51·7 »	VIII.	88·8 »	11·2 »
Kültelek	34·9 »	65·1 »	IX.	73·7 »	26·3 »
Jobbpart	58·9 »	41·1 »	X. és kültelek	49·3 »	50·7 »
IV.	90·2 »	9·8 »	Balpart	81·1 »	18·9 »
V.	65·5 »	34·5 »	Budapest	78·6 »	21·4 »

A 15. sz. táblában ezuttal először teszünk különbséget a magánépítkezés és a hatóságok és egyéb erkölcsi testületek építkezései közt, az utóbbiakat 11 rovat szerint részletezvé, t. i. a szerint, a mint az építkezéseket az állam (vagy állami intézetek), a főváros, egyházak, katonai hatóságok, a m. kir. államvasút, egyéb közlekedési vállalatok, pénzügyintézetek, biztosító intézetek, ipari részvény-

társulatok, egyéb részvénytársulatok vagy egyesületek eszközölték. Ezen tábla szerint a 11 év lefolyása alatt az összesen 208,496,962 frtra rugó építkezési költségek ekként oszlanak meg az építő jellege szerint:

	pénzösszeg	százalékokban
Magánépítkezések	168,582.757 frt.	78·5
Hatóságok és erkölcsi testületek építkezései	44,914.205 »	21·5
Utóbbiak részletezése:		
az állami és államintézetek építkezései . .	11,053.003 »	5·3
a székes főváros »	6,907.310 »	3·3
egyházak, felekezeti intézmények »	3,377.138 »	1·6
katonai hatóságok »	3,022.349 »	1·5
a m. kir. államvasutak »	2,252.560 »	1·1
egyéb közlekedési vállalatok »	2,431.806 »	1·2
pénzintézetek »	1,855.322 »	0·9
biztosító intézetek »	1,203.850 »	0·6
ipari részvénytársulatok »	6,645.878 »	3·2
egyéb részvénytársulatok »	525.274 »	0·1
egyesületek és társulatok »	5,640.215 »	2·7

A felsorolásból kitűnik, hogy az összes építkezési költségeknek 78⁵ %-a magánosok építkezéseire jut, mely arány a lakóházakra fordított költség arányával összeesik. A nem magánosok által tett építkezések költségeinek negyedrésze állami, egy hatoda községi építkezésekre, körülbelül ugyanannyi részvénytársulatok és valamivel kevesebb egyesületek és társulatok építkezéseire jut. Az évenkénti eloszlás a következő:

Az összes építkezési költségek közül jutott

	Állami építkezé- sekre	községi építkezé- sekre	egyéb hatóságok	közlek. vállalatok é p i t é z á l ó k	részv. társulatok k e z é s e i r e	egyesületek o k b	magánosok a n
1886	10·7	9·0	2·2	4·4	5·8	14·1	53·8
1887	7·7	9·6	0·3	7·4	1·0	1·0	73·0
1888	3·0	1·8	2·2	0·9	4·9	0·6	86·6
1889	5·4	0·7	4·0	1·8	4·7	0·6	82·8
1890	16·9	3·1	3·7	1·8	3·1	2·5	68·9
1891	2·0	0·7	2·2	0·2	3·0	1·5	90·4
1892	2·8	2·0	1·1	2·3	6·2	0·9	84·7
1893	1·2	3·2	1·3	2·1	8·9	2·3	81·0
1894	0·6	3·9	3·8	0·4	9·0	2·0	80·3
1895	6·1	1·4	9·8	1·8	5·2	3·1	72·6

Tudomással bírván arról, mily összegek fordítatnak építkezésekre és hány épület keletkezett, ezen két adat összevetéséből hozzávetőleg kiszámítható, átlag mennyibe került egy-egy új épületnek vagy legalább egy-egy új lakóháznak előállítási költsége. Ily számításoknál ugyan nagymérvű ingadozások várhatók, a szerint a mint valamely évben több földszintes vagy több emeletes ház, több munkásház vagy több palota épült. Mindazonáltal az ily átlagok — a mint azok a 14. számú táblán kerületenként vannak egybeállítva — mégis bírnak némi fontossággal. Míg tudniillik az építkezések számára vonatkozó statisztikai adatok ezen tevékenységet csak quantitativ oldalról jellemzik, az említett átlagok lehetővé teszik, hogy azok minőségéről is képezhessünk magunknak némi ítéletet. Ezen adatok alapján ugyanis kiderül, hogy

az utolsó két évtizedben, nem mennyiségileg, hanem minőségileg, az építkezési tevékenység az 1876-ik évben érte el tetőpontját, a midőn ugyanis egy-egy újból előállított lakóház nem kevesebb mint 62.000 forint építkezési költséget képviselt, míg az átlagos mélypont 1878-ban állott volt be, a midőn ugyanis átlag csak 13.000 forintba került egy új lakóház. A jelen közlemény tárgyát képező 1885—1895. években az átlagos építkezési költség sohasem szállt le ily mélyre, de nem is érte el az előző évtized maximumát sem. Ezen évtizedben ugyanis 26.458 és 45.740 forint között ingadozott egy-egy lakóház költsége; amazt 1886-ban, ezt 1892-ben érte el. Az évtized folyamán emelt lakóházak átlagértéke pedig 36.471 forint volt, szemben az előző évtized 31.480 forintjával.

A lefolyt huszonegy év alatt egy-egy lakóház átlagos építkezési költsége volt ugyanis:

1875	38.891 frt	1886	26.458 frt
1876	62.346 »	1887	31.711 »
1877	40.886 »	1888	34.028 »
1878	13.282 »	1889	30.103 »
1879	16.264 »	1890	30.047 »
1880	19.669 »	1891	42.126 »
1881	37.550 »	1892	45.740 »
1882	28.117 »	1893	37.741 »
1883	28.344 »	1894	43.534 »
1884	29.452 »	1895	41.283 »
1885	38.409 »		

Szemügyre véve az építkezési átlagos költségnek kerületek szerint való alakulását, azt találjuk, hogy az elmúlt tizenegy év alatt az átlagos költség a jobbparton 13.059, a balparton 42.766 volt, a szélső határok pedig, melyek között ez az átlag ingadozott, amott 8.716 (1886-ban) és 25.640 (1887-ben), emitt 29.415 (ugyancsak 1886-ban) és 52.980 forint (1895-ben) volt. Az egyes kerületek tekintetében azt találjuk, hogy a legköltségesebb házakat a Bel- és Lipótvárosban (egyenként 85.000 forint), a legolcsóbbakat a III. kerületben (4.362 forint) és a budai kültelken (4.610 forint) építették. Jelentékeny volt még az átlagos építési költség a Terézvárosban (74.000 forint), Erzsébetvárosban (58.000 forint) és Józsefvárosban (49.000 forint) is.

Az elmúlt 11 évben ugyanis egy-egy új lakóház átlagos építkezési költsége volt:

a IV. kerületben	85.649 frt
az V. »	85.405 »
a VI. »	73.956 »
a VIII. »	48.800 »
a VII. »	57.993 »
a IX. »	36.539 »
a II. »	29.823 »
az I. »	21.061 »
a X. » és pesti kültelken	13.023 »
a budai kültelken	4.610 »
a III. kerületben	4.362 »
a jobbparton átlag	13.059 »
a balparton »	42.766 »
mindössze	36.471 »

Ha azt vizsgáljuk, hogy az egyes években mikor és hol találtattak az átlagos építési költség maximumai, úgy a következő eredményre jutunk:

1893-ban a Lipótvárosban	141.849 forinttal
1894-ben a Belvárosban	137.187 »
1888-ban a Belvárosban	132.567 »
1894-ben a Lipótvárosban	123.707 »
1895-ben a Lipótvárosban	120.458 »
1892-ben a Lipótvárosban	111.068 »
1894-ben az Erzsébetvárosban	100.732 »

Ellenben az abszolút legkisebb építkezési költség észleltetett:

1888-ban a III. kerületben	1.802 forinttal
1888-ban a jobbparti kültelken	2.042 »
1893-ban a III. kerületben	2.912 »
1890-ben a III. kerületben	2.947 »
1892-ben a jobbparti kültelken	2.266 »

a mi arra utal, hogy az egyes kerületek építkezési jellege meglehetősen állandósággal bír.

A fentebb közölt átlagok alakulása, miként említettük, természetesen függ a keletkező kisebb vagy nagyobb épületek számától. Ez okból szabatosabban állapíthatjuk meg az átlagos építési költséget, ha az épületek magasságát is vesszük tekintetbe. Az eredmény a következő:

	Földszintes	1 emeletes	2 emeletes	3 emeletes
	lakóház átlagos építési költsége (forintokban)			
1874	9.716	29.437	82.647	139.961
1875	7.058	26.167	63.993	134.568
1876	4.834	26.099	88.424	124.612
1877	5.136	24.194	67.521	148.714
1878	5.946	21.340	42.223	134.625
1879	4.275	18.533	47.771	70.760
1880	6.577	21.748	53.210	126.303
1881	5.939	25.651	54.583	172.141
1882	7.199	25.962	67.582	132.945
1883	6.522	31.646	69.758	142.420
1884	9.183	23.980	81.385	113.858
1885	8.406	30.935	85.766	186.956
1886	6.846	30.240	60.443	121.962
1887	7.236	26.623	54.590	130.961
1888	6.092	30.191	52.716	102.341
1889	6.781	30.426	51.207	88.059
1890	6.439	27.557	57.801	100.436
1891	6.960	30.237	47.936	106.157
1892	6.030	37.969	53.617	97.425
1893	6.388	27.713	59.781	90.106
1894	6.008	28.183	62.154	90.793
1895	6.261	35.459	59.815	83.139

(A négyemeletes házak átlagos költségének számításáról lemondunk, mivel ezen átlag — az épületek csekély számánál fogva — túlságos ingadozásokat mutat fel.)

Az építési ipar és a befektetést kereső tőke szempontjából fontos annak kimutatása is, miképen változik egy beépített négyszög méter beépítési költsége. E czélra közöljük az alábbi felsorolást, melyben a főváros egyesítéséig visszaterjedőleg mutatjuk ki a földszintes, egy-, két- és háromemeletes házak egy-egy négyszög méter alapjának beépítési költségét.

	Földszintes	1 emeletes	2 emeletes	3 emeletes
1875	39	74	120	179
1876	36	89	137	171
1877	55	76	131	171
1878	33	61	115	136
1879	33	67	124	145
1880	36	81	108	177
1881	37	85	123	186
1882	38	70	125	172
1883	36	90	112	190
1884	44	80	124	175
1885	39	74	121	205
1886	39	75	120	189
1887	38	71	116	178
1888	36	71	106	159
1889	26	77	106	159
1890	36	81	106	161
1891	36	78	94	173
1892	34	85	113	149
1893	34	59	127	144
1894	27	63	110	146
1895	36	77	104	140

Az átlagos építési költség ezen sorozat tanuskodása szerint évről-évre elég tetemesen ingadozik. Ezen ingadozásokat természetesen nemcsak az anyag és munkabérek magassága, hanem az építési modor, az épületre fordított kisebb vagy nagyobb dísz, egyszóval az építés pazarabb vagy takarékosabb jellege is idézi elő. Hogy ezen változó tényezők befolyását némileg kiegyenlítsük, a fentebbi adatokat öt éves csoportok szerint vonjuk össze, azon feltevésből indulván ki, hogy így egy évnek gazdagabb építkezéseit a másíknak takarékosabb építkezései ellensúlyozzák. Ily alapon állítható, hogy az építkezés a nyolczvanas évek első felében volt aránylag legköltségesebb, onnan kezdve pedig lassanként olcsóbbá vált, még pedig legnagyobb mértékben a háromemeletes épületeknél.

Egy-egy négyszög méter terület beépítési költsége volt ugyanis:

	földszintes	1 emeletes	2 emeletes	3 emeletes
az 1874—75 évek átlagában . .	40	78	119	199
» 1876—80 »	39	75	123	160
» 1881—85 »	39	80	121	185
» 1886—90 »	35	75	111	169
» 1891—95 »	35	72	110	150

Az imént felsoroltak kiegészítéséül a 16. számú táblán közöljük az építési anyagok és munkabérek egységárait az 1895. évről, összevetve azokat az 1871. és 1884. évi árakkal is.

Ezen táblázat szerint, hogy csak néhány fontosabb anyagárakat közöljünk, a következők voltak az egységárak:

	1871	1884	1895
	forintban		
1 m ³ sóskuti kő	47·50	42·25	42·25
1 m ³ puhakő	4·15	2·20	2·40
1000 darab téglá	30·—	22·—	19·—
1000 » cseréptégla	35·—	32·—	17·—
1 m ³ puhafenyő épületfa	14·25	19·—	19·50
1 m ³ tölgyfa	38·—	45·50	39·—
100 db. gyalulatlan deszka (³ / ₁₆ cm.)	165·—	100·—	90·—
100 db. » palló (³ / ₁₆ cm.) .	200·—	180·—	130·—
1 m ³ homok	1·90	1·60	2·—
1 m ³ mész	11·—	9·50	10·—

a mely adatokból kitűnik, hogy a téglá, cserép, keményfa, deszka és padló, tehát az építés főkellékei jelenleg olcsóbbak akár az 1884., akár az 1871. évi árnál. Ezzel szemben azonban lényegesen drágult a munkabér, a mint a következő adatokból megítélhető:

	1871	1884	1895
	forintokban		
kőműves-pallér napibére	4·—	3·50	4·50
kőműves-legény »	2·20	2·—	2·20
férfi napszámos »	1·10	1·—	1·—
női » »	—·75	—·65	—·70
építőasztalos »	2·20	1·80	2·50
ácslegény »	2·—	1·90	2·10

Hasonló drágulás érezhető azon egységáraknál is, melyek nem időhöz, hanem bizonyos szakmunka teljesítéséhez vannak kötve, mint kőnek megmunkálása, csiszolása, csatornavályu és vízfolyóka készítése stb. Ellenben olcsóbbakká lettek azon munkák, melyek egyuttal anyagfogyasztással járnak. Így került:

	1871	1884	1895
1 m ³ téglafalazat előállításá	9·50	8·40	8·50
1 m ² trachitjárda	3·60	3·15	3·15
1 m ³ közönséges üveg bevégésá	1·40	1·20	—·90
1 m ² háromszoros mázolás	—·60	—·60	—·50
1 m ² » » fautánzással	1·—	—·90	—·75
1 egyszárnyú szobajátó vasalásá	6·—	5·—	4·50

Egészen véve tehát mondhatjuk, hogy bár a munkabér jelenleg drágább, mint az előző évtizedben, az építkezés az építési anyag jelentékeny olcsóbbodása folytán ma mégis olcsóbb, mint tiz-husz évvel ezelőtt.

Érdekkel bírván a keletkezett legnagyobb (illetve legköltségesebb) épületek felsorolása, ezen fejezet függelékéül névszerint közöljük a 100.000 frton felüli középítkezéseket és a 200.000 forinton felüli magánépítkezéseket. Említésre méltónak látszik, hogy a legköltségesebb középítkezés a törvénykezési palota volt (1,700.000 frt költséggel), a legköltségesebb magánépítkezés pedig a New-York életbiztosító-társulat bérháza (1,203.000 frt költséggel).

Legnagyobb építkezések névszerinti felsorolása.

a) Középitkezések 100.000 forint költségen felül.

1885.

Budapest főváros: Szent István-kórház (15 épület)	909.315 frt.
Országos kiállítási alap: Kiállítási iparcsarnok (Városliget)	602.000 >
Magyar kir. dohányjövendéki igazgatóság: Dohányraktár (Kinizsy-utca)	415.500 >
» » államvasutak gépgyára: Műhelyépületek (Kőbányai-út 10.)	310.000 >
Sacré-Coeur-szerzet: Leánynevelő-intézet (István-út 49—55.)	120.458 >
Budapest főváros: Iskolaépület (Bakács-tér)	117.014 >
» » Elöljárósági épület (Bakács-tér)	102.424 >

1886.

Vallás- és közokt. minisztérium: Egyetemi természettudományi intézet (Múzeum-körút 4.)	412.800 >
Honvédelmi minisztérium: Ludovika-Akadémia szárnyépülete (Üllői-út)	364.000 >
Belügyminisztérium: Rendőrlaktanya (Mosonyi-utca)	345.500 >
Vallás- és közokt. minisztérium: Egyetemi természettudományi intézet (Esterházy-u.)	280.000 >
Magyar kir. államvasutak: Raktárépületek a dunaparti teherpályaudvaron . .	150.000 >

1887.

Budapest főváros: Ferencz József lovassági laktanya (46 épület)	1,588.000 >
Földművelés-, ipar- és keresk. minisztérium: Hivatali palota (Nádor-utca) . .	1,100.752 >
Vallás- és közokt. minisztérium: Tanárképző-intézet (Szentkirályi-utca)	167.400 >
Magyar kir. államvasutak: Raktárépület (Kőbányai-út)	122.000 >
Budapest főváros: Iskolaépület (Murányi-utca)	102.250 >

1888.

Belügyminisztérium: Toloncz- és fogház (Mosonyi-utca)	234.000 >
Vallás- és közoktatásügyi minisztérium: Egyetemi törvényszéki orvostani intézet (Üllői-út 93.)	205.000 >
Református egyházközösség: Gimnasiunai épület (IX. Lónyay-utca)	172.500 >
Cs. és kir. hadmérnökökari igazgatóság: Legénységi laktanya (V. Lőportárduló) .	152.250 >
Budapest főváros: Elemi iskola (VIII. Bezeredy-utca)	125.472 >
» » » » (VI. Bajnok-utca)	100.064 >

1889.

Pesti izraelita hitközség: Izraelita-kórház (VI. Szaboles-utca)	471.060 >
Vallás- és közokt. minisztérium: Iparmúzeum és iskola (VIII. Népszínház-utca)	320.000 >
Posta- és táviró-igazgatóság: Postakezelési épület (VII. közp. pályaudvar) . .	265.600 >
Vallás- és közokt. minisztérium: Központi egyetem szárnyépülete (IV. Szerb-u.)	160.000 >

1890.

Igazságügyi minisztérium: Törvénykezési palota (V. Alkotmány-utca)	1,700.496 >
Unitárius egyházközösség: Templom és bérház (V. Koháry-utca)	259.200 >
Magyar kir. első honvédegyalogezred: Raktárépület (Kőbányai-út)	170.800 >
Budapest főváros: Marhavásárcsarnok (IX. Soroksári-út)	168.000 >
Honvédelmi minisztérium: Minisztériumi épülethez toldalék. (I. Szt. György-utca)	125.964 >
Budapest főváros: Iskolaépület toldaléka (III. Lajos-utca)	104.260 >

1891.

Honvédelmi minisztérium: Honvéduharaktár (X. Orczy-út)	300.000	frt.
Cs. és kir. hadmérnök-kari igazgatóság: Katonai ágyraktárépület (VI. Hungária-út)	217.680	>

1892.

Pénzügyminisztérium: Háromemeletes hivatali épület (II. Fő-utca)	317.329	>
Jézus Szent Szive-szerzet: Templom és kolostor (VIII. József-utca 24)	204.500	>
Vallás- és közoktatásügyi minisztérium: Gymnasium-épület (VII. Barcsay-utca)	157.830	>
Budapest főváros: Iskolaépület (VII. Rottenbiller-utca 37/41)	137.100	>
M. kir. államvasutak gépgyára: Öntődeépület (X. Kőbányai-út)	107.400	>

1893.

M. kir. dohányjövédéki igazgatóság: Dohánygyár (III. Flórián-tér)	260.995	>
Budapest főváros: Iskolaépület (IX. Lónyay-utca)	230.000	>
» » » (VIII. Práter-utca 1—17)	215.000	>
M. kir. államvasutak: Műhely és toldalék (VII. Verseny-utca)	184.765	>
Budapest főváros: Iskolaépület (III. Kórház-utca)	124.000	>
M. kir. államvasutak: Állami épületek (IX. Ferencváros)	105.690	>

1894.

Cs. és k. hadmérnök-kari igazgatóság: Laktanya és raktárak (IX. Soroksári-út)	675.600	>
Budapest főváros: Szt. László-kórház (IX. Gyáli-út)	630.000	>
» » Iskolaépület (II. Batthyány-utca)	140.000	>
» » » (I. Attila-utca)	126.000	>
Vallás- és közoktatásügyi minisztérium: Állami tanítóképzőintézet, emelet-felrakás (II. Csalogány-utca 43)	124.450	>

1895.

Mátyástemplom restaurálása (I. Szt. György-tér)	1.500.000	>
Ág. evang. tót egyházközség: Négyemeletes bérház és iskola (VIII. Kerepesi-út 57)	902.300	>
Cs. és k. hadmérnök-kari igazgatóság: Tűzraktanya (X. Lajos-dűlő)	398.950	>
» » » (VI. Hungária-út)	376.000	>
» » » Élelmezési raktár és sütőde (VI. Lehel-utca)	308.500	>
Angol-kisasszonyok szerzet: Tanintézet (IV. Molnár-utca)	196.040	>
Sacré-Coeur-szerzet: Zárdatoldaléképület (VII. István-út)	181.640	>
Cs. és k. hadmérnök-kari igazgatóság: Raktárak (X. Lajos-dűlő)	174.140	>
Budapest főváros: Rudasfürdői uszodaépület (I. Gellért-rakpart)	126.800	>
» » Népszínházi gazdasági épület és viztorony (VIII. Csokonay-utca 3)	120.000	>

b) *Magánépítkezések 200.000 forint költségen felül.*

1885.

M. kir. államvasutak nyugdíjalapja: háromemeletes bérház (Andrássy-út)	745.888	frt.
» » » » kétemeletes lakóház (Kőbányai-út 2.)	555.000	>
» » » » háromemeletes lakóház (Külső Kerepesi-út 2.)	505.250	>
Ált. osztrák légszesztársulat: gyárépület és légszesztartó (Soroksári-út)	395.650	>
Müller Vilmos: háromemeletes lakóház (Teréz-körút)	333.900	>
Krausz Lajos: » » (Andrássy-út 20)	320.680	>
Hübner Nándor: » » (Andrássy-út 87/89.)	320.000	>
VI – VII. ker. kör: » » (Andrássy-út 39.)	311.148	>

1886.

Saxlehner András: háromemeletes lakóház (Andrássy-út 3.)	400.975	frt.
Sváb Sándor: » » (Andrássy-út)	359.550	»
Grünhut Samu: » » (Teréz-körút)	284.000	»
Haggenmacher Henrik: négyemeletes lakóház (Teréz-körút 17.)	224.280	»

1887.

Magyar Északkeleti vasút nyugdíjintézete: háromemeletes lakóház (Albrecht-út és Fő-utcza)	699.807	»
Sváb Jakab: négyemeletes bérház (Teréz-körút)	449.280	»
Osztrák-magyar államvasút-társaság nyugdíjintézete: háromemeletes bérház (Teréz-körút)	409.000	»
Báró Drasche Rikárd: háromemeletes bérház (Teréz-körút)	239.700	»
Holub József: négyemeletes bérház (Teréz-körút)	200.022	»

1888.

Dreher Antal: négyemeletes bérház (Hatvani-utcza)	420.000	»
Freund Vilmos: » » (Erzsébet-körút)	336.536	»
Schőja Antal: háromemeletes bérház (Teréz-körút)	308.160	»
Stern Zsigmond: négyemeletes bérház (Teréz-körút)	278.829	»
Kraill Irma: » » (József-körút)	256.000	»
Bródy Zsigmond: » » (Váci-körút)	229.190	»

1889.

Magyar fegyvergyár részv. társulat: fegyvergyár (IX. Soroksári-út)	418.150	»
Krausz Mayer és fiai: gőzmalom (IX. Soroksári-út)	300.000	»
Vérei József: négyemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút 42)	212.580	»

1890.

Kraill Irma: négyemeletes bérház (VIII. József-körút)	300.000	»
Első magyar csavargyár részv.-társaság: gyár és munkáslakás (Külső-Váci-út)	211.060	»
Reiner Zsigmond: háromemeletes bérház (VI. Teréz-körút)	200.450	»

1891.

Erényi Ullmann Lajos és Sándor: háromemeletes bérház (VIII. József-körút)	224.000	»
---	---------	---

1892.

Gróf Wenkheim Frigyes: kétemeletes palota (VIII. József-utcza)	405.000	»
Pesti hazai első takarékpénztár r.-társ.: négyemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút)	324.000	»
Bercsényi Béláné, szül. Kraill Irma: háromemeletes bérház (VIII. Pál-utcza 6.)	224.400	»
Gróf Károlyi nemzetség: háromemeletes lakóház (VII. Teréz-körút 37.)	219.784	»
Kohn, szül. Schosberger Terézia: háromemeletes lakóház (VIII. Kerepesi-út)	202.500	»

1893.

Központi takarékpénztár-részv.-társaság: négyemeletes épület (IV. Bécsi-u. 7.)	277.500	»
Osztrák légszesztársulat: gyári épületek (IX. Külső Soroksári-út)	253.000	»
Gróf Károlyi Tibor: négyemeletes lakóház (V. Váci-körút)	251.366	»
Első leánykiházasító egyesület: négyemeletes bérház (VI. Szondy-utcza)	250.000	»
Heinrich F. és neje: háromemeletes bérház (VIII. Üllői-út 32.)	225.050	»
Fürst Jakab: » » (V. Sas-utcza)	224.000	»
Sváb Károly: » » (VIII. József-körút 30.)	223.200	»
Kereskedelmi betegápoló-egyesület: keresk. kórház (VII. Bethlen-tér)	207.610	»

1894.

New-York életbiztosító társaság: négyemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút 9—11.)	1,203.000	frt.
Somossy Károly: Opheum és lakóház (VI. Nagymező-utcza)	799.340	»
Gróf Hadik-Barkóczy Endre: négyemeletes bérház (VII. Károly-körút 9.)	497.250	»
Légrády testvérek: » » (V. Váci-körút)	398.600	»
Holub József: » » (VII. Dohány-utcza)	288.200	»
Schubert Hermann: » » (VIII. József-körút)	250.700	»
Freiberger Sámuel: » » (IV. Károly-körút)	247.520	»
Havas Antal: » » (VII. Csömöri-út 2/a)	240.920	»
Ziön jóték. egyesület: » » (VII. Erzsébet-körút 26.)	224.000	»
Stern M. és Baumgarten L.: » » (VIII. József-körút 36.)	209.000	»
Hubert és Móry: » » (VIII. József-körút)	203.700	»

1895.

Budapesti közuti vaspálya-részvénytársaság: négyemeletes bérház (V. Lipót-körút 22.)	389.000	»
Pallas irodalmi és nyomdai részv.-társaság bérháza (V. Honvéd-utcza 4.)	350.400	»
Lipótvárosi kaszinóegyesület: háromemeletes clubépület (V. Nádor-utcza 10.)	337.400	»
Ujlaki téglá- és mészegető részv.-társaság: téglaszáritó szinek (III. Bécsi-út)	305.360	»
Ehrenfeld Ignác: négyemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút)	261.360	»
Rémi Róbert és gyermekei: négyemeletes szálloda (VIII. József-körút)	220.000	»
Kauser József: háromemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút)	219.680	»
Dr. Dick Vilmos: négyemeletes bérház (VI. Aradi-utcza)	216.000	»
Taifer Kálmán: » » (VIII. Népszínház-tucza)	212.800	»
Dr. Arányi Gusztáv: » » (VII. Dob-utcza)	204.600	»

1886.

Saxlehner András: háromemeletes lakóház (Andrássy-út 3.)	400.975	frt.
Sváb Sándor: » » (Andrássy-út)	359.550	»
Grünhut Samu: » » (Teréz-körút)	284.000	»
Haggenmacher Henrik: négyemeletes lakóház (Teréz-körút 17.)	224.280	»

1887.

Magyar Északkeleti vasút nyugdíjintézete: háromemeletes lakóház (Albrecht-út és Fő-utcza)	699.807	»
Sváb Jakab: négyemeletes bérház (Teréz-körút)	449.280	»
Osztrák-magyar államvasut-társaság nyugdíjintézete: háromemeletes bérház (Teréz-körút)	409.000	»
Báró Draasche Rikárd: háromemeletes bérház (Teréz-körút)	239.700	»
Holub József: négyemeletes bérház (Teréz-körút)	200.022	»

1888.

Dreher Antal: négyemeletes bérház (Hatvani-utcza)	420.000	»
Freund Vilmos: » » (Erzsébet-körút)	336.536	»
Schőja Antal: háromemeletes bérház (Teréz-körút)	308.160	»
Stern Zsigmond: négyemeletes bérház (Teréz-körút)	278.829	»
Krail Irma: » » (József-körút)	256.000	»
Bródy Zsigmond: » » (Váci-körút)	229.190	»

1889.

Magyar fegyvergyár részv. társulat: fegyvergyár (IX. Soroksári-út)	418.150	»
Krausz Mayer és fiai: gőzmalom (IX. Soroksári-út)	300.000	»
Vérei József: négyemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút 42.)	212.580	»

1890.

Krail Irma: négyemeletes bérház (VIII. József-körút)	300.000	»
Első magyar csavargyár részv.-társaság: gyár és munkáslakás (Külső-Váci-út)	211.060	»
Reiner Zsigmond: háromemeletes bérház (VI. Teréz-körút)	200.450	»

1891.

Erényi Ullmann Lajos és Sándor: háromemeletes bérház (VIII. József-körút)	224.000	»
---	---------	---

1892.

Gróf Wenkheim Frigyes: kétemeletes palota (VIII. József-utcza)	405.000	»
Pesti hazai első takarékpénztár r.-társ.: négyemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút)	324.000	»
Bercsényi Béláné, szül. Krail Irma: háromemeletes bérház (VIII. Pál-utcza 6.)	224.400	»
Gróf Károlyi nemzetség: háromemeletes lakóház (VII. Teréz-körút 37.)	219.784	»
Kohn, szül. Schosberger Terézia: háromemeletes lakóház (VIII. Kerepesi-út)	202.500	»

1893.

Központi takarékpénztár-részv.-társaság: négyemeletes épület (IV. Bécsi-u. 7.)	277.500	»
Osztrák légszesztársulat: gyári épületek (IX. Külső Soroksári-út)	253.000	»
Gróf Károlyi Tibor: négyemeletes lakóház (V. Váci-körút)	251.366	»
Első leánykiházasító egyesület: négyemeletes bérház (VI. Szondi-utcza)	250.000	»
Heinrich F. és neje: háromemeletes bérház (VIII. Üllői-út 32.)	225.050	»
Fürst Jakab: » » (V. Sas-utcza)	224.000	»
Sváb Károly: » » (VIII. József-körút 30.)	223.200	»
Kereskedelmi betegápoló-egyesület: keresk. kórház (VII. Bethlen-tér)	207.610	»

1894.

New-York életbiztosító társaság: négyemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút 9—11.)	1,203.000	frt.
Somossy Károly: Opheum és lakóház (VI. Nagymező-utcza)	799.340	»
Gróf Hadik-Barkóczy Endre: négyemeletes bérház (VII. Károly-körút 9.)	497.250	»
Légrády testvérek:	»	» (V. Váci-körút)
Holub József:	»	» (VII. Dohány-utcza)
Schubert Hermann:	»	» (VIII. József-körút)
Freiberger Sámuel:	»	» (IV. Károly-körút)
Havas Antal:	»	» (VII. Csömördri-út 2/a)
Ziön jóték. egyesület:	»	» (VII. Erzsébet-körút 26.)
Stern M. és Baumgarten L.:	»	» (VIII. József-körút 36.)
Hubert és Móry:	»	» (VIII. József-körút)

1895.

Budapesti közuti vaspálya-részvénytársaság: négyemeletes bérház (V. Lipót-körút 22.)	389.000	»
Pallas irodalmi és nyomdai részv.-társaság bérháza (V. Honvéd-utcza 4.)	350.400	»
Lipótvárosi kaszinóegyesület: háromemeletes clubépület (V. Nádor-utcza 10.)	337.400	»
Ujlaki téglá- és mészegető részv.-társaság: téglaszáritó színek (III. Bécsi-út)	305.360	»
Ehrenfeld Ignác: négyemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút)	261.360	»
Rémi Róbert és gyermekei: négyemeletes szálloda (VIII. József-körút)	220.000	»
Kauszer József: háromemeletes bérház (VII. Erzsébet-körút)	219.680	»
Dr. Dick Vilmos: négyemeletes bérház (VI. Aradi-utcza)	216.000	»
Tafler Kálmán:	»	» (VIII. Népszínház-utcza)
Dr. Arányi Gusztáv:	»	» (VII. Dob-utcza)

TÁBLÁZATOK.

Tabellen.

Az 1885—1895. évi összes építkezések főátnézete, kerületenkénti részletezéssel.

Hauptübersicht sämtlicher Bauten für die Jahre 1885—1895, nach Bezirken.

Kerület Bezirk	Lakóházak — Wohnhäuser				Egyéb épületek — Sonstige Gebäude				Összesen — Insgesamt						
	új- Neu-	rá- Auf-	toldalak- Zur-		átalakítás Umbauten	összesen Zusammen	új- Neu-	rá- Auf-	toldalak- Zur-		átalakítás Umbauten	összesen Zusammen			
			építés — Bauten	építés — Bauten											
														összesen Zusammen	
													összesen Zusammen		
I. kerület, <i>Bezirk</i>	172	4	80	52	308	78	2	32	27	139	250	6	112	79	447
II. » »	122	7	104	58	291	62	4	11	27	104	184	11	115	85	395
III. » »	148	3	191	54	396	81	4	59	12	156	229	7	250	66	552
Budai kültelek, <i>Ofner Extravill.</i>	376	8	130	17	531	537	3	80	12	632	913	11	210	29	1163
Jobbpart, <i>Rechtes Ufer</i>	818	22	505	181	1526	758	13	182	78	1061	1576	35	687	259	2557
IV. kerület, <i>Bezirk</i>	44	7	14	10	75	7	2	6	10	25	51	9	20	20	100
V. » »	103	17	17	11	148	83	1	8	8	100	186	18	25	19	248
VI. » »	533	44	137	19	733	112	2	15	9	138	645	46	152	28	871
VII. » »	590	42	153	23	808	117	6	21	9	153	707	48	174	32	961
VIII. » »	504	34	475	50	1063	189	5	54	30	278	693	39	529	80	1341
IX. » »	214	10	208	44	476	121	5	46	16	188	335	15	254	60	664
X. » » és pesti kültelek	1148	12	331	56	1547	544	3	114	16	677	1692	15	445	72	2224
X. <i>Bez. u. Pester Extravillan</i>	3136	166	1335	213	4850	1173	24	264	98	1559	4309	190	1599	311	6409
Balpart, <i>Linkes Ufer</i>	3954	183	1340	394	6376	1331	37	446	176	2590	5885	225	2286	570	8966

Az összes építkezések áttekintése kerületek és egyes évek szerint.

Uebersicht sämtlicher Bauten nach Bezirken und einzelnen Jahren.

Kerület Bezirk	Lakoházak — Wohnhäuser					Egyéb épületek — Sonstige Gebäude					Összesen																									
	Összesen					Összesen					Összesen																									
	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	Összesen													
I. ker., Bez.	30	25	22	24	24	23	14	52	39	27	308	3	7	29	11	16	28	7	7	14	9	8	139	83	85	54	83	40	52	30	21	66	48	85	447	
II. »	29	29	48	34	18	27	30	21	21	10	291	5	7	20	7	10	16	2	18	9	9	1	104	84	86	68	41	28	43	32	39	30	33	11	395	
III. »	31	33	34	33	33	51	38	30	46	27	31	396	10	15	10	7	8	23	18	18	28	5	156	41	43	44	40	11	74	56	57	74	32	45	552	
Külsőtelek Extravillan	16	21	22	29	39	71	39	30	90	61	104	531	49	50	47	46	90	45	70	106	54	31	632	65	71	69	75	83	161	84	109	196	115	135	1168	
Jobbpart <i>Rechtcs Ufer</i>	106	111	129	118	114	173	130	113	209	151	172	1526	67	79	106	71	78	157	72	113	157	77	54	1031	173	190	235	189	192	330	202	226	366	228	226	2557
IV. ker., Bez.	6	5	16	8	4	6	6	4	10	5	5	75	1	6	3	3	2	1	1	1	4	2	25	7	11	19	11	6	7	7	5	11	9	7	100	
V. »	12	14	18	13	18	7	13	16	15	12	10	148	11	14	16	7	9	6	5	1	14	12	5	100	23	28	34	20	27	13	18	17	29	24	15	248
VI. »	53	76	97	61	47	27	78	67	104	66	57	733	17	14	11	10	15	3	11	14	9	22	12	138	70	90	108	71	62	30	89	81	113	88	69	871
VII. »	51	96	78	77	65	25	80	86	93	75	80	808	10	14	28	11	13	1	8	14	24	13	17	153	61	110	106	88	78	26	88	102	117	88	97	961
VIII. »	98	127	111	138	91	93	77	78	86	93	99	1063	25	50	43	33	27	18	13	18	23	17	11	278	123	177	154	161	118	113	90	96	109	110	90	1341
IX. »	33	46	49	55	38	54	38	41	42	34	46	476	6	29	31	20	17	12	7	12	19	18	17	188	39	75	80	75	55	63	45	53	61	52	63	661
X. » és kült. X. u. Extravill.	85	135	166	156	128	97	122	120	162	201	195	1547	52	38	58	78	62	26	56	69	87	67	81	677	137	173	224	214	190	123	178	139	249	268	279	2221
Balpart <i>Linkes Ufer</i>	338	490	535	478	391	311	414	414	512	486	472	4350	122	165	190	162	145	67	101	129	177	153	148	1559	460	664	725	640	536	378	515	543	639	639	620	6409
Budapest	444	610	664	598	505	484	544	537	721	637	644	6376	189	344	296	333	223	224	173	242	334	230	202	2590	633	854	960	829	728	708	717	769	1055	867	846	8966

Uj építkezések áttekintése kerületek és egyes évek szerint.

Übersicht der Neubauten nach Bezirken und einzelnen Jahren.

Kerület Bezirt	Lakoházak — Wohnhäuser					Egyéb épületek — Sonstige Gebäude					Összesen																												
	Összesen					Összesen					Összesen																												
	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	Összesen																		
I. ker., Bez.	13	14	17	10	12	9	5	28	35	20	172	3	4	28	4	3	17	3	2	10	4	5	78	16	18	40	14	15	26	12	7	38	39	25	250				
II. »	6	11	25	23	7	10	9	6	7	12	6	122	4	6	13	2	3	12	1	8	6	6	1	62	10	17	38	25	10	22	10	14	13	18	7	184			
III. »	16	15	7	7	12	21	17	12	20	10	11	148	3	6	9	3	3	18	6	5	16	4	8	81	19	21	17	10	15	39	23	17	36	14	19	229			
Kütelek . . .	4	13	17	21	33	53	11	30	65	44	85	376	42	39	39	31	33	85	41	60	94	47	26	537	46	52	56	52	63	138	52	90	159	91	111	913			
Extravillam . .																																							
Jobbpart . . .	39	53	66	61	64	93	46	53	120	101	122	818	52	55	84	40	42	132	51	75	126	61	40	758	91	108	150	101	106	225	97	128	246	162	162	1576			
Rechtos Ufer																																							
IV. ker., Bez.	3	2	8	6	2	5	3	2	5	4	4	44	—	—	1	—	—	—	1	1	3	1	7	3	2	9	6	2	5	3	3	6	7	5	51				
V. »	7	7	18	7	12	5	9	12	7	10	9	103	10	10	14	7	9	6	2	1	11	9	4	83	17	17	32	14	21	11	11	13	18	19	13	186			
VI. »	44	54	68	42	35	17	59	47	82	45	40	533	13	14	9	9	13	2	8	12	7	16	9	112	57	68	77	51	48	19	67	59	89	61	49	645			
VII. »	35	62	60	51	49	19	57	59	72	62	64	590	8	13	20	7	10	1	5	11	21	10	11	117	43	75	80	58	59	20	62	70	93	72	75	707			
VIII. »	29	57	47	58	44	43	34	40	50	62	40	504	17	27	37	15	15	15	10	14	18	11	10	189	46	84	84	73	59	58	44	54	68	73	50	698			
IX. »	14	14	18	22	15	26	20	14	22	18	31	214	6	16	21	9	10	6	5	7	15	14	12	121	20	30	39	31	25	32	25	21	37	32	43	335			
X. »	51	122	138	98	94	70	77	91	116	157	134	1148	44	30	50	66	51	21	45	53	65	55	64	544	96	152	188	164	145	91	122	144	181	212	198	1692			
X. u. Extravill.																																							
Balpart . . .	183	318	357	284	251	185	259	265	354	358	322	2136	98	110	152	118	108	51	75	99	138	118	111	1173	281	428	509	397	359	236	334	364	492	476	433	4309			
Linkos Ufer																																							
Budapest . . .	222	371	423	345	315	278	305	318	474	459	444	3954	150	165	236	153	150	133	126	174	264	179	151	1931	373	536	659	498	465	461	431	492	738	638	595	5685			
Budapest																																							

Ujból épült „Nemlakházak“ részletezése egyes évek és kerületek szerint.

Specificierung der neuerbauten »Nichtwohnhäuser« nach Bezirken und einzelnen Jahren.

	I. Évek szerint — Nach Jahren										II. Kerületek szerint — Nach Bezirken									Összesen						
	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	I.	II.	III.	Küttelek Kertrachtan	Jobbpart Rechtes Ufer	IV.	V.	VI.		VII.	VIII.	IX.	X és küttelek K. und Extravilla	Balpart Linkes Ufer	Összesen Hauptsumme
I. Középületek. — Oeffentliche Gebäude.																										
Templom, Kirchen	—	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iskola, Schulen	3	—	2	2	2	1	—	3	6	6	—	—	—	—	2	6	1	2	4	9	2	3	—	—	—	—
Magasabb tanintézet, Höhere Lehranst.	1	3	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Közigazgatási épület és hivatal, Verwaltungsbaugebäude und Aemter	2	1	1	1	1	2	—	8	3	6	1	—	—	—	—	3	4	1	2	4	4	2	—	—	—	—
Kórház, Spitaler	1	—	2	—	—	—	1	2	2	2	—	—	—	—	—	1	3	—	1	1	1	—	—	—	—	—
Közüjékonys. intézet, Wohltth.-Anstalt	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Árvaház, Waisenhaus	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laktanya, Kasernen	—	—	2	1	2	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Színház és mulató, Theater u. I ergnigungs-Etablissements	—	—	1	3	—	—	—	1	1	2	4	—	—	—	—	3	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Egyleti épület, Vereiisgebäude	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szálloda és vendéglő, Hôtels u. Gasthäuser	3	2	5	1	1	6	1	2	8	—	3	2	3	—	—	6	9	1	4	3	2	2	—	—	—	—
Fürdő, Bäder	2	2	—	1	1	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kiállítási épületek, * Ausstellungsbauten	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muzeum, Museen	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Híd, Brücken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egyéb, Sonstige	3	3	19	7	3	3	4	3	7	5	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen, Zusammen	20	14	35	19	13	14	8	19	28	26	25	21	11	9	30	71	2	14	19	30	22	17	46	150	221	
II. Lakóházak. — Wohngebäude.																										
Nyaraló, Villen	36	31	23	26	23	28	29	18	59	26	—	—	—	—	—	258	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Órház, Wächterhäuser	3	2	4	3	6	3	2	—	1	5	4	33	1	—	7	10	—	5	2	1	2	3	—	—	—	—
Árúcsarnok, Verkaufshallen	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kertészlak, Gartenhäuser	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Munkásbarakk, Arbeiterbaracken	5	1	1	—	—	—	—	1	1	1	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egyéb, Sonstige	1	1	8	2	3	8	3	8	3	1	2	36	1	9	5	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen, Zusammen	48	35	37	31	33	39	36	22	61	34	7	333	2	9	8	284	1	8	5	3	9	7	60	93	383	

III. Iparnak szolgáló épületek.
Gebäude für industrielle Zwecke.

Gyár, Fabrikek	2	6	2	6	4	3	10	7	9	5	12	66	—	2	6	4	12	—	—	4	4	3	7	34	54	66
Gőzfűtő, Dampfsägen	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	4	4
Gépház, Maschinenhäuser	1	2	4	7	3	7	3	1	8	6	5	47	1	6	7	6	20	—	—	—	1	1	2	20	27	47
Kémény, Schornsteine	—	1	2	—	—	1	—	—	—	1	2	7	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	4	5	7	7
Gőzmalom, Dampfmöhlen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Egyéb, Sonstige	5	—	2	4	3	1	3	4	6	7	8	43	1	1	1	14	17	—	—	—	—	3	1	19	26	43
Összesen, Zusammen	9	9	10	18	12	12	16	12	23	19	28	168	2	10	15	24	51	—	—	7	5	7	12	79	117	168

IV. Melléképületek. — Nebengebäude.

Istálló, Stallungen	15	23	21	22	17	12	13	13	30	28	17	211	3	4	9	23	39	—	5	18	10	56	19	64	172	211
Műhely, Werkstätten	15	19	18	7	10	8	7	23	28	17	19	171	3	8	7	3	21	—	14	20	14	36	14	52	150	171
Raktár, Magazine	16	19	27	21	18	10	6	13	21	23	17	191	6	6	8	9	29	2	24	18	13	9	16	80	162	191
Szín, Wagenremsen	4	6	24	4	3	11	5	29	12	4	11	113	3	2	3	16	24	—	4	6	13	12	10	44	89	113
Félszer, Scheunen	—	5	7	5	4	11	5	—	—	—	—	37	3	—	3	13	19	—	1	1	2	2	10	18	37	2
Szertár, Requisitendepôts	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Kamara, Kammern	2	—	10	6	4	2	4	5	8	3	1	45	7	2	3	9	21	—	—	4	3	4	2	11	24	45
Iroda, Kanzleigebäude	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	4	14	14
Fénykép, műterem, Photogr. Ateliers	1	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	21	1	1	1	1	4	—	—	—	—	—	—	5	17	21
Műterem, Ateliers	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6
Mosókonyha, Waschküchen	3	5	2	—	2	2	2	5	7	2	2	32	5	—	—	6	12	—	—	2	3	6	2	7	20	32
Ártüdő, Verkaufshätten	1	3	13	1	—	3	—	4	1	—	1	27	—	1	1	3	5	—	1	1	3	8	5	4	22	27
Kerti lak, Gartenhäuschen	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1	2	6
Üvegház, Glashäuser	1	1	4	4	4	7	4	2	1	6	2	36	5	3	2	17	27	—	—	—	—	—	—	6	9	36
Gyűjthő, Hätten	—	—	2	—	3	3	2	—	—	—	—	10	—	—	—	9	9	—	—	—	—	—	—	1	1	10
Bolt, Kaufhaden	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	5	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	5
Pince, Keller	1	—	11	1	3	6	2	4	3	—	2	31	6	2	—	13	21	—	—	2	1	3	3	1	10	31
Terem, Säle	—	—	—	1	3	1	1	1	3	1	—	11	—	1	1	1	3	—	—	—	1	—	2	4	8	11
Jégverem, Eiskeller	—	1	2	1	—	1	2	1	3	1	—	12	—	2	4	6	6	—	—	—	—	—	2	4	6	12
Egyéb, Sonstige	3	6	6	8	12	30	6	4	14	10	8	107	8	—	—	64	72	2	1	1	—	2	29	35	107	12
Összesen, Zusammen	68	103	151	83	88	113	60	105	135	95	87	1088	51	30	44	194	319	4	53	80	71	149	83	329	769	1088

V. Gazdasági épületek. — Wirtschaftsbgeb.

Gazdasági épület, Wirtschaftsbgebäude	1	1	—	1	3	—	2	5	9	1	3	26	1	1	1	6	9	—	1	2	2	2	—	10	17	26
Egyéb, Sonstige	1	2	1	1	—	3	3	10	6	1	—	28	—	1	3	9	13	—	—	1	1	—	—	13	15	28
Összesen, Zusammen	2	3	1	2	3	3	5	15	15	2	3	54	1	2	4	15	22	—	1	3	3	2	23	32	54	

VI. Vasuti építkezések. — Bahnbauten.

Indóház, Bahnhöfe	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Vasúti épület, Bahnggebäude	2	1	2	—	1	2	1	1	2	3	1	16	1	—	1	2	4	—	—	—	3	—	2	7	12	16
Összesen, Zusammen	3	1	2	—	1	2	1	1	2	3	1	17	1	—	1	3	5	—	—	—	—	3	2	7	12	17

Fösszeg, Hauptsumme 150 165 230 153 150 133 126 174 264 179 151 1931 73 62 81 537 758 7 83 112 117 189 121 544 1173 1331

* Csak az állandó jellegű. — Ohne die temporären Ausstellungsbauten.

Toldalékipítések kerületek és egyes évek szerint.

Zubauten nach Bezirken und einzelnen Jahren.

Kerület Bezirk	Lakóházak — Wohnhäuser										Összesen Zusammen	Egyéb épületek — Sonstige Gebäude										Összesen Zusammen	Összesen — Zusammen										Összesen Zusammen														
	1885-1890					1891-1895						1885-1890					1891-1895						1885-1890					1891-1895																			
	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894		1895	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893		1894	1895	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892		1893	1894	1895	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
I. ker., Bez.	10	9	5	9	6	7	5	7	14	3	5	80	—	3	2	5	7	8	1	—	2	3	1	32	10	2	7	14	13	15	6	7	16	6	6	112	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
II. » »	15	12	16	7	6	10	13	6	7	9	3	104	—	—	1	3	1	1	—	2	2	1	—	11	15	12	17	10	7	11	13	8	9	10	3	115	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
III. » »	15	13	19	17	16	26	19	18	20	12	16	191	7	8	1	4	1	4	10	10	9	1	4	59	22	21	20	21	17	30	29	28	29	13	20	250	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Külsők Extravallan	8	6	4	8	5	15	24	8	20	14	18	130	6	8	5	14	9	5	1	10	12	5	5	80	14	14	9	22	14	20	25	18	32	19	23	210	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Jobbpart Rechtes Ufer	48	40	44	41	33	58	61	39	61	38	42	505	13	19	9	26	18	18	12	22	25	10	10	182	61	59	53	67	51	76	78	61	86	48	52	687	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
IV. ker., Bez.	2	—	1	—	1	—	3	2	4	1	—	14	1	1	—	1	2	—	1	—	—	—	0	3	1	1	1	3	—	4	2	4	1	—	20	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	
V. » »	3	2	—	1	4	1	2	1	2	—	1	17	1	—	1	—	—	—	1	—	1	3	1	8	4	2	1	1	4	1	3	1	3	3	2	25	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
VI. » »	7	14	24	15	9	7	9	11	13	14	14	137	4	—	2	—	1	1	2	1	1	3	—	15	11	14	26	15	10	8	11	12	14	17	14	152	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
VII. » »	13	28	9	23	15	4	9	23	13	5	11	153	1	1	3	4	2	—	3	3	1	—	—	21	14	29	12	27	17	4	12	26	16	6	11	174	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
VIII. » »	59	63	57	56	42	48	38	30	28	25	29	475	6	6	6	9	9	3	4	3	5	—	—	54	65	69	63	65	51	51	41	34	31	80	29	529	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
IX. » »	15	27	28	25	20	19	13	20	14	14	13	208	—	4	9	9	7	5	1	2	2	3	4	46	15	31	37	34	27	24	14	22	16	17	17	254	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
X. » és kült. X. u. Extravall.	30	12	25	34	30	22	36	25	41	27	49	331	8	8	7	7	9	4	7	16	17	12	19	114	38	20	32	41	39	26	43	41	58	39	68	445	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Balpart Linkes Ufer	129	146	141	154	141	101	110	112	115	86	117	1335	21	20	28	30	30	13	18	26	27	24	24	264	150	166	172	184	151	114	128	128	142	113	141	1599	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Budapest Budapest	177	136	185	195	154	159	171	151	176	124	159	1940	34	39	37	56	43	31	30	48	52	37	34	446	211	225	235	251	202	190	201	199	233	161	193	2286	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895

Átalakítások kerületek és egyes évek szerint.

Umbauten nach Bezirken und einzelnen Jahren.

Kerület Bezirk	Lakóházak — Wohnhäuser										Egyéb épületek — Sonstige Gebäude										Összesen — Zusammen														
	1885-1890					1891-1895					1885-1890					1891-1895					1885-1890					1891-1895									
	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895		
I. ker., Bez.	5	5	2	3	6	8	2	10	1	2	52	—	4	2	6	3	3	3	5	2	1	1	27	5	6	5	12	11	11	7	12	2	3	79	
II. » »	7	5	7	3	5	5	7	9	7	3	58	1	1	6	2	6	3	—	7	—	1	—	27	7	6	13	5	11	8	7	16	7	4	85	
III. » »	—	4	8	9	5	3	2	9	6	5	54	—	1	—	—	3	1	—	3	3	—	1	12	1	5	8	9	8	4	2	12	9	5	66	
Külsőtelek Extravillan	4	2	1	—	1	2	—	4	1	—	17	1	2	3	—	2	—	2	—	—	2	—	12	5	4	4	—	3	2	4	—	4	3	29	
Jobbpart Rechtes Ufer	16	16	18	15	17	18	19	20	27	10	5	2	4	13	4	17	7	5	15	5	4	2	78	18	20	31	19	34	25	24	35	32	14	7	259
IV. ker., Bez.	—	1	6	2	—	—	—	—	—	—	10	—	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	10	—	6	8	4	—	—	—	—	—	—	20	
V. » »	—	3	—	2	1	—	1	1	2	1	11	—	3	1	—	—	—	2	—	2	—	—	8	—	6	1	2	1	—	3	1	4	1	19	
VI. » »	—	3	1	2	—	1	2	2	1	4	3	—	—	—	1	1	—	1	—	1	2	3	9	—	3	1	3	1	1	3	2	2	6	28	
VII. » »	1	2	2	—	—	1	2	6	5	3	1	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	2	7	—	—	1	2	6	5	3	32	
VIII. » »	8	6	4	12	1	1	1	2	7	4	4	1	17	—	8	3	—	—	—	—	—	1	30	9	23	4	20	4	1	1	2	7	4	5	80
IX. » »	2	4	3	8	2	7	4	7	4	1	2	—	9	1	2	—	—	1	1	2	—	—	16	2	13	4	10	2	7	5	8	6	1	2	60
X. » és kült., X. u. Extravill.	4	1	3	3	3	4	7	4	4	15	8	—	—	1	5	2	—	3	—	4	—	1	16	4	1	4	8	5	4	10	4	8	15	9	72
Balpart Linkes Ufer	15	20	19	29	7	14	17	22	24	28	18	1	34	10	18	6	—	7	1	9	5	7	98	16	54	29	47	13	14	24	23	33	33	25	311
Budapest . . . Budapest	31	36	37	44	24	32	36	42	51	33	23	3	38	23	22	23	7	12	16	14	9	9	176	34	74	60	66	47	39	43	53	65	47	32	570

A lakóházak számának nyilvántartása 1885. és 1895. évekről.

Evidenzhaltung der Wohnhäuser für die Jahre 1885. und 1895.

Körület Bezirk	Lakóházak száma 1885. január 1-én Zahl der Wohnhäuser am 1. Jänner 1885				Új építkezés 1885 - 1895 Neubauten 1885—1895				Lebontott e II. év alatt Bis zum Ende des zweiten Jahres				Emellettakás folytatás Durch Stockaussetzung weitergeführt				Lakóházak száma 1895. december 31-én, Anzahl der Wohnhäuser am 31. Dezember 1895. az építkezési mozgalom alapján auf Grund der Vollständigkeit				Összesen zusammen
	Földszintes oberirdige		Összesen zusammen		Földszintes oberirdige		Összesen zusammen		Földszintes oberirdige		Összesen zusammen		Földszintes oberirdige		Összesen zusammen		Földszintes oberirdige		Összesen zusammen		
	I.	II. III. IV.	I.	II. III. IV.	I.	II.	I.	II.	I.	II. III. IV.	I.	II.	I.	II. III. IV.	I.	II.	I.	II. III. IV.	I.	II. III. IV.	
I. ker. Bez.	1073	310 41 1 —	1425	79 65 17 11 —	172	56 24 2 82	5 —	5 —	5 —	5 —	5 —	5 1091	356	56	12	—	1515	942	361	64 14 —	1381
II. »	798	235 27 19 —	1079	58 44 19 1 —	122	39 4 —	43 5 1 —	6 3 3 —	6 3 3 —	6 3 3 —	6 812	277	49	20	—	1158	782	261	48 19 —	1110	
III. »	1239	56 1 —	1296	142 6 —	148	10 —	10 2 —	2 —	2 —	2 —	2 1369	64	1	—	—	1434	1419	28	1 —	1448	
Kütelek . . . Extravilan	356	79 3 1 —	439	345 31 —	376	5 —	5 7 1 —	8 7 1 —	8 7 1 —	8 7 1 —	8 689	116	4	1	—	810	945	189	4 —	1088	
Jobbpart . . . Rechtes Ufer	3466	680 72 21 —	4239	624 146 36 12 —	818	110 28 2 140	19 2 —	21 17 4 —	21 17 4 —	21 17 4 —	21 3961	813	110	33	—	4917	4088	789	117 33 —	5027	
IV. ker. Bez.	48	158 205 119 23	553	1 —	10 31 3 45	18 25 —	43 —	5 2 7 —	5 2 7 —	5 2 7 —	7 31	138	218	152	26	565	42	148	194 156 22	562	
V. »	89	62 107 127 30	415	29 10 14 41 9	103 4 8 1	13 2 5 8	15 2 3 10 —	15 112 61	115 178 39	15 112 61	15 112 61	15 112 61	115 178 39	505	77	74	121	188 32 492	492		
VI. »	585	229 135 124 14	1087	67 88 116 240 22	533 44 7 2	53 24 18 4	46 21 17 7 1	46 584 313	262 371 37	46 584 313	46 584 313	46 584 313	262 371 37	1567	489	305	261	373 30 1458	1458		
VII. »	689	313 92 40 —	1134	127 76 185 182 20	590 58 8 1	67 33 8 —	41 31 9 1 —	41 715 404	285 223 20	41 715 404	41 715 404	41 715 404	285 223 20	1647	391	373	308 228 19	1319			
VIII. »	1305	284 93 87 3	1722	164 90 116 117 17	504 174 7 3	184 29 5 —	34 27 7 —	34 1266 389	213 154 20	34 1266 389	34 1266 389	213 154 20	2042	1166	391	207	158 16 1938	1938			
IX. »	647	107 21 12 —	787	101 36 33 36 8	214 38 4 1	43 9 1 —	10 9 1 —	10 701 147	53 49 8	10 701 147	10 701 147	53 49 8	958	614	153	70 49 7	898				
X. » és kült u. Extravilan	812	70 5 —	887	1003 106 30 8	1148 13 —	13 12 —	12 12 —	12 1790 188	35 8 1	12 1790 188	12 1790 188	35 8 1	2022	1941	269	35 13 1	2259				
Balpart . . . Linkes Ufer	4175	1223 658 459 70	6555	1492 406 504 655 80	3137 349 59 8	416 109 42 14	165 102 41 21	165 5199 1640	1181 1135 151	165 5199 1640	165 5199 1640	1181 1135 151	9306	4720	1718	1196 1165 127	8926				
Budapest	7641	1903 730 460 70	10824	2116 352 540 667 80	3955 459 87 10	556 128 44 14	136 119 45 21	136 9160 2453	1291 1168 151	136 9160 2453	136 9160 2453	1291 1168 151	14223	8808	2507	1313 1198 127	13953				

Az újból épült lakóházak magasságuk (emeletek) szerint.

Specificierung der neuerbauten Wohnhäuser, nach ihrer Höhe (Stockwerken).

Év Jahr	I.			II.			III.			Jobpart Rechtes Ufer	Balpart Linkes Ufer	Budapest Budapest
	kerület — Bezirk			kerület — Bezirk			kerület — Bezirk					
	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.	XV.
Földszintes házak	8	3	15	4	30	5	13	16	19	8	42	108
	10	7	15	12	44	4	12	25	29	12	117	199
	9	13	7	14	43	8	8	26	22	11	129	204
	3	10	7	21	41	5	5	9	25	13	93	145
	5	4	11	31	51	7	6	5	19	7	86	130
	3	5	21	51	80	—	2	6	13	9	62	92
	3	4	16	10	33	1	3	7	8	4	64	87
	2	1	10	30	43	1	4	2	6	4	78	95
	13	3	20	61	97	—	8	13	11	9	99	140
	16	5	9	34	64	1	6	11	8	8	136	170
	7	3	11	77	98	2	—	7	4	16	97	126
Összesen — Zusammen . . .	79	58	142	345	624	29	67	127	164	101	1003	1491
1885	2	2	1	—	5	—	10	10	7	4	5	36
1886	4	3	—	1	8	—	4	20	15	1	5	45
1887	7	9	—	3	19	3	15	12	12	2	8	52
1888	5	11	—	—	16	5	9	8	19	5	4	50
1889	6	2	1	2	11	—	3	10	9	3	7	32
1890	4	1	—	2	7	1	4	1	7	4	4	21
1891	6	4	1	1	12	—	16	6	4	8	7	41
1892	—	3	2	—	5	—	7	1	6	1	11	26
1893	12	2	—	4	18	—	10	5	3	3	14	35
1894	11	5	1	10	27	1	5	2	5	3	14	37
1895	8	2	—	8	18	—	5	1	3	2	27	38
Összesen — Zusammen . . .	65	44	6	31	146	10	88	76	90	36	106	406
1885	3	1	—	—	4	—	9	7	2	2	3	24
1886	—	1	—	—	1	—	16	14	9	1	—	40
1887	1	2	—	—	3	1	19	17	8	4	1	52
1888	1	2	—	—	3	2	9	15	8	1	1	37
1889	—	1	—	—	1	1	5	20	5	3	1	36
1890	2	4	—	—	6	2	1	8	5	6	3	30
1891	—	1	—	—	1	1	13	26	12	3	4	61
1892	3	2	—	—	5	—	8	27	12	3	2	53
1893	2	2	—	—	4	—	18	20	20	3	3	66
1894	1	1	—	—	3	—	8	18	23	2	4	58
1895	4	1	—	—	5	1	6	13	12	5	8	47
Összesen — Zusammen . . .	17	19	—	—	36	10	116	185	116	33	30	504

1885	3	1	12	41	240	182	117	36	8	655	20
1886	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1887	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	48
1888	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	46
1889	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	50
1890	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	37
1891	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	68
1892	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	80
1893	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	104
1894	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	92
1895	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	97
Összesen — Zusammen . . .	31	41	12		240	182	117	36	8	655	667
1885	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1886	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
1887	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
1888	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
1889	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
1890	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
1891	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
1892	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
1894	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Összesen — Zusammen . . .	3	9			22	20	17	8	1	80	80
1885	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	222
1886	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	318
1887	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	371
1888	8	18	—	—	—	—	—	—	—	—	493
1889	6	7	—	—	—	—	—	—	—	—	345
1890	2	42	—	—	—	—	—	—	—	—	315
1891	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—	278
1892	5	17	—	—	—	—	—	—	—	—	303
1893	3	9	—	—	—	—	—	—	—	—	318
1894	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—	474
1895	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—	459
Összesen — Zusammen . . .	44	103			533	590	504	214	1148	3954	3954
1885	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1886	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1887	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1888	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1890	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1891	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1892	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1894	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen — Zusammen . . .	4	16			44	35	29	14	51	188	222
1885	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1886	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1887	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1888	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1890	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1891	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1892	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1894	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen — Zusammen . . .	376	818			533	590	504	214	1148	3136	3954

Háromemeletes házak
Dreistöckhohe Häuser

Négyemeletes házak
Vierstöckhohe Häuser

Összesen — Zusammen

Főösszeg — Hauptsumme . . .

Az összes építkezések által keletkezett új szobák és egyéb épületrészek kimutatása.

Ausweis über die durch die gesammte Bauhätigkeit neu entstandenen Zimmer und sonstigen Piècen.

Kerület Bezirk	Év Jahr	Szobák — Zimmer				Egyéb részek — Sonstige Gelasse									
		Utcai szoba Gassenzimmer	Udvart szoba Hofzimmer	Előszoba Vorzimmer	Összesen szoba Zimmer zus.	Hálófülke Alkoven	Konyha Küchen	Éljákamra Speis kammer	Holt Gewölbe	Műhely Werkstätte	Raktár Magazin	Isztálló Ställe	Szén, fűszet Remise	Mosókonyha Waschküchen	Különföld Vertheilung
I.	1885	181	112	81	274	3	79	44	9	4	11	2	1	10	25
	1886	49	66	21	136	1	48	21	4	—	2	2	2	7	25
	1887	118	126	32	276	18	84	39	10	3	10	12	5	11	23
	1888	144	72	50	266	14	85	63	2	5	6	2	3	8	26
	1889	110	107	49	266	8	81	57	8	—	10	1	1	12	34
	1890	172	94	38	304	2	90	38	2	—	3	2	1	9	41
	1891	70	59	12	141	6	72	36	—	3	7	1	3	9	35
	1892	57	23	11	91	6	46	29	6	1	5	1	1	3	18
	1893	204	229	60	493	14	148	101	5	6	10	6	4	23	186
	1894	420	292	129	841	18	246	175	18	7	24	2	—	27	248
1895	176	189	61	426	15	159	114	5	5	15	2	1	15	123	
Összesen —	Zus.	1651	1369	494	3514	105	1138	717	69	34	103	33	22	139	784
II.	1885	37	120	9	166	4	91	22	3	—	3	1	—	12	63
	1886	76	91	24	191	5	90	39	8	3	7	2	1	7	15
	1887	291	183	84	558	28	157	115	15	4	12	5	4	25	62
	1888	181	143	73	397	17	142	72	17	5	18	3	3	17	41
	1889	85	74	34	193	7	73	44	8	4	10	5	2	6	12
	1890	175	76	54	305	4	84	53	19	3	16	1	1	9	31
	1891	96	72	21	189	3	78	52	4	9	13	—	2	11	29
	1892	202	115	46	363	5	88	33	3	15	8	2	5	8	49
	1893	163	50	54	267	2	84	55	1	21	33	1	—	9	63
	1894	91	164	35	290	18	167	46	3	1	14	2	1	14	224
1895	32	24	11	67	3	21	10	1	4	13	1	—	3	12	
Összesen —	Zus.	1429	1112	445	2986	96	1075	541	82	69	147	23	19	121	606
III.	1885	41	42	2	85	5	57	20	4	—	5	4	1	—	10
	1886	31	59	1	91	1	63	20	3	—	—	1	2	5	—
	1887	11	53	4	68	2	45	12	1	1	—	1	—	—	4
	1888	10	45	—	55	—	46	11	1	1	1	—	1	2	1
	1889	31	57	3	91	—	65	17	5	2	2	1	2	2	6
	1890	37	70	5	112	—	80	14	5	4	—	5	2	2	4
	1891	52	56	3	111	7	78	22	4	1	1	3	1	3	17
	1892	53	57	10	120	3	58	23	4	22	6	4	8	6	17
	1893	55	78	9	142	—	74	25	2	9	13	10	4	4	55
	1894	30	61	11	102	2	51	20	—	3	1	4	1	5	31
1895	26	40	5	71	3	46	20	5	6	9	2	23	8	20	
Összesen —	Zus.	377	618	53	1048	23	663	204	34	49	38	35	50	37	165
Kültelek . . . Extravillan	1885	12	137	—	149	1	79	4	—	1	—	—	—	2	—
	1886	17	59	2	78	2	41	5	—	1	—	2	1	2	4
	1887	22	46	4	72	3	40	15	2	1	5	5	3	7	11
	1888	3	39	—	42	—	26	10	—	—	1	3	—	1	12
	1889	3	81	6	90	2	58	20	—	1	3	7	1	—	11
	1890	10	170	9	189	—	108	30	—	—	3	13	—	2	21
	1891	16	56	4	76	3	69	21	2	1	2	2	—	2	34
	1892	9	170	20	199	1	87	44	1	4	10	10	17	11	134
	1893	39	591	67	697	3	277	147	7	4	6	38	21	34	336
	1894	26	369	30	425	2	177	85	10	6	15	17	13	23	280
1895	95	332	54	481	4	191	85	2	13	42	18	10	21	272	
Összesen —	Zus.	252	2050	196	2498	21	1153	466	24	32	87	115	66	105	1115
Össz. jobbpart . Zus. rechtes Ufer	1885	221	411	42	674	13	306	90	16	5	19	7	2	24	103
	1886	173	275	48	496	9	242	85	15	4	9	7	6	21	44
	1887	442	408	124	974	51	326	181	23	9	27	23	12	43	100
	1888	338	299	123	760	31	299	156	20	11	26	8	7	28	80
	1889	229	319	92	640	17	277	138	21	7	25	14	6	20	63
	1890	894	410	106	910	6	362	135	26	7	22	21	4	22	97
	1891	234	243	40	517	19	297	131	10	14	23	6	6	25	115
	1892	321	365	87	773	15	279	129	14	42	29	17	31	28	218
	1893	461	948	190	1599	19	583	323	15	40	62	55	29	75	640
	1894	567	886	205	1658	40	641	326	31	17	54	25	15	69	733
1895	329	585	131	1045	25	417	229	13	28	79	23	39	47	427	
Összesen —	Zus.	3709	5149	1188	10046	245	4029	1928	209	184	375	206	157	402	2670

10. sz. tábla. (Folyt.)

Tabelle Nr. 10. (Forts.)

Kerület <i>Bezirk</i>	Év <i>Jahr</i>	Szobák — <i>Zimmer</i>				Egyéb részek — <i>Sonstige Gelasse</i>									
		Utcai szoba <i>Gassenzimmer</i>	Udvári szoba <i>Hofzimmer</i>	Előszoba <i>Vorzimmer</i>	Összesen szoba <i>Zimmer ges.</i>	Itélőtülke <i>Altköpen</i>	Konyha <i>Küchen</i>	Éléskamra <i>Speisekammer</i>	Bolt <i>Gerölbe</i>	Műhely <i>Werkstätte</i>	Raktár <i>Magazine</i>	Isztálló <i>Ställe</i>	Szín, fényer <i>Bänke</i>	Moskonyha <i>IV aschbüchen</i>	Különtétele <i>Verachteten</i>
IV.	1885	50	73	25	148	16	36	40	13	7	8	—	—	2	5
	1886	74	21	25	120	1	21	20	7	5	1	—	—	2	20
	1887	175	268	87	530	49	130	99	48	10	36	2	3	11	64
	1888	140	167	73	380	34	93	83	40	15	25	—	—	9	63
	1889	29	37	13	79	7	16	14	5	4	9	—	3	3	11
	1890	54	58	24	136	9	35	29	9	—	12	—	2	4	22
	1891	49	44	18	111	4	36	27	4	7	—	—	—	3	27
	1892	35	75	18	128	9	42	40	13	—	9	—	—	2	22
	1893	151	92	60	303	5	73	69	9	3	26	—	—	3	67
	1894	172	160	56	388	8	86	43	16	—	30	—	—	5	41
1895	77	69	21	167	1	29	23	10	3	15	—	—	4	54	
Összesen — <i>Zus.</i>		1006	1064	420	2490	143	597	487	174	47	178	2	8	53	396
V.	1885	115	114	31	260	10	105	27	10	5	11	2	3	6	15
	1886	172	132	55	359	21	110	62	18	1	23	2	1	5	22
	1887	147	302	84	533	44	221	99	32	5	19	5	2	12	42
	1888	151	107	52	310	13	90	50	12	—	27	2	2	6	41
	1889	138	218	86	492	16	170	93	17	4	15	14	2	3	48
	1890	148	126	78	352	21	99	73	8	—	18	—	—	4	67
	1891	207	203	88	498	17	164	143	12	2	14	—	—	9	87
	1892	329	370	168	867	30	189	187	31	—	30	5	3	15	134
	1893	292	318	119	729	21	191	143	29	12	51	6	3	3	118
	1894	275	273	102	650	16	143	115	19	3	40	5	4	12	125
1895	266	142	83	491	18	118	108	12	17	51	3	2	15	145	
Összesen — <i>Zus.</i>		2290	2305	946	5541	227	1600	1100	200	54	299	44	22	100	844
VI.	1885	791	881	320	1992	114	525	338	79	25	52	13	14	43	195
	1886	965	971	365	2301	170	851	509	119	24	108	5	3	43	238
	1887	1379	1475	588	3442	186	1270	775	134	34	132	16	20	72	336
	1888	799	751	318	1868	112	703	484	110	23	80	6	4	37	273
	1889	650	740	308	1698	87	625	436	63	29	87	5	7	30	183
	1890	333	292	150	825	36	271	214	41	4	35	3	—	21	115
	1891	1159	1381	580	3120	125	1053	765	99	13	70	10	11	53	503
	1892	953	1292	548	2793	92	853	743	66	31	108	20	12	48	339
	1893	1649	1939	812	4400	125	1422	1074	114	22	148	10	12	70	666
	1894	766	1041	399	2206	96	853	563	75	31	105	14	12	46	492
1895	723	1306	455	2484	74	870	677	91	18	125	10	8	37	357	
Összesen — <i>Zus.</i>		10217	12069	4843	27129	1217	9296	6578	991	254	1050	112	103	510	3747
VII.	1885	416	332	95	893	63	95	471	179	26	19	40	4	29	54
	1886	733	769	231	1733	147	398	302	50	39	76	12	3	57	132
	1887	741	656	231	1628	82	780	320	102	29	86	10	11	50	140
	1888	877	935	344	2156	118	900	184	112	7	94	9	8	50	290
	1889	752	878	253	1883	131	380	470	100	32	99	18	7	45	165
	1890	282	299	103	684	139	362	178	32	11	28	—	1	14	70
	1891	1165	1200	481	2846	152	1271	724	75	26	124	10	7	57	378
	1892	1425	1461	564	3450	198	1429	976	153	27	198	14	25	69	582
	1893	1345	1913	545	3803	233	1519	1050	129	29	161	32	16	81	613
	1894	1221	1545	597	3363	144	1288	798	155	14	197	15	6	56	531
1895	1304	1869	689	3862	198	1579	947	92	39	146	10	7	69	660	
Összesen — <i>Zus.</i>		10261	11907	4133	26301	1605	11001	6420	1179	279	1228	170	100	577	3615
VIII.	1885	219	393	40	652	55	459	106	25	20	35	19	6	23	21
	1886	554	649	124	1327	92	771	204	57	20	78	14	5	35	81
	1887	474	576	127	1177	87	674	241	61	20	77	21	11	36	80
	1888	725	753	143	1621	135	1019	309	93	29	114	17	10	42	130
	1889	488	638	150	1276	85	692	317	72	2	85	15	3	28	105
	1890	695	880	250	1825	99	885	499	72	12	115	21	7	48	251
	1891	618	629	193	1440	88	689	209	49	16	52	4	3	40	194
	1892	702	701	274	1677	95	709	429	74	31	108	20	14	45	375
	1893	818	817	251	1886	136	985	499	89	27	81	25	4	55	317
	1894	1271	1249	426	2946	160	1293	717	123	24	107	31	13	70	490
1895	1171	1087	441	2649	152	1076	659	137	42	157	13	7	56	273	
Összesen — <i>Zus.</i>		7730	8322	2419	18471	1184	9252	4189	866	243	1009	200	83	478	2317

10. sz. tábla. (Vége.)

Tabelle Nr. 10. (Schluss.)

Kerület Bezirk	Év Jahr	Szobák — Zimmer				Egyéb részek — Sonstige Gelasse									
		Utcai szoba Gassenzimmer	Udvai szoba Hofzimmer	Előszoba Vorzimmer	Összesen szoba Zimmer zus.	Hálófülke Alkoven	Konyha Küchen	Érdakna Speisekammer	Bolt Ge cübe	Műhely Werkstätte	Raktár Magazine	Instáló Ställe	Szén, fészer Ironise	Mosókonyha Waschbächen	Különfelo Verschiedenes
IX.	1885	98	189	24	311	20	154	31	15	8	23	1	1	8	10
	1886	84	168	19	271	14	177	57	10	10	22	6	6	10	10
	1887	123	167	27	317	23	177	77	22	9	34	12	6	13	20
	1888	200	299	63	562	29	307	107	27	3	29	12	1	18	67
	1889	197	200	45	442	38	258	92	24	3	33	4	4	15	27
	1890	432	428	130	990	30	496	171	55	9	56	7		28	124
	1891	236	306	79	620	44	321	151	30	4	21	6	2	16	92
	1892	228	312	89	629	35	282	136	33	35	42	5	4	14	128
	1893	312	396	95	806	55	408	153	28	17	52	19	2	17	176
	1894	248	343	74	665	38	352	151	29	9	40	18	3	21	77
1895	380	367	96	843	46	424	144	49	9	63	16	8	17	154	
Összesen —	Zus.	2538	3175	743	6456	372	3356	1270	322	116	415	116	42	177	885
X. és kültelek u. Pest. Extrav.	1885	442	736	64	1242	22	559	300	16	20	42	14	12	24	44
	1886	229	330	79	638	16	271	130	35	8	29	13	3	35	96
	1887	392	589	114	1095	33	507	262	48	27	75	76	20	56	144
	1888	240	262	54	556	26	304	137	32	5	38	31	9	29	93
	1889	325	326	63	714	41	385	157	37	11	38	31	9	40	93
	1890	203	312	46	561	31	325	146	21	7	24	14	7	28	64
	1891	315	489	53	857	47	509	194	21	12	37	20	7	28	163
	1892	484	506	70	1060	39	660	266	24	41	103	30	26	35	253
	1893	371	710	66	1147	36	718	133	21	46	108	67	27	29	305
	1894	564	820	125	1509	93	973	360	53	60	170	54	43	45	442
1895	825	1374	239	2438	129	1416	492	106	81	217	76	23	59	333	
Összesen —	Zus.	4390	6454	973	11817	513	6627	2632	414	318	881	426	186	408	2030
Összesen Pest Zusammen Pest	1885	2131	2768	599	5498	300	1933	1313	337	111	190	39	40	140	344
	1886	2811	3040	898	6749	461	3099	1284	296	107	337	62	26	192	599
	1887	3431	4033	1258	8722	504	3759	1873	447	134	459	142	173	250	826
	1888	3132	3274	1047	7453	467	3416	1354	426	82	407	77	34	191	957
	1889	2629	3037	919	6584	405	3026	1579	318	85	366	87	35	169	632
	1890	2197	2395	781	5373	365	2473	1510	238	43	288	45	17	147	713
	1891	3749	4252	1491	9492	477	4043	2213	290	73	325	50	30	206	1444
	1892	4156	4717	1731	10604	493	4164	2777	394	165	598	94	34	228	1833
	1893	4933	6185	1951	13069	611	5316	3176	413	156	627	159	64	268	2262
	1894	4517	5431	1779	11727	555	4983	2747	470	146	689	137	86	255	2198
1895	4746	6164	2024	12934	618	5512	3050	517	209	774	128	55	257	1976	
Összesen —	Zus.	38432	45296	14477	98205	5261	41729	22676	4146	1311	5060	1070	544	2303	13334
Budapest Budapest	1885	2352	3179	641	6172	313	2239	1403	353	116	209	96	42	164	447
	1886	2984	3315	946	7245	470	3341	1369	311	111	346	69	32	213	643
	1887	3873	4441	1382	9696	555	4085	2054	475	143	486	165	35	293	926
	1888	3470	3573	1170	8213	498	3715	1510	446	93	493	35	41	219	1037
	1889	2858	3356	1010	7224	422	3303	1717	339	92	391	101	41	189	695
	1890	2591	2805	887	6283	371	2835	1445	264	50	310	66	21	169	810
	1891	3983	4495	1531	10009	496	4340	2344	300	87	348	56	36	231	1559
	1892	4477	5082	1813	11377	513	4443	2906	408	207	627	111	115	256	2101
	1893	5394	7133	2141	14668	630	5899	3504	428	196	689	214	93	343	2902
	1894	5084	6317	1984	13385	595	5629	3073	501	163	743	162	101	324	2981
1895	5075	6749	2153	13979	643	5929	3279	530	237	853	151	94	304	2403	
Összesen —	Zus.	42141	50445	15665	108251	5506	45758	24604	4355	1495	5435	1276	701	2705	16504
Lebontatott Es wurden demolirt	1885	100	39	12	201	12	76	23	20	4	5	1	—	1	9
	1886	92	151	7	250	1	149	20	40	9	6	23	9	—	7
	1887	133	343	32	509	8	222	58	66	9	18	9	2	—	2
	1888	151	217	25	393	18	133	51	35	14	28	16	5	4	21
	1889	102	205	17	324	9	142	44	39	5	24	13	3	—	5
	1890	159	257	23	439	9	233	55	35	10	9	25	5	1	11
	1891	108	174	7	289	3	141	33	11	12	8	5	3	4	22
	1892	140	219	14	373	10	199	58	28	12	17	20	9	5	6
	1893	298	449	63	810	37	333	117	31	15	36	14	9	8	27
	1894	404	481	45	930	34	450	120	93	14	53	16	6	7	39
1895	461	661	74	1196	36	514	128	102	21	73	23	8	10	147	
Összesen —	Zus.	2203	3246	319	5868	177	2697	712	555	125	277	165	59	40	296

Az összes építkezések által keletkezett szobák fekvésének és az újból keletkezett utcjai ablakok számának kimutatása.

Ausweis über die Höhenlage der durch die Bauhätigkeit entstandenen Zimmer und über die Anzahl der neuentstandenen Gassenfenster.

Kerület Bezirk	Év Jahr	Szobák száma és fekvése (előszobákkal együtt) Zahl und Höhenlage der Zimmer (mit Vorzim.)								Utcai ablakok száma és fekvése Zahl und Höhenlage der Gassenfenster						
		pinceben im Keller	földszint Parterre	I.	II.	III.	IV.	padlason Boden	Összesen Zusammen	pinceben im Keller	földszint Parierre	I.	II.	III.	IV.	Összesen Zusammen
I.	1885	5	139	73	57	—	—	—	274	9	93	66	60	—	—	228
	1886	9	89	38	—	—	—	—	136	8	47	28	—	—	83	
	1887	3	153	106	14	—	—	—	276	16	110	88	12	—	226	
	1888	—	113	107	26	20	—	—	260	10	120	111	27	20	288	
	1889	3	125	98	26	14	—	—	266	3	104	88	17	7	219	
	1890	6	107	85	63	29	14	—	304	11	95	83	70	27	297	
	1891	2	75	63	—	—	—	1	141	2	56	58	—	—	116	
	1892	1	33	30	27	—	—	—	91	2	29	32	29	—	92	
	1893	24	248	155	54	9	—	3	493	23	158	84	23	5	293	
	1894	8	284	247	169	133	—	—	841	12	255	224	135	117	743	
1895	27	177	140	64	18	—	—	426	7	113	109	52	22	303		
Összesen — Zus.	88	1543	1142	500	223	14	4	3514	103	1180	971	425	198	11	2888	
II.	1885	7	124	35	—	—	—	—	166	3	55	8	—	—	66	
	1886	5	106	51	29	—	—	—	191	14	79	40	23	—	156	
	1887	11	210	170	113	54	—	—	553	19	203	162	115	49	548	
	1888	5	184	168	40	—	—	—	397	10	174	146	28	—	358	
	1889	6	93	55	39	—	—	—	193	—	78	50	38	—	166	
	1890	5	87	125	88	—	—	—	305	14	93	112	95	—	314	
	1891	3	112	63	11	—	—	—	189	3	75	67	20	—	165	
	1892	18	120	107	73	41	—	4	363	59	132	133	123	75	522	
	1893	10	118	85	54	—	—	—	267	92	162	138	82	5	479	
	1894	3	139	106	42	—	—	—	290	30	108	97	69	—	304	
1895	—	41	22	4	—	—	—	67	8	36	27	8	—	79		
Összesen — Zus.	73	1334	987	493	95	—	4	2986	252	1195	980	601	129	—	3157	
III.	1885	3	75	7	—	—	—	—	85	—	74	14	—	—	88	
	1886	—	89	2	—	—	—	—	91	—	61	—	—	—	61	
	1887	—	68	—	—	—	—	—	68	—	55	—	—	—	55	
	1888	—	55	—	—	—	—	—	55	—	22	—	—	—	22	
	1889	1	78	12	—	—	—	—	91	3	54	12	—	—	69	
	1890	106	6	—	—	—	—	—	112	—	62	—	—	—	62	
	1891	—	100	11	—	—	—	—	111	—	87	11	—	—	98	
	1892	—	67	20	—	33	—	—	120	—	59	18	—	30	107	
	1893	—	120	14	8	—	—	—	142	5	88	24	20	—	137	
	1894	—	84	18	—	—	—	—	102	—	33	7	—	—	40	
1895	—	71	—	—	—	—	—	71	—	56	—	—	—	56		
Összesen — Zus.	110	813	84	8	33	—	—	1048	8	651	86	20	30	—	795	
Kültelek Extravillan	1885	—	90	59	—	—	—	—	149	—	13	—	—	—	13	
	1886	1	71	6	—	—	—	—	78	—	6	5	—	—	11	
	1887	1	51	20	—	—	—	—	72	4	25	12	—	—	41	
	1888	—	42	—	—	—	—	—	42	—	6	—	—	—	6	
	1889	—	79	11	—	—	—	—	90	—	5	—	—	—	5	
	1890	6	161	19	1	—	—	2	189	—	14	—	—	—	14	
	1891	1	70	5	—	—	—	—	76	—	20	—	—	—	20	
	1892	14	168	17	—	—	—	—	199	—	22	—	—	—	22	
	1893	50	502	127	3	—	—	15	697	3	43	14	—	—	60	
	1894	26	323	76	—	—	—	—	425	1	12	—	—	—	13	
1895	49	370	53	—	—	—	9	481	128	197	53	9	—	387		
Összesen — Zus.	148	1927	393	4	—	—	26	2498	136	363	84	9	—	592		
Összesen Jobbpart Zusammen Rechtes Ufer	1885	15	428	174	57	—	—	—	674	12	235	88	60	—	395	
	1886	15	355	97	29	—	—	—	496	22	193	73	23	—	311	
	1887	15	482	296	127	54	—	—	974	39	393	262	127	49	870	
	1888	5	394	275	66	20	—	—	760	20	322	257	55	20	674	
	1889	10	375	176	65	14	—	—	640	6	241	150	55	7	459	
	1890	123	361	229	152	29	14	2	910	25	264	195	165	27	687	
	1891	6	357	142	11	—	—	1	517	5	238	136	20	—	399	
	1892	33	888	174	100	74	—	4	773	61	242	133	152	105	743	
	1893	84	988	381	119	9	—	18	1599	123	451	260	125	10	969	
	1894	37	830	447	211	133	—	—	1658	43	408	328	204	117	1100	
1895	76	659	215	68	18	—	9	1045	143	402	189	69	22	825		
Összesen — Zus.	419	5617	2606	1005	351	14	34	10046	499	3339	2121	1055	357	11	7432	

11. sz. tábla. (Folyt.)

Tabelle Nr. 11. (Forts.)

Kerület Bezirk	Év Jahr	Szobák száma és fekvése (előszobákkal együtt) Zahl und Höhenlage der Zimmer (mit Vorzim.)								Utczai ablakok száma és fekvése Zahl und Höhenlage der Gassenfenster						
		pincezben im Keller	földszint Parterre	I.	II.	III.	IV.	padlás Boden	Összesen Zusammen	pincezben im Keller	földszint Parterre	I.	II.	III.	IV.	Összesen Zusammen
IV.	1885	—	23	42	45	38	—	—	148	—	22	21	30	20	—	93
	1886	—	16	34	34	34	—	—	120	—	18	25	28	38	—	109
	1887	1	73	168	158	130	—	—	530	—	91	109	103	85	—	388
	1888	—	41	83	107	102	47	—	380	—	55	63	63	58	26	263
	1889	—	14	24	32	9	—	—	79	—	14	18	23	7	—	62
	1890	—	17	31	54	34	—	—	136	—	25	35	56	43	—	159
	1891	—	33	41	24	13	—	—	111	—	29	31	23	14	—	97
	1892	—	18	39	39	32	—	—	128	—	12	20	20	20	—	72
	1893	—	46	72	86	68	31	—	303	—	57	69	69	52	16	263
	1894	—	83	75	103	84	43	—	388	—	55	64	64	64	—	247
	1895	7	10	51	64	35	—	—	167	22	32	73	79	29	—	235
Összesen — Zus.	8	374	660	748	579	121	—	2490	22	410	528	558	430	42	1990	
V.	1885	14	82	71	69	24	—	—	260	—	84	70	66	15	—	235
	1886	1	58	91	194	90	15	—	449	—	68	82	71	78	24	323
	1887	6	134	160	126	107	—	—	533	—	78	70	66	57	—	271
	1888	—	63	85	65	69	28	—	310	—	79	69	53	56	29	286
	1889	13	113	132	122	112	—	—	492	4	95	92	95	88	—	374
	1890	—	62	106	101	83	—	—	352	—	69	78	75	67	—	289
	1891	3	125	138	129	103	—	—	498	5	89	105	101	82	—	382
	1892	—	119	232	211	221	84	—	367	—	123	139	137	165	60	624
	1893	—	126	186	210	184	23	—	729	—	136	135	155	123	17	566
	1894	—	86	179	178	136	71	—	650	—	116	129	118	104	69	530
	1895	—	64	144	128	124	31	—	491	48	129	146	117	112	23	575
Összesen — Zus.	37	1032	1524	1533	1253	252	—	5631	57	1066	1115	1054	947	216	4455	
VI.	1885	12	538	664	476	302	—	—	1992	—	375	432	314	238	—	1359
	1886	8	546	714	631	381	21	—	2301	—	549	571	522	392	72	2106
	1887	13	817	1064	850	593	104	—	3441	27	655	800	631	460	50	2623
	1888	—	360	581	478	391	58	—	1868	—	432	464	325	266	32	1519
	1889	3	354	451	441	392	48	9	1698	—	307	336	329	244	22	1238
	1890	—	214	250	199	136	26	—	825	6	185	213	161	90	19	674
	1891	17	823	969	778	525	8	—	3120	10	466	529	514	343	6	1868
	1892	5	607	808	780	547	46	—	2793	—	419	437	395	343	16	1610
	1893	3	934	1245	1206	944	68	—	4100	—	707	796	784	575	49	2905
	1894	9	448	660	630	440	19	—	2206	5	255	373	385	277	7	1302
	1895	12	511	710	657	538	54	2	2484	—	176	379	356	303	32	1246
Összesen — Zus.	82	6152	8116	7126	5189	452	11	27128	48	4526	5330	4716	3531	299	18450	
VII.	1885	—	351	305	189	48	—	—	893	—	338	289	145	48	—	820
	1886	20	730	708	224	51	—	—	1733	30	520	557	214	46	—	1367
	1887	11	519	578	382	96	42	—	1628	—	460	496	353	81	30	1420
	1888	—	414	727	599	333	83	—	2156	—	428	479	403	179	31	1520
	1889	2	441	665	498	242	35	—	1883	5	397	436	365	178	24	1405
	1890	—	187	225	192	80	—	—	684	7	175	153	153	69	—	562
	1891	—	696	958	784	385	23	—	2816	—	579	677	543	283	9	2091
	1892	—	749	1053	997	567	84	—	3450	8	675	751	713	402	45	2594
	1893	14	931	1168	941	673	76	—	3803	—	623	663	560	401	55	2302
	1894	—	567	993	959	654	190	—	3363	—	477	585	576	378	108	2124
	1895	1	795	1164	1089	732	80	1	3862	1	494	610	590	448	81	2224
Összesen — Zus.	48	6380	8544	6854	3861	613	1	26301	51	5166	5701	4615	2513	388	18429	
VIII.	1885	—	438	160	41	13	—	—	652	—	272	110	31	8	—	421
	1886	—	627	419	211	70	—	—	1327	—	393	358	165	50	—	966
	1887	1	524	357	214	81	—	—	1177	2	398	290	156	58	—	904
	1888	5	617	594	253	118	34	—	1621	13	475	481	186	89	24	1266
	1889	—	440	399	252	180	15	—	1286	—	350	286	186	123	10	955
	1890	—	522	536	401	311	55	—	1825	—	426	372	257	193	36	1234
	1891	—	416	463	361	200	—	—	1440	—	351	369	298	156	—	1174
	1892	1	422	526	414	268	46	—	1677	—	370	424	329	217	36	1376
	1893	—	530	587	506	258	—	—	1881	—	494	521	451	196	—	1662
	1894	10	663	887	791	493	102	—	2946	17	583	695	602	348	91	2336
	1895	—	492	765	743	532	117	—	2649	167	301	601	536	424	133	2162
Összesen — Zus.	17	5691	5693	4187	2524	369	—	18481	199	4413	4507	3197	1862	330	14508	

11. sz. tábla. (Vége.)

Tabelle Nr. 11. (Schluss.)

Kerület Bezirk	Év Jahr	Szobák száma és fekvése (előszobákkal együtt) Zahl und Höhenlage der Zimmer (mit Vorzim.)							Utezai ablakok száma és fekvése Zahl und Höhenlage der Gassenfenster							
		pincefejen im Keller	földszint Parterre	I.	II.	III.	IV.	pattlison Boden	Összesen Zusammen	pincefejen im Keller	földszint Parterre	I.	II.	III.	IV.	Összesen Zusammen
IX.	1885	—	139	140	32	—	—	—	311	—	92	65	27	—	—	184
	1886	4	194	59	14	—	—	—	271	4	96	43	14	—	—	157
	1887	—	198	58	47	14	—	—	317	—	167	56	36	11	—	270
	1888	—	238	155	102	67	—	—	562	—	190	99	63	45	—	397
	1889	—	166	188	78	15	—	—	442	—	160	161	71	7	—	399
	1890	—	327	271	229	140	23	—	990	—	336	234	194	104	18	886
	1891	—	212	188	129	91	—	—	620	—	132	140	101	65	—	438
	1892	—	209	165	146	109	—	—	629	—	140	171	103	71	—	485
	1893	3	268	228	151	108	48	—	806	21	160	157	104	33	27	502
	1894	—	200	217	128	94	26	—	665	—	155	134	88	62	22	461
1895	10	242	229	185	130	47	—	843	18	171	188	154	93	41	665	
Összesen — Zus.	17	2393	1898	1236	768	144	—	6456	43	1799	1448	955	491	108	4844	
X. és kültelek und Extravillan	1885	—	608	335	226	73	—	—	1242	—	388	200	172	69	—	829
	1886	3	571	64	—	—	—	—	638	7	278	30	—	—	—	315
	1887	9	895	172	19	—	—	—	1093	4	535	69	24	—	—	632
	1888	15	505	32	4	—	—	—	556	—	347	61	11	—	—	419
	1889	38	554	94	18	—	—	—	704	—	387	81	17	—	—	485
	1890	13	405	99	44	—	—	—	561	—	268	76	39	—	—	383
	1891	21	518	184	102	32	—	—	857	4	318	114	76	26	—	538
	1892	37	704	286	33	—	—	—	1060	32	475	233	30	—	—	770
	1893	17	817	233	30	—	—	—	1147	—	448	136	19	—	—	603
	1894	8	970	351	101	50	29	—	1509	—	552	281	78	21	10	942
1895	8	1365	830	185	50	—	—	2438	21	773	383	128	32	—	1837	
Összesen — Zus.	169	7912	2730	762	205	29	—	11807	68	4769	1664	594	148	10	7253	
Összesen Balpart Zusammen Linkes Ufer	1885	26	2179	1717	1078	498	—	—	5493	—	1571	1187	785	398	—	3941
	1886	36	2749	2089	1220	626	36	—	6756	41	1923	1666	1014	604	96	5343
	1887	41	3160	2557	1796	1021	146	1	8722	33	2384	1890	1369	752	80	6508
	1888	20	2238	2257	1608	1080	250	—	7453	13	2006	1716	1104	693	142	5674
	1889	56	2082	1953	1436	950	98	9	6584	9	1710	1410	1082	647	56	4914
	1890	13	1734	1518	1220	784	104	—	5373	13	1484	1166	935	566	73	4237
	1891	41	2823	2941	2307	1349	31	—	9492	19	1964	1965	1656	969	15	6588
	1892	43	2828	3109	2620	1744	260	—	10604	40	2214	2175	1727	1218	157	7531
	1893	37	3652	3769	3130	2235	246	—	13069	21	2625	2477	2142	1380	158	8803
	1894	27	3017	3362	2590	1951	480	—	11727	22	2193	2261	1911	1254	301	7942
1895	38	3479	3893	3051	2141	329	3	12934	277	2076	2380	1960	1441	310	8444	
Összesen — Zus.	378	29941	29165	22356	14379	1980	13	98212	488	22149	20293	15685	9922	1388	69927	
Budapest Budapest	1885	41	2607	1891	1135	498	—	—	6172	12	1806	1275	845	398	—	4336
	1886	51	3097	2186	1249	626	36	—	7245	63	2115	1739	1037	604	96	5654
	1887	56	3642	2353	1923	1075	146	1	9696	72	2777	2152	1496	801	80	7378
	1888	25	2632	2532	1674	1100	250	—	8213	33	2328	1973	1159	713	142	6348
	1889	66	2457	2129	1501	964	98	9	7224	15	1951	1560	1137	654	56	5373
	1890	136	2095	1747	1372	813	118	2	6233	38	1748	1361	1100	593	84	4924
	1891	47	3180	3083	2318	1349	31	1	10009	24	2202	2101	1676	969	15	6987
	1892	76	3216	3293	2720	1818	260	4	11377	101	2456	2358	1879	1323	157	8274
	1893	121	4610	4150	3249	2244	246	18	14668	144	3076	2737	2267	1390	158	9772
	1894	64	3847	3809	3101	2034	480	—	13385	65	2601	2589	2115	1371	301	9042
1895	114	4138	4108	3119	2159	329	12	13979	120	2478	2569	2029	1463	310	9269	
Összesen — Zus.	797	35551	31771	23361	14730	1994	47	108251	987	25538	22414	16740	10279	1399	77357	
Lebontatott Es wurden demolirt	1885	2	105	67	17	—	—	—	191	—	94	73	37	—	—	204
	1886	2	133	59	8	—	—	—	255	—	125	34	—	—	—	159
	1887	2	211	168	123	42	17	—	563	1	269	130	29	9	—	433
	1888	—	303	82	8	—	—	—	393	—	243	88	9	—	—	340
	1889	2	215	88	19	—	—	—	324	6	146	54	18	—	—	224
	1890	2	347	90	—	—	—	—	439	—	279	101	—	—	—	380
	1891	2	257	22	8	—	—	—	289	—	152	22	9	—	—	183
	1892	—	298	68	7	—	—	—	373	—	265	43	4	—	—	312
	1893	13	587	157	48	—	—	—	810	20	392	101	53	—	—	566
	1894	8	674	196	52	—	—	—	930	—	466	169	58	—	—	693
1895	53	797	224	93	27	—	—	1196	69	565	210	113	31	—	983	
Összesen — Zus.	93	3977	1221	383	69	17	3	5763	96	2996	1025	330	40	—	4487	

12. sz. tábla. (Folyt.)

Tabelle Nr. 12. (Forts.)

Kerület Bezirk	Év Jahr	Lakóházakkal beépítettett és pedig Mit Wohnhäusern verbaut und zwar							Egyéb épületekkel Mit sonstigen Gebäuden	Mindössze Überhaupt	
		új épületekkel — mit Neubauten					együtt zus.	összesen zusammen			
		föld- szintös Parterre	1	2	3	4					
IV.	1886	—	—	—	750	—	750	—	750	220	970
	1887	—	—	450	4005	—	4455	550	5005	85	5050
	1888	—	—	285	2285	1750	4320	—	4320	—	4320
	1889	—	35	390	395	—	820	330	1150	1050	2200
	1890	—	—	580	1510	—	2090	80	2170	—	2170
	1891	—	—	800	540	—	1340	70	1410	160	1570
	1892	—	—	—	990	—	990	770	1760	330	2090
	1893	—	—	446	1235	—	1681	1958	3639	50	3689
	1894	—	—	—	2044	1456	3500	760	4260	1208	5468
	1895	—	—	434	1308	—	1742	—	1742	1632	3374
Összesen —	Zus.	—	35	3385	15062	3206	21688	4518	26206	4735	30941
V.	1886	973	—	—	2055	506	3534	333	3867	3978	7845
	1887	2162	1107	354	3495	—	7118	—	7118	9726	16844
	1888	—	1666	1571	—	1066	4303	27	4330	7825	12155
	1889	1689	—	297	2875	—	4861	934	5795	2890	8685
	1890	480	—	517	2620	—	3617	305	3922	9875	13797
	1891	138	—	989	3337	—	4464	460	4924	149	5073
	1892	162	170	570	4639	1732	7273	31	7304	210	7514
	1893	44	—	—	4235	867	5146	946	6092	8996	15088
	1894	350	429	1574	1733	3005	7141	—	7141	3169	15310
	1895	439	—	3265	948	1295	5947	194	6141	2237	8378
Összesen —	Zus.	6437	3372	9137	25987	8471	53404	3230	56634	54055	110689
VI.	1886	1907	1983	7774	11296	2275	25235	2565	27800	2570	30370
	1887	1703	6430	8523	16254	3566	36476	3494	39970	3078	43048
	1888	1060	5212	3948	12596	1347	24163	2336	26499	6306	33305
	1889	1237	1501	2371	10506	1899	17514	1246	18760	11764	30524
	1890	547	1062	2708	3701	685	8703	1082	9785	275	10060
	1891	707	7408	6767	17247	480	32579	1954	34533	726	35259
	1892	1404	2908	3448	16708	1560	26028	4755	30783	3306	34589
	1893	2223	5118	9909	26118	2326	45694	1535	47229	4621	51850
	1894	812	2010	4527	13785	584	21718	2511	24229	9862	34091
	1895	—	2670	3610	17732	1830	25842	1742	27584	3276	30860
Összesen —	Zus.	11600	36302	53585	145943	16522	263952	23220	287172	46784	333956
VII.	1886	5755	9304	7589	1940	—	24588	4513	29101	3015	32116
	1887	4865	5189	9254	1978	1243	22529	2034	24563	5168	29731
	1888	903	3254	7475	8802	2268	22702	4194	26896	7715	34611
	1889	1229	3310	9555	7006	1181	22781	1831	24612	1348	26460
	1890	1945	422	4538	2310	—	9215	691	9906	250	10156
	1891	2143	2389	13169	11454	800	29955	2871	32826	2453	35279
	1892	619	211	13184	17605	3124	34743	4702	39445	5441	44886
	1893	3675	3186	8861	20213	1425	37360	2679	40039	11329	51368
	1894	2191	899	9993	16093	3567	37743	662	38405	1667	40072
	1895	1835	273	7789	22624	3061	35882	2620	38202	2576	40778
Összesen —	Zus.	25160	28937	91407	110025	21669	277198	26797	303995	41962	345957
VIII.	1886	6390	5495	4463	2610	—	18958	7478	26436	11817	38253
	1887	4539	4735	3936	2750	—	15960	7702	23662	7016	30678
	1888	5756	7460	4055	3115	1280	21666	9710	31376	2635	34011
	1889	3858	3895	2090	5705	440	15988	5820	21808	4545	26353
	1890	2990	3680	2540	9155	1890	20255	6235	16490	3007	29497
	1891	1730	1550	5691	4850	—	13821	5475	19296	2410	21706
	1892	1610	2060	5620	8530	1755	19575	4470	24045	4513	28558
	1893	1750	970	9615	11057	—	23392	6289	29681	6058	35739
	1894	1056	1780	12402	15245	4190	34673	3470	38143	1696	39839
	1895	836	1400	5993	13358	4285	25872	5452	31324	1961	33285
Összesen —	Zus.	30515	33025	56405	76375	13340	210160	62101	272261	45658	317919

12. sz. tábla. (Vége.)

Tabelle Nr. 12. (Schluss.)

Kerület Bezirk	Év Jahr	Lakóházakkal beépítettett és pedig Mit Wohnhäusern verbaut und zwar										
		új épületekkel — mit Neubauten						együtt zus.	toldalak- épületekkel mit Zi- bauten	összesen Zusam- men	Egyéb épületekkel Mit sonstigen Gebäuden	Mindössze Überhaupt
		föld- szintes Parterre	1	2	3	4	emeletes — stöckig					
IX.	1886	2627	190	370	—	—	3187	4138	7325	9253	16578	
	1887	2357	1125	590	565	—	4637	4574	9211	5144	14355	
	1888	2934	2140	680	2090	—	7844	2945	10789	8914	19703	
	1889	980	1520	1360	890	—	4750	3210	7990	16822	24812	
	1890	4010	1000	3450	3300	760	12520	2975	15495	980	16475	
	1891	930	2920	1365	2890	—	8105	2230	10335	2010	12345	
	1892	550	360	1360	3760	—	6030	3400	9430	2970	12400	
	1893	2370	1300	1350	2420	1590	9030	2460	11490	16976	23466	
	1894	1670	1080	990	1945	850	6535	3140	9675	4816	14491	
	1895	3514	907	2052	3092	1673	11238	1864	13102	5843	18945	
Összesen — Zus.	21942	12542	13567	20952	4873	73876	30966	104842	73728	173570		
X. és kültelek und Extravillan	1886	18817	2542	—	—	—	21859	990	22849	19661	42010	
	1887	23557	1753	790	—	—	26100	3619	29719	50878	80597	
	1888	16383	2350	500	—	—	19233	3903	23136	55672	73808	
	1889	31010	2996	570	—	—	34576	3567	38143	21106	59249	
	1890	12146	1093	1918	—	—	15162	1751	16913	17502	34415	
	1891	11557	2128	2374	1323	—	17382	6511	23893	39494	63387	
	1892	14740	5689	1815	—	—	22244	5653	27897	39515	67412	
	1893	20680	7764	1200	—	—	29644	5948	35592	38493	74085	
	1894	25659	12266	2778	1253	1268	43224	3342	46566	55978	102544	
	1895	18719	15603	4943	1553	—	40818	6589	47407	83650	131057	
Összesen — Zus.	193268	54189	16888	4129	1268	269742	41873	311615	421949	733564		
Összesen bal- part Zusammen linkes Ufer	1886	36469	19514	20196	18651	2781	97611	20017	117623	50514	168142	
	1887	39183	20339	23897	29047	4809	117275	21973	139248	81095	220343	
	1888	27036	22082	18514	28888	7711	104231	23115	127346	89567	216913	
	1889	40003	13757	16633	27377	3520	101290	16968	118253	60025	173233	
	1890	22118	7262	16251	22596	3335	71562	13119	84681	31889	116570	
	1891	17205	16395	31155	41641	1250	107646	19571	127217	47402	174619	
	1892	19085	11393	25997	52232	8171	116883	23781	140664	56785	197449	
	1893	30742	18338	31381	65278	6208	151947	21815	173762	87023	260785	
	1894	31738	18464	32264	52143	19920	154534	13885	168419	83396	251815	
	1895	25343	20853	28086	60615	12144	147041	19461	165502	101175	266677	
Összesen — Zus.	288922	168402	244374	393473	69849	1170020	192705	1362725	638871	2051596		
Budapest	1886	42617	21489	20762	18651	2781	106300	24201	130501	65781	196282	
	1887	46558	24511	25880	31668	4809	133426	27189	160615	91658	252273	
	1888	31455	27925	19354	29554	7711	116499	27095	143594	96642	240236	
	1889	46557	16909	17933	27697	3520	112616	20771	133387	69456	202843	
	1890	31004	9510	19632	23101	3335	86582	18763	105345	43260	148605	
	1891	23452	20656	31433	41641	1250	118432	24102	142534	56161	198695	
	1892	24396	13811	27542	52232	8171	126151	26433	152586	84822	237408	
	1893	44916	24693	32373	65823	6208	174518	28096	202554	121476	324030	
	1894	51469	25623	34354	57082	19920	188448	17197	205645	102073	307718	
	1895	38956	25851	29317	61265	12144	168033	21851	189884	150236	340120	
Összesen — Zus.	381380	210977	260080	403719	69849	1331005	235640	1566645	881565	2448210		

Egy-egy újból épült lakóháznak átlagos építkezési költsége (forintokban).

Durchschnittliche Baukosten je eines neuerbauten Wohnhauses (in Gulden).

Év Jahr	kerület — Bezirk		III.	Költségek Extra- villan	Összesen jobbpart Zusammen rech. Ufer	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X. és külső X. u. Extra- villan	Összesen balpart Zusammen linkes Ufer	Budapest
	I.	II.												
1885	16134	12890	5679	7360	10445	80770	41976	89996	35112	13559	22750	33068	44385	38409
1886	10959	17051	5381	3095	8716	57450	70790	74243	35040	26642	10750	7319	29415	26458
1887	20774	47857	4079	6701	25640	94400	40828	76476	38060	29438	19260	7334	32834	31711
1888	30511	22811	1802	2042	14516	132567	75933	73023	60900	33156	29302	8022	38248	34028
1889	21311	39450	5422	3395	11078	62300	45847	68654	54233	38699	29670	9474	34955	30103
1890	37155	38562	2947	3343	10313	82080	96480	64594	43026	58481	50740	10738	39968	30047
1891	20512	24623	6162	7689	12947	65367	70519	65331	59610	52578	70135	12723	47347	42126
1892	25302	38405	8127	2266	9857	87150	111068	77941	73859	65975	52532	12313	52917	45740
1893	19558	40494	2912	5274	10268	49434	141849	74800	60721	50151	43861	12406	47054	37741
1894	34980	30740	5779	7143	19458	137187	123707	63070	100782	71859	36075	12772	50826	43534
1895	27480	15167	3683	6392	10412	93439	120456	85380	76580	96236	36850	17117	52980	41283

Az építési költségek kimutatása.

Ausweis des verwendeten Baukosten.

13. sz. tábla.

Tabelle Nr. 13.

Körület Bezirk	Év Jahr	I. Új épületek — I. Neubauten					II. Toldalak- építkezések			III. Aniakitások és emeltettraktások III. Auf- und Um- bauten			Összesen lak- Wohnhäuser zusammen	Egyéb építkezések Sonstige Bauten	Összes építkezések Sammliche Bauten
		emleletes házak — stockholme Häuser					Új és toldalak- építkezés együtt Neu u. Zubau- ten zusammen	III. Aniakitások és emeltettraktások III. Auf- und Um- bauten	Összesen lak- Wohnhäuser zusammen						
		I. Új épületek — I. Neubauten													
		1	2	3	4	összesen Zu- zammen									
	földszin- tes házak Eben- erdige Häuser														
I.	1885	73290	12620	123830	—	—	221255	430995	68545	499540	103851	602891			
	1886	80632	92800	—	—	—	41580	195012	5715	200727	68025	268752			
	1887	138355	157410	56870	—	—	43613	401748	44684	446432	94647	541079			
	1888	18980	101300	24990	159840	—	100150	405260	6650	411910	25979	437889			
	1889	48120	162820	—	44900	—	75945	384685	11585	346220	7925	353545			
	1890	27536	83290	147838	75735	—	131006	465400	44502	509902	10747	520649			
	1891	31900	152708	—	—	—	184608	202128	70449	272577	24317	298694			
	1892	12710	—	113800	—	—	126510	144420	16275	160695	40815	201510			
	1893	165790	244335	137000	—	—	46970	594595	26740	621385	18820	810155			
	1894	136310	125215	63400	804360	—	1224285	8240	600	1233125	168760	1401885			
	1895	70370	283400	143820	91000	—	549590	378500	1400	579000	1589594	2169494			
	Összesen — Zusammen	790493	1456398	821543	1175735	—	4244169	4985248	297095	5282363	232280	7604743			
II.	1885	26930	50400	—	—	—	77380	138170	19232	157392	71335	228727			
	1886	66941	58360	62260	—	—	187661	42390	37655	267606	85905	353511			
	1887	149495	76600	270630	699807	—	1196432	1913052	43698	1366750	26741	1388491			
	1888	99235	308365	117260	—	—	524850	559300	24000	583300	17590	600920			
	1889	78190	54960	143000	—	—	276150	296355	8170	304325	102920	407445			
	1890	33592	50753	301271	—	—	385616	84044	204384	673994	9456	683450			
	1891	33103	155156	33345	—	—	221609	38612	41523	301744	4000	305744			
	1892	5910	160394	64188	—	—	230432	235452	6458	241910	609516	851426			
	1893	32030	126655	124770	—	—	233455	184586	3190	421181	303045	724226			
	1894	36485	142900	189500	—	—	368985	34705	1300	404890	327670	732560			
	1895	9000	48000	34000	—	—	91000	403500	—	95400	2000	97400			
	Összesen — Zusammen	570336	1222482	1340124	699807	—	3843350	575822	389550	4808729	1540178	6368900			
III.	1835	73180	17680	—	—	—	53031	143591	9950	153841	101130	254971			
	1836	80710	—	—	—	—	41369	122079	10650	132729	191110	323839			
	1887	28555	—	—	—	—	28555	85286	10080	95466	213660	308926			
	1888	12615	—	—	—	—	12615	49335	15630	64965	50455	115420			
	1889	38825	26240	—	—	—	65065	121820	5206	127026	44495	171521			
	1890	61897	—	—	—	—	58914	120811	36960	15771	158375	316146			
	1891	61024	43728	—	—	—	104752	147552	1272	148824	31161	179985			
	1892	25196	72328	—	—	—	97524	25252	5715	128491	58413	186904			
	1893	58235	—	—	—	—	46514	104749	4437	109186	878937	488123			
	1894	19390	38400	—	—	—	57790	35585	83373	87505	62800	150685			
	1895	40510	—	—	—	—	40510	70397	14780	85177	392324	477401			
	Összesen — Zusammen	500137	198376	—	—	—	435538	1172071	119110	1291181	1682740	2973921			

1885	29440	—	—	29440	24905	54345	23590	77985	62770	70570
1886	27945	12290	—	40235	31640	71875	18720	85595	841915	427510
1887	64295	49620	—	113915	21060	134975	480	135455	113180	248635
1888	42888	—	—	42888	12760	55848	186	55834	246805	802639
1889	96245	15780	—	112025	18500	130525	1565	132090	285974	418064
1890	110398	66589	—	177182	28532	205714	11732	217446	298679	516125
1891	54980	29600	—	84580	18842	103422	11602	115024	264155	379179
1892	67981	—	—	67981	9999	77980	4280	82260	416025	498285
1893	230418	112380	—	342798	34410	377208	11630	888838	720794	1109632
1894	229677	84620	—	314287	39630	353917	204	354121	494954	849075
1895	437302	151700	—	589202	47392	636594	4000	640594	459907	1099901
	1391954	522579	—	1914533	287670	2202203	82989	2285192	4266558	6554750
1885	202840	80700	128830	407370	360031	767401	121307	888708	903586	1792294
1886	236228	163450	62260	461938	156979	618917	67740	686657	686935	1373612
1887	381200	283630	699807	1692037	243024	1985061	98942	2034003	448128	2482131
1888	173738	409655	142250	885493	184050	1069573	46466	1116039	340829	1456868
1889	261380	259800	44800	709890	174405	883885	26476	909861	440714	1350575
1890	233618	200632	449104	959059	302496	1261385	297528	1559113	477257	2036370
1891	181012	381192	33345	595549	117774	713323	124846	838169	323633	1161802
1892	111797	232662	177988	522447	58181	580828	32728	613556	1124769	1735125
1893	486473	483870	261770	1232113	262430	1494543	45997	1540540	1591596	3132136
1894	421852	481135	804360	1965247	108160	2073407	6534	2079941	1054264	3134205
1895	563382	433100	182820	1270302	110559	1380891	20180	1401071	2443125	3844196
	3253520	3409836	2161667	10700565	2078149	12778714	888744	13667458	9834856	23502314
1885	—	—	—	242300	32800	275100	36000	311100	880	311980
1886	—	—	242300	114900	—	114900	35105	150005	1600	151605
1887	—	55000	704200	759200	65000	825200	190120	1015320	2100	1017420
1888	—	34200	341200	795400	—	795400	20040	815440	2000	817440
1889	2800	50700	71100	124600	11000	135600	18090	153690	160000	313690
1890	—	92800	317600	410400	1600	412000	8321	420321	3800	424121
1891	—	80000	116100	196100	37900	234000	3100	237100	17600	254700
1892	—	—	174300	174300	94300	268600	—	268600	29100	297700
1893	—	61920	185250	247170	465580	712750	18100	725850	1000	726850
1894	—	—	301230	548750	91200	639950	—	639950	134435	774435
1895	—	54000	319756	373756	—	373756	18931	392687	206084	598771
	2800	428620	2887936	667520	800380	4787256	342807	5130063	558599	5688662
1885	50795	—	57240	293835	10535	304370	88000	392370	92314	483184
1886	30576	—	374890	495534	22110	517644	97900	715544	162983	778527
1887	67795	62085	545314	734894	—	734894	2090	736984	1198524	1935508
1888	—	111040	—	191300	810	532340	81000	613340	49089	662429
1889	69770	29700	450690	550160	66780	616940	79600	696540	120092	816632
1890	30700	51700	400000	482400	45750	528150	10000	538150	1752800	2290950
1891	4140	125780	633750	634670	38150	672820	8000	680820	14450	695270
1892	4860	8500	730940	1832820	620	1333440	135000	1468440	3150	1471590
1893	—	—	741580	992940	84800	1077740	103100	1180840	438540	1619380
1894	18675	19360	303640	1237075	—	1237075	25000	1262075	369540	1631615
1895	10900	—	218070	389000	65695	1149815	—	1149815	703900	1556715
	200985	991090	4707754	2181938	3352550	8705228	629690	9334918	4908882	14243400
1885	29440	—	—	29440	24905	54345	23590	77985	62770	70570
1886	27945	12290	—	40235	31640	71875	18720	85595	841915	427510
1887	64295	49620	—	113915	21060	134975	480	135455	113180	248635
1888	42888	—	—	42888	12760	55848	186	55834	246805	802639
1889	96245	15780	—	112025	18500	130525	1565	132090	285974	418064
1890	110398	66589	—	177182	28532	205714	11732	217446	298679	516125
1891	54980	29600	—	84580	18842	103422	11602	115024	264155	379179
1892	67981	—	—	67981	9999	77980	4280	82260	416025	498285
1893	230418	112380	—	342798	34410	377208	11630	888838	720794	1109632
1894	229677	84620	—	314287	39630	353917	204	354121	494954	849075
1895	437302	151700	—	589202	47392	636594	4000	640594	459907	1099901
	1391954	522579	—	1914533	287670	2202203	82989	2285192	4266558	6554750
1885	202840	80700	128830	407370	360031	767401	121307	888708	903586	1792294
1886	236228	163450	62260	461938	156979	618917	67740	686657	686935	1373612
1887	381200	283630	699807	1692037	243024	1985061	98942	2034003	448128	2482131
1888	173738	409655	142250	885493	184050	1069573	46466	1116039	340829	1456868
1889	261380	259800	44800	709890	174405	883885	26476	909861	440714	1350575
1890	233618	200632	449104	959059	302496	1261385	297528	1559113	477257	2036370
1891	181012	381192	33345	595549	117774	713323	124846	838169	323633	1161802
1892	111797	232662	177988	522447	58181	580828	32728	613556	1124769	1735125
1893	486473	483870	261770	1232113	262430	1494543	45997	1540540	1591596	3132136
1894	421852	481135	804360	1965247	108160	2073407	6534	2079941	1054264	3134205
1895	563382	433100	182820	1270302	110559	1380891	20180	1401071	2443125	3844196
	3253520	3409836	2161667	10700565	2078149	12778714	888744	13667458	9834856	23502314
1885	—	—	—	242300	32800	275100	36000	311100	880	311980
1886	—	—	242300	114900	—	114900	35105	150005	1600	151605
1887	—	55000	704200	759200	65000	825200	190120	1015320	2100	1017420
1888	—	34200	341200	795400	—	795400	20040	815440	2000	817440
1889	2800	50700	71100	124600	11000	135600	18090	153690	160000	313690
1890	—	92800	317600	410400	1600	412000	8321	420321	3800	424121
1891	—	80000	116100	196100	37900	234000	3100	237100	17600	254700
1892	—	—	174300	174300	94300	268600	—	268600	29100	297700
1893	—	61920	185250	247170	465580	712750	18100	725850	1000	726850
1894	—	—	301230	548750	91200	639950	—	639950	134435	774435
1895	—	54000	319756	373756	—	373756	18931	392687	206084	598771
	2800	428620	2887936	667520	800380	4787256	342807	5130063	558599	5688662
1885	50795	—	57240	293835	10535	304370	88000	392370	92314	483184
1886	30576	—	374890	495534	22110	517644	97900	715544	162983	778527
1887	67795	62085	545314	734894	—	734894	2090	736984	1198524	1935508
1888	—	111040	—	191300	810	532340	81000	613340	49089	662429
1889	69770	29700	450690	550160	66780	616940	79600	696540	120092	816632
1890	30700	51700	400000	482400	45750	528150	10000	538150	1752800	2290950
1891	4140	125780	633750	634670	38150	672820	8000	680820	14450	695270
1892	4860	8500	730940	1832820	620	1333440	135000	1468440	3150	1471590
1893	—	—	741580	992940	84800	1077740	103100	1180840	438540	1619380
1894	18675	19360	303640	1237075	—	1237075	25000	1262075	369540	1631615
1895	10900	—	218070	389000	65695	1149815	—	1149815	703900	1556715
	200985	991090	4707754	2181938	3352550	8705228	629690	9334918	4908882	14243400

Kültelek

Extravillan

Összesen — Zusammen

Összesen Jobbpart

Zusammen Rechtes Ufer

Összesen — Zusammen

IV.

Összesen — Zusammen

V.

Összesen — Zusammen

Tabelle Nr. 13. (Schluss.)

Kerület Bezirk	Év Jahr	Lakóházak — Wohnhäuser										Új és toldalék- építkezés együttes Zubauten	III. Alakítások és emeltetlatházok III. Anf- und Um- bauten	Összesen lak- házak Wohnhäuser zusammen	Egyéb építkezések Sonstige Bauten	Összes építkezések Summliche Bauten
		I. Új épületek — I. Neubauten				II. Toldalék- építkezések Zu- sammen										
		emeltes házak — stockholme Häuser		összesen		II. Toldalék- építkezések		New- u. Zubau- ten zusammen								
		1	2	3	4	összesen		New- u. Zubau- ten zusammen								
VI.	1885	158474	389764	612145	2053576	745888	3959847	82408	404255	26370	4068625	762465	4831090			
	1886	83388	146355	1040412	2294777	444197	4009129	195525	4204654	107660	4312314	92485	4404799			
	1887	69165	552430	995815	2708694	814267	5200371	268145	5468816	79025	5547541	125632	5673173			
	1888	41880	376130	389445	1980915	278829	3067199	194760	3261959	85660	3347619	183174	3530793			
	1889	54555	113055	254720	1640742	339813	2402895	96955	2499850	94130	2593980	946277	3540257			
	1890	27350	86720	289060	578590	116450	1098170	59390	1157560	12200	1169760	3724	1173484			
	1891	40220	606652	465970	2665660	76000	3854502	158870	4013372	116600	4129972	16828	4146800			
	1892	75490	301810	394580	2659732	231600	3663212	71600	3734312	277550	4012392	151140	4168532			
	1893	92790	392760	1185020	3996070	466920	6133560	111135	6244395	215750	6460445	154505	6614950			
	1894	24330	195050	488280	2025330	105120	2838130	154335	2992465	118210	3110675	847250	3957925			
	1895	—	266000	378400	2045390	316800	3415180	129750	3544930	3100	3548030	93590	3641620			
	Összesen — Zusammen		667642	3426736	6493847	25118086	3935884	39642195	1522873	41165068	1136285	42301353	3377070	45678423		
	VII.	1885	180200	348120	579510	167580	—	1225410	173440	1398850	7000	1405850	183135	1588985		
		1886	274730	729342	850099	318320	—	2172491	321253	2494044	108470	2602514	195494	2798008		
		1887	211100	427895	994520	361810	288261	2283586	140540	2424126	88940	2513066	243470	2756586		
		1888	37550	251640	772960	1430528	613738	3106416	350320	3456736	38000	3494736	215566	3713302		
1889		46725	317840	962242	1118038	212580	2657425	107410	2764835	26900	2791735	188655	2980390			
1890		74755	37760	364876	340100	—	817491	46375	864366	4000	868366	10000	878366			
1891		102065	191120	1320010	1640530	144000	3397725	217335	3615060	127975	3743035	217976	3961011			
1892		22460	21565	1362990	2395305	555880	4357700	259325	4617225	18300	4635525	432650	5068175			
1893		137060	204680	972962	2794981	262200	4371883	269760	4641643	119020	4760663	970120	5730783			
1894		74160	93150	1160710	2377000	2563650	6268670	70840	6339510	112420	6451930	62813	6514743			
1895	88695	21840	895980	3258641	639560	4901116	298530	5199646	157370	5357016	230387	5587403				
Összesen — Zusammen		1198500	2644952	10236559	16202833	5275769	35559913	2256128	37816041	808395	38624436	2952666	41577702			
VIII.	1885	160230	114280	118700	—	—	393210	415580	808790	47810	856600	125460	982060			
	1886	228840	374720	481020	434000	—	1518550	397040	1915020	29330	1944950	1143290	3083240			
	1887	150090	343250	430500	461100	—	1384940	305260	1690200	87750	1777950	342522	2120472			
	1888	210550	554380	445500	456300	256000	1923030	438480	2361510	125920	2487430	187512	2674942			
	1889	137540	249900	323500	941000	96800	1702740	288700	1991440	43940	2035380	414025	2449405			
	1890	103900	289900	272100	1463000	385800	2514700	308800	2823580	25955	2849455	160585	3010040			
	1891	61450	105500	576180	1044500	—	1787630	275050	2062680	86000	2148680	117150	2265830			
	1892	61500	176100	792200	1284600	324600	2639000	158900	2797900	149100	2947000	332770	3279770			
	1893	51300	68950	994000	1393300	—	2507550	344230	2851780	26540	2878320	428960	3307280			
	1894	159500	1385400	2073100	821400	4469610	208900	4673510	208900	4673510	22000	4700510	64880	4765390		
1895	28320	117600	798000	1300000	1605500	3849420	410310	4259930	188500	4398430	335742	4752172				
Összesen — Zusammen		1223930	2599380	6526100	10850900	3490100	24690410	3551450	28241860	782845	29024705	29024705	3675896	32700601		

1885	60500	74160	188866	—	—	318526	108740	422266	34200	456466	512698	1099164
1886	90910	15200	44400	—	—	150510	175470	325980	33204	359184	262870	622054
1887	88230	107550	60500	90400	—	346680	224430	571110	9810	580420	128120	708540
1888	102790	134950	68000	338900	—	644640	131926	776566	7174	783740	598788	1382728
1889	33100	110550	164800	136600	—	445050	201550	646600	54350	700950	757110	1458060
1890	164350	69600	369400	541100	174800	1319250	168518	1457768	94300	1582068	26900	1608968
1891	31000	173700	143200	1054500	—	1402700	74950	1477650	14800	1492450	149070	1641520
1892	17650	27000	141700	549100	—	735450	129300	864750	3900	868650	126700	995350
1893	67700	92350	173500	350000	281400	964950	111900	1076850	29500	1106350	562890	1669240
1894	54950	72000	109400	268500	144500	649350	226150	875500	15100	890600	187470	1078070
1895	96862	60690	207629	442560	334600	1142320	59776	1202117	1530	1203647	126593	1330240
Összesen — Zusammen												
1885	808042	937750	1666395	3771960	935300	8119447	1607710	9727157	297368	10024525	3569400	13593634
1886	855035	261316	726150	344000	—	1686501	88973	1775474	850	1776324	2442763	4219087
1887	719310	173660	—	—	—	892970	26612	919582	1000	920582	723758	1644340
1888	819702	113380	79000	—	—	1012082	113250	1125332	1950	1127282	2142797	3270079
1889	566364	154825	65000	—	—	786189	112228	898417	34380	932797	1161025	2098325
1890	624202	209380	57000	—	—	890582	145372	1035954	12375	1048229	535556	1583785
1891	472852	86990	191800	—	—	751642	65290	816932	9210	826142	429212	1255354
1892	415348	144390	226560	193350	—	979648	170680	1150528	23455	1173983	1632068	2806051
1893	589128	409400	171910	—	—	1120438	107835	1228273	2400	1250673	1142938	2373656
1894	677448	292200	535480	—	—	1439128	241483	1680611	28700	1709311	647920	2356931
1895	782003	585948	201510	194780	240920	2005161	108855	2113516	80760	2144276	2336878	4481154
1895	614224	1086490	375500	217420	—	2293634	271530	2565164	80752	2645916	2781351	5427267
Összesen — Zusammen												
1885	915234	1187640	2276111	9993256	745888	1196329	907476	10242105	240230	9267335	4250215	13517550
1886	1427754	1439277	2415931	3586887	534265	9854114	1138310	10492424	4123669	10905093	2537480	13492573
1887	1406082	1606590	2675035	4931518	1102528	11721753	1117625	12839378	459185	13298563	4133165	17481738
1888	959434	1582965	1966405	4547343	1797757	10854404	1223524	12082928	892174	12475102	2400354	14875456
1889	965892	1048535	1751662	4358170	649193	8773432	917767	9691219	323285	10020504	3121715	13142219
1890	873907	570970	2931780	3640390	677050	7394053	696223	8090276	163986	8254262	2387021	10641283
1891	654223	1221362	2938700	7218690	220030	12252975	973135	13226110	379930	13606040	2105142	15771182
1892	721088	944375	2931780	7793977	1631170	14022920	822080	14845000	586280	15431280	2218493	17649773
1893	1026298	984940	3922882	9461181	1261880	16657181	1628888	18286069	535710	18821779	3203635	22025414
1894	984028	1125308	3533300	7548600	4525310	18016746	859780	18876526	323490	19200016	4003266	23203282
1895	839001	1552620	2927579	8458507	3281860	17059567	1233791	18293558	400183	18695541	4498647	23194188
Összesen — Zusammen												
1885	1118074	1268340	2401441	2993256	745888	8526999	1267507	9794506	361537	10156043	5133801	15309844
1886	1663982	1602727	2478191	3536887	534265	9816052	1295289	11111341	480409	11591750	3274435	14866185
1887	1787282	1890220	3002435	5631325	1102528	13413790	1360649	14774439	558127	15332566	4631293	19963859
1888	1133172	1992630	2108655	4707633	1797757	11739897	1412804	13152501	438640	13591141	2741183	16332324
1889	1227272	1308335	1894662	4402970	649193	9482432	1092172	10574604	355761	10930365	3562429	14492794
1890	1107255	771602	2080840	3716125	677050	8353142	998719	9851861	461514	9819375	2864278	12677653
1891	835235	1602554	2972045	7218690	220000	12848524	1090909	13939433	504776	1444209	2458775	16932984
1892	832885	1177037	3109768	7739377	1631700	14545367	880261	15425628	619008	16044636	3343262	19387898
1893	1512771	1466810	4184652	9461181	1261880	17882994	1891318	19780612	51707	20362319	4795231	25137550
1894	1405880	1606443	3791400	8352960	4825310	19981933	967940	20949933	330024	21279957	5057530	26337487
1895	1402383	1985720	3110399	8549507	3281860	13829869	1346380	19670249	420363	20096612	6941772	27038384
Összesen — Zusammen												
14026461	16674418	31134488	66364561	16727431	16727431	144927359	13603748	158531107	5111866	163642973	44539399	208496962

IX.

X.

és kőtelek
und Extravillan

Összesen Balpart
Zusammen Linkes Ufer

Összesen — Zusammen

Budapest — Budapest

Összesen — Zusammen

Az építkezési költségek megoszlása az építő-tulajdonos jellege szerint.

Vertheilung der Baukosten nach dem Charakter des Bauenthümers.

Tabelle Nr. 15.

Az építkező megnevezése Benennung des Bauenthümers	f o r i n t o k b a n, in Gulden													Összesen Zusammen.
	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895			
Állam- és állami intézetek, ¹ Staat- und Staatsinstitute	1645711	1480610	1527129	492365	781462	2138608	333724	540879	302335	149330 ²	1660850	11053008		
A főváros, Die Hauptstadt	1377841	118870	1910186	290404	95604	393656	119559	382945	813032	1030738	373875	6907310		
Egyházak, felek, intézm., Kirchen- gemeynden, Confess. Anstalten	344913	1720	57135	198680	583410	292180	159510	204500	137700	101880	1295490	3377138		
Katonai hatóságok, Militärbehörden	—	17620	250	160814	—	177565	217680	—	194640	892940	1360840	3022349		
M. kir. államvasút, Kgl. ung. Staats- eisenbahn	357830	240750	343445	132240	243310	26560	17230	309310	456045	78520	47320	2252560		
Egyéb közlekedési vállalatok, Sonstige Verkehrsanstalten	314950	79290	1127747	7906	20101	201972	13675	132650	71545	23745	439225	2431806		
Pénzüntézetek, Creditinstitute	188800	500	176570	345370	2200	121522	600	324250	610360	75150	15000	1855322		
Biztosító intéz., Versicherungsanstalten	—	—	—	850	—	—	—	—	—	1203000	—	1203850		
Ipari részvénycársulatok, Industrielle- Actiengesellschaften	704026	436357	44220	380010	677588	265707	501442	886347	1579961	770800	1398920	6645378		
Egyéb részvénycársulatok, Sonstige Actiengesellschaften	33870	37150	—	77430	—	939	3400	385	53600	313450	—	523274		
Egyesületek, Vereine	*2163576	384990	201924	103305	82900	325490	264130	176000	573630	534130	829640	5640215		
Magánosok, Private	8183327	12068828	14575233	14142400	12006219	37333454	15302034	16430632	20364102	21158804	19618224	163582757		
Összesen, Zusammen	15309844	14866185	19963859	16332324	14492794	12677633	16929284	19387898	25157550	26937487	27038834	208496962		

¹ Kivéve az államvasutakat, Ohne die Staatsbahnen.² Ebből 1806138 frt a M. A. V. nyugdíjintézetének épülete, Hieron 1806138 Gulden Baukosten der Pensionsfondgebäude der k. ung. Staatsbahnen.³ Ebből 1500000 frt a Műtávképtelen restaurálásnak költsége, Hieron 1500000 Gulden Restaurationskosten der Malhinskirche.

Egységárak az 1871., 1884. és 1895. évről.¹⁾Einheitspreise für die Jahre 1871, 1884 und 1895.¹⁾

(Az anyagok az építési helyre állítva értendők. — Die Materialien verstehen sich auf den Bauplatz gestellt.)

Anyag vagy munka megnevezése <i>Benennung des Materials oder der Arbeit</i>	Ár — Preis					
	1871 Nov.		1884 Nov.		1895	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
I. Nyersanyag. — Rohmaterial.						
a) Kőanyag. — Steinmaterial.						
1 m ³ buda-ujlaki kemény alapkő, 1 m ³ Neustifter harter Fundamentstein	4	15	3	50	3	80
1 m ³ promontori vagy tétényi puha építési kő, 1 m ³ Promontorer oder Tétényer weicher Baustein	4	15	2	20	2	40
1000 darab téglá, 1000 Stück Mauerziegel (32 cm., 16 cm., 8 cm.)	30	—	22	—	19	—
²⁾ 1000 darab cseréptégla, 1000 Stück Dachziegel (17 cm., 38 cm.)	35	—	32	—	17	—
1 m ³ sóskuti kő feldolgozatlanul egész 1·5 m ³ -nyi darabokban, 1 M ³ Söskuter Stein unbearbeitet in Stücken bis 1·5 M ³	47	50	42	25	42	25
1 m ³ 16 cm. vastag kőlap, sóskuti kőből, feldolgozatlanul, 1 M ³ 16cm. dicke Platte aus Söskuter Stein, unbearbeitet	35	—	25	50	7	50 ³⁾
1 m ³ 24 cm. vastag kőlap sóskuti kőből, 1 M ³ 24 cm. dicke Platte aus Söskuter Stein	41	25	31	50	8	— ³⁾
b) Faanyag. — Holzmaterial.						
1 m ³ puha fenyő épületfa, 1 M ³ weiches Fichtenbauholz	14	25	19	—	19	50
1 m ³ puha fenyő kikötése, kidolgozása, 1 M ³ weiches Fichtenbauholz Abbinden, Anarbeiten	9	50	8	—	10	50
1 m ³ tölgyfa, 1 M ³ Eichenholz	38	—	45	50	39	—
1 m ³ tölgyfa kikötése, kidolgozása, 1 M ³ Eichenholz Abbinden, Anarbeiten	19	—	19	—	21	—
100 drb. gyalulatlan deszka, 100 St. Bretter rauh (5 m., 2·5 cm., 26 cm.)	70	—	60	—	60	—
100 darab gyalulatlan deszka, 100 St. rauhe Bretter (3·5 cm., 26 cm.)	105	—	100	—	90	—
100 darab gyalulatlan palló, 100 St. rauhe Pfosten (4 cm., 26 cm.)	150	—	140	—	110	—
100 darab gyalulatlan palló, 100 St. rauhe Pfosten (5 cm., 26 cm.)	200	—	180	—	130	—
100 darab gyalulatlan palló, 100 St. rauhe Pfosten (8 cm., 5 M.)	280	—	260	—	240	—
1 f. m. tölgyfa-palló, 1 Cr.-M. Eichenpfosten (5 cm. 26 cm.)	1	90	1	30	—	70
1 f. m. tölgyfa-palló, 1 Cr.-M. Eichenpfosten (8 cm. 26 cm.)	2	50	1	60	1	10
100 drb. 5 m. hosszú zszindelyléc, 100 St. 5 M. lange Dachlatten (2·5 cm)	13	50	11	—	12	—
100 drb. 5 m. h. cserépléc, 100 St. 5 M. lange Ziegeldachlatten (3·5 cm.)	15	50	14	—	15	—
c) Egyéb anyagok. — Sonstige Materialien.						
1 m ³ homok, 1 M ³ Bausand	1	90	1	60	2	—
1 m ³ kővér veremmész, 1 M ³ fetter Grubenkalk	11	—	9	50	10	—
1 m ³ syrmiai vízhatlan mész, 1 M ³ Syrmier hydraulischer Kalk (19. k.)	25	50	12	60	13	85
1 m.-mázsa syrmiai vízhatlan mész, 1 K.-Ctr. Syrmier hydraul. Kalk	3	60	2	—	2	20

¹⁾ A fővárosi mérnöki hivatal közlése alapján.

Nach Mittheilungen des hauptstädtischen Bauamtes.

²⁾ A kitett egységár megfelel az apatini cserépszindelynek, mivel az építkezéseknél általában ezen anyag használtatik, az ujlaki cseréptégla 1000-e azonban 19 frt.³⁾ Ezen egységár helyesen m²-ben van kitéve.

Anyag vagy munka megnevezése <i>Benennung des Materials oder der Arbeit</i>	Ar — Preis					
	1871 Nov.		1884 Nov.		1895	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
1 m. mázsa kapocsvas, 1 M.-Zentner Schliesseisen	25	—	16	—	13	—
1 m. mázsa csavarvas, 1 M.-Centner Schraubeneisen	42	80	36	—	32	—
1 m. mázsa kovácsolt hengerelt vasgyám (a szükséges kapcsoljukak- kal) 32 cm. m., 1 M.-Ctr. schmiedeiserne gewalzte Träger (mit Schlies- senlöchern) 32 cm. h.	23	—	15	—		
1 m.-mázsa 24—32 cm. m. vasgyám, 1 M.-Ctr. 24—32 cm. h. Träger	21	50	13	50	12	50
1 m.-mázsa 16—22.5 cm. m. vasgyám, 1 M.-Ctr. 24—22.5 cm. h. Träger	18	—	12	50		
II. Munkabérek. — Arbeitslöhne.						
Kőművespallér napszáma, <i>Maurerpolier-Taglohn</i>	4	—	3	50	4	50
Kőműveslegény napszáma, <i>Maurergesellen-Taglohn</i>	2	20	2	—	2	20
Vakolat-készítő napszáma, <i>Mörtelmacher-Taglohn</i>	1	30	1	10	1	10
Férfi napszámos, <i>Männlicher Handlanger-Taglohn</i>	1	10	1	—	1	—
Női napszámos, <i>Weiblicher Handlanger-Taglohn</i>	—	75	—	65	—	70
Építőasztalos napi bére, <i>Bautischler-Taglohn</i>	2	20	1	80	2	50
Kőfaragólegény napszáma puha munkáért, <i>Steinmetzgesellen- Taglohn für weiche Arbeit</i>	3	—	2	80	3	—
Kőfaragólegény napszáma márványkő - munkáért, <i>Steinmetz- gesellen-Taglohn für Marmorarbeit</i>	3	50	3	—	3	50
Kőfaragó legény napszáma gránitköben, <i>Steinmetzgesellen-Tag- lohn in Granit</i>	4	—	3	50	4	—
Ácslegény napszáma, <i>Zimmermannsgesellen-Taglohn</i>	2	—	1	90	2	10
Kétfogatú fuvaros napszáma, <i>Zweispänniger Tagfurhlohn</i>	8	—	6	—	6	80
1 m ³ sósküti kő simára dolgozva, párkány nélkül, 1 M ³ Sósütker <i>Steinplatte bearbeitet, ohne Gesims</i>	11	—	9	50	12	—
Ugyanaz párkánnyal, <i>Dasselbe mit Gesims</i>	25	—	22	—	25	—
1 m ² 16 cm. vastag kölap sósküti kőből, simára dolgozva, 1 M ² 16 cm. <i>dicke Platte aus Sósütker Stein, glatt gearbeitet</i>	3	—	2	50	3	50
1 m ² 24 cm. vastag kölap sósküti kőből simára dolgozva, 1 M ² 24 <i>cm. dicke Platte aus Sósütker Stein glatt gearbeitet</i>	3	60	3	—	4	—
1 m ² 16 cm. vastag kölap párkánnyal, 1 M ² 16 cm. <i>dicke Platte mit Gesims</i>	5	20	5	—	6	—
1 m ² 24 cm. vastag kölap párkánnyal. 1 M ² 24 cm. <i>dicke Platte mit Gesims</i>	5	—	6	—	6	50
1 m ² 10 cm. vastag márvány-padlólap simára dolgozva, 1 M ² 10 cm. <i>dicke Marmorpflasterplatte fein gestockt glatt</i>	17	—	12	—	15	—
Ugyanez horonnyal, <i>Dasselbe mit Falz</i>	19	50	14	—	16	—
Ugyanez párkánnyal, <i>Dasselbe mit Gesims</i>	26	—	20	—	20	—
Ugyanez csiszolva, <i>Dasselbe geschliffen polirt</i>	32	50	25	—	25	—
1 m ² 13 cm. vastag márvány folyosólap simára dolgozva, 1 M ² 13 <i>cm. dicke Marmor-Gangplatte, fein gestockt, glatt</i>	19	—	16	—	20	—
1 folyómeter 16 cm. 32 cm. lépcsőfok felfekvő lapparkánnyal, si- mára dolgozva, 1 Crt.-Meter 16 cm., 32 cm. <i>Stufen aus Marmor, aufliegend mit Platte, fein gestockt</i>	8	70	8	—	7	—
1 m ³ márvány simára feldolgozva, 1 M ³ Marmor, <i>glatt gestockt</i>	122	—	100	—	110	—
1 m ³ márvány simára dolgozva párkánnyal, 1 M ³ Marmor, <i>fein ge- stockt mit Gesims</i>	145	—	140	—	200	—
1 m ³ márvány, csiszolva, 1 M ³ Marmor, <i>geschliffen</i>	160	—	150	—	230	—

16. sz. tábla. (Folytatás.)

Tabelle Nr. 16. (Fortsetzung.)

Anyag vagy munka megnevezése <i>Benennung des Materials oder der Arbeit</i>	Ár — Preis					
	1871 Nov.		1884 Nov.		1895	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
* 1 folyó m. márvány csatornavályú $40/48$ cm. világban, fedlappal, 1 Crt. M. Marmor-Canalrinne $40/48$ cm. im Lichten, sammt Deckel .	25	—	18	50	24	—
* 1 folyó m. márvány vízfolyóka $32/40$ cm. világban, fedlappal, 1 Crt.-M. Marmor-Wasserrinne $32/40$ cm. im Lichten, sammt Deckel .	17	40	16	—	18	—
1 folyó m. 16 cm., 32 cm. homokkő-lépcsőfok vagy 1 m ² csobánkai kőből lapparkánynyal, felfekvő 2 m. hosszú. 1 Current-M. 16 cm. 32 cm. Stufen oder 1 M ² aus Csobánkaer Steine, glatt mit Platte aufsteigend, bis 2 M. lang	6	50	5	70	} 50 50 fr. 22 — m ²	
III. Anyag munkával együtt. — Material sammt Arbeit.						
Kőműves-munka. — Maurerarbeit.						
1 m ³ téglafalazat közönséges mészhabarccsal, kettős vakolással és meszeléssel földszint. 1 M ³ Ziegelmauer, mit gewöhnl. Mörtel, zwei- maligem Verputz- und Tünchung	9	50	8	40	8	50
Ólom-munka. — Bleiarbeit.						
* 1 m. mázsa árnyékszéki cső, felállításával, 1 M.-Ctr. Abortschläuche, samt Aufstellen	48	—	40	—	30	—
Kövezési munka. — Pfisterarbeit.						
1 m ² trachyt-járda, 1 M ² Trachyt-Trottoir	3	60	3	15	3	15
Üveges-munka. — Glaserarbeit.						
1 m ² cseh üvegtábla, 1 M ² böhmische Kernlagertafel	1	40	1	20	—	90
Bádogos-munka. Spenglerarbeit.						
1 m ² horgany-lemezfedés kőparkányon vagy pedig 1 m ² folyóka fedés 48 cm. horganyozott vaslemezből befestéssel, 1 M ² Zinkblech- Eindeckung auf Steingesimsen oder ein M ² Rinnenabdeckung aus 48 cm. verzinktem Eisenblech, sammt Anstrich	4	20	3	30	3	30
1 m ² horganyozott vaslemez-fedés 48 cm. lemeztáblából festéssel minium-alapra, 1 M ² verzinkte Eisenblech-Eindeckung aus 48 cm. Blechtafeln sammt Anstrich auf Miniumgrund	3	35	2	50	3	—
Mázoló-munka. — Anstreicherarbeit.						
1 m ² kétszeres minium-festés, 1 M ² 2maliger Minium-Anstrich	—	60	—	60	—	40
1 m ² ajtó vagy ablak fehérre festése (3-azorosán), 1 M ² weisser Thür- oder Fenster-Anstrich (3malig)	—	60	—	60	—	50
1 m ² fautánzással, 1 M ² mit Holzimitation	1	—	—	90	—	75

* Az ezen jellel bíró munkák általában véve már nincsenek divatban, mivel ujabban beton-, kőagyag- vagy öntöttvas-csatornák jönnek alkalmazásba.

Anyag vagy munka megnevezése <i>Benennung des Materials oder der Arbeit</i>	Ár — Preis					
	1871 Nov.		1884 Nov.		1895	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Asztalosmunka. — Tischler-Arbeit.						
1 m ² borított kapu 5 cm. vastag pallóból és kemény faborítással, <i>1 M² verschaltet Thor aus 5 cm. dicken Pfosten mit harter Verschalung</i>	25	20	21	—	20	—
Ugyanaz puhafa-borítással, <i>Dasselbe mit weicher Verschalung</i>	10	—	8	—	12	—
1 m ² puhafa és redőnyformára borítva 2:5 cm. vastag deszkából, <i>1 M² weich und jalousieartig von 25 cm. dicken Brettern</i>	6	—	5	50	9	—
1 m ² vésett munka hornyolattal, 5 cm. vastag szegélylyel és 3:5 cm. vastag bélezettel, két oldalon gyalulva, 1 és 2 szárnyú ajtók számára tölgyfából, <i>1 M² gestemmt Arbeit mit Kehlstössen, mit 5 cm. dicken Friesen und 35 cm. dicken Füllungen beiderseits gehobelt, für 1- und 2flügelige Thüren per M², Eichenholz</i>	18	—	14	50	17	—
1 m ² 3:5 cm. vastag, puhafa, gyalult és összeillesztett padló, vánkosa nélkül, <i>1 M² 35 cm. dicker, weicher, gehobelter und gefugter Fussboden ohne Polsterholz</i>	1	65	1	65	1	45
1 m ² ablakfatok (ablakszárnyakkal) vörös fenyőfából, egy egyszerű ablakhoz, <i>1 M² Fensterstock (inbegriffen der Fensterflügel) aus Lärchenholz, für ein einfaches äusseres oder inneres Fenster à</i>	5	—	4	—	3	50
1 m ² keményfa kockapadló, faloldallécczel, lerakatással, de vakpadló nélkül, <i>1 M² harter Parquetboden sammt Sesselleisten und Legen, jedoch ohne Blindboden</i>	6	10	5	50	4	20
Palafedő-munka. — Schieferdeckerarbeit.						
1 m ² angol palafödés, <i>1 M² englische Schieferdachung</i>	3	35	2	80	2	60
* Ugyanaz rajnai palával, <i>Detto mit rheinischem Schiefer</i>	2	90	2	40	—	—
* Ugyanaz morvai palával, <i>Detto mit mährischem Schiefer</i>	3	45	2	10	—	—
Lakatosmunka. — Schlosserarbeit.						
1 db belső és külső ablak, bélelt tokkal, 4 szárnyú, felnyíló keresztrel, bevéssett tolózárral és sárgaréz-felszereléssel, <i>1 St. inneres und äusseres Fenster, im Futterstock, je 4flügelig, mit aufgehendem Mittelstück, eingelassenem Schübriegel und Messingoliven, complet</i>	10	—	8	50	8	50
1 db éjjeli ablaktábla, 4 szárnyú, teljesen felszerelve, <i>1 St. Fensterladen mit 4 Flügeln, complet beschlagen</i>	5	—	4	—	5	—
1 db belső és külső ablak, 4 szárnyú, álló keresztrel, forgantyuyal zárható, teljesen felszerelve, <i>1 St. inneres und äusseres Fenster, 4 Flügel, in festem Kreuz mit Reiber zu schliessen, complet beschlagen</i>	7	—	5	—	6	—
1 db egyszárnyú szobaajtó 2 sarokkal, 2 pánttal, zárral, sárgaréz-felszerelés, <i>1 St. einflügelige Zimmerthür mit 2 Kegeln, 2 Bändern, eingelassenem Schloss, Messingdrucker beschlagen</i>	6	—	5	—	4	50
1 db kétszárnyú szobaajtó, 4 sarok, 4 pánt, 2 bevéssett zár és sárgaréz-felszerelés, <i>1 St. zweiflügelige Zimmerthür mit 4 Kegeln, 4 Bändern, 2 Riegeln, Stemmschloss und Messingdrucker</i>	10	—	8	50	7	75
1 m ² mérsékeltén ékesített folyosó- és lépcsórács kovácsolt vasrudakból, <i>1 M² mittelmässig gezieres Gang- und Stiegentitter aus Schmiedeisenstäben</i>	10	—	8	—	8	—
1 m ² egyszerű folyosó-, lépcső- vagy ablakrács, <i>1 M² einfaches Gang-, Stiegen- oder Fenstergitter</i>	8	—	7	—	7	—

* Ezen anyag az építészeti gyakorlatban általában véve nem nyer alkalmazást.

TARTALMA.

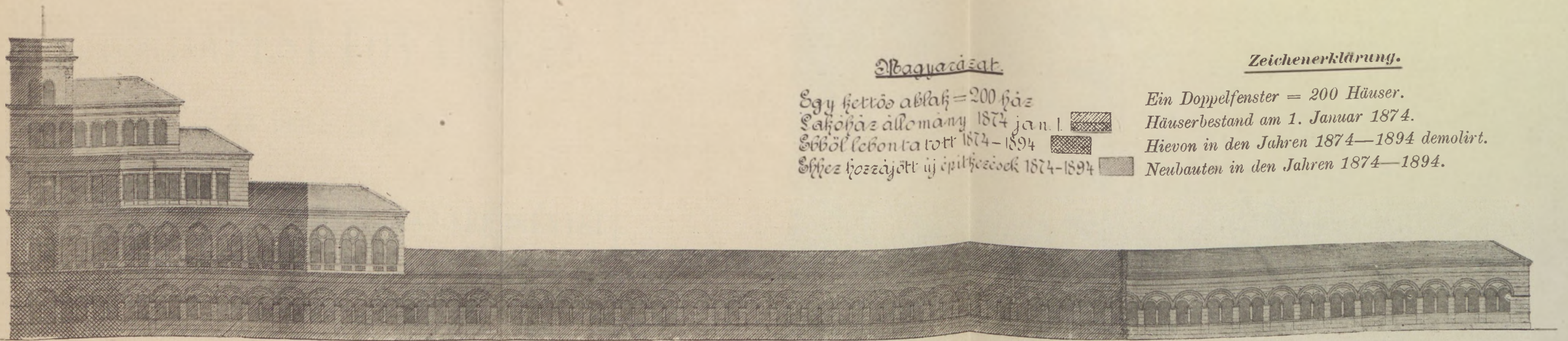
	Lapszám
I. fejezet: Az összes építkezések áttekintése	1
II. » Az új építkezések, különösen a lakóházak	6
III. » Kisebb építkezések és lebontások	14
IV. » Az építkezés által keletkezett lakóhelyiségek és egyéb épületrészek	17
V. » A beépített terület	24
VI. » Építkezési költségek	27
Legnagyobb építkezések névszerinti felsorolása	35

TÁBLÁK.

1. sz. Az 1885—1895. évi összes építkezések főáttnézete	41
2. » Az összes építkezések áttekintése kerületek és egyes évek szerint	42
3. » Az új építkezések áttekintése kerületek és egyes évek szerint	43
4. » Az újból épült »nemlakóházak« részletezése egyes évek és kerületek szerint	44
5. » Az emeletfelrakások áttekintése kerületek és egyes évek szerint	46
6. » A toldaléképítések áttekintése kerületek és egyes évek szerint	47
7. » Az átalakítások áttekintése kerületek és egyes évek szerint	48
8. » Az új lakóházak magasságuk (emeletek) szerint	50
9. » A lakóházak számának nyilvántartása 1885. és 1895. évekről	49
10. » Az összes építkezések által keletkezett új szobák és egyéb épületrészek kimutatása	52
11. » Az összes építkezések által keletkezett szobák fekvésének és az újból keletkezett utcái ablakoknak kimutatása	55
12. » A beépített terület kimutatása	58
13. » Az építkezési költségek kimutatása	62
14. » Egy-egy újból épült lakóháznak átlagos építkezési költsége	61
15. » Az építkezési költségek megoszlása az építő tulajdonos jellege szerint	66
16. » Egységárák az 1871., 1884. és 1895. évekről	67

Budapest emeletek szerint részletezett lakóházállománya 1873. és 1894. végén, az 1874–1894. évi újépítkezések és lerombolások kitüntetésével.

Wohnhausbestand am Ende der Jahre 1873 und 1894, mit Darstellung der in den Jahren 1874 bis 1894 vorgenommenen Neubauten und Demolirungen, nach Stockwerken ausgewiesen.

Magyarázat.

Egy fennőz ablak = 200 ház
Lakóház állomány 1874 jan. 1.
Ebből lebontott 1874–1894
Ehhez hozzájött új építkezések 1874–1894

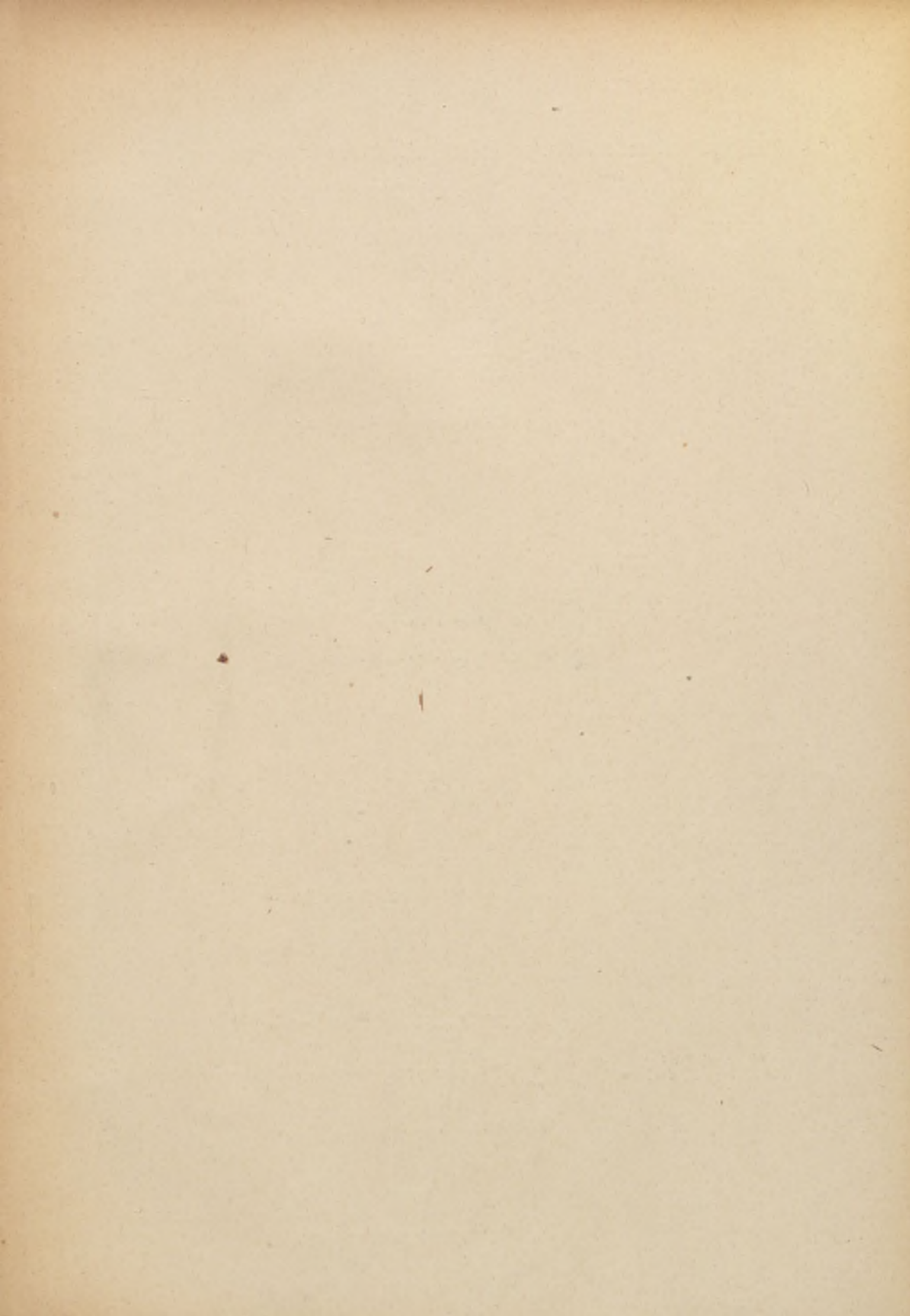
Zeichenerklärung.

Ein Doppelfenster = 200 Häuser.
Häuserbestand am 1. Januar 1874.
Hieron in den Jahren 1874–1894 demolirt.
Neubauten in den Jahren 1874–1894.

94. évi néphitszegek és lemondások kiadványával.
Kiadott a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

≡ Budapest székes főváros statisztikai hivatalának építkezési közleményei. ≡

Írta: Dr. KÖRÖSY JÓZSEF.

V. KÖZLEMÉNY.

Az 1870-dik és 1871-diki pesti építkezések.

Pest, 1872. — Ára 70 krajczár.

VIII. KÖZLEMÉNY.

Az 1872-dik évi pesti építkezések.

Budapest, 1873. — Ára 70 krajczár.

XII. KÖZLEMÉNY.

Az 1873. és 1874. évi budapesti építkezések.

Budapest, 1875. — Ára 70 krajczár.

XX. KÖZLEMÉNY.

Az 1875—1884. évi budapesti építkezések.

Budapest, 1886. — Ára 70 krajczár.
